

R
239

Ex Bibliotheca, quam
D. D. Franciscus Borrull,
Academice Valentinae testa-
mento legavit.

QUINTO

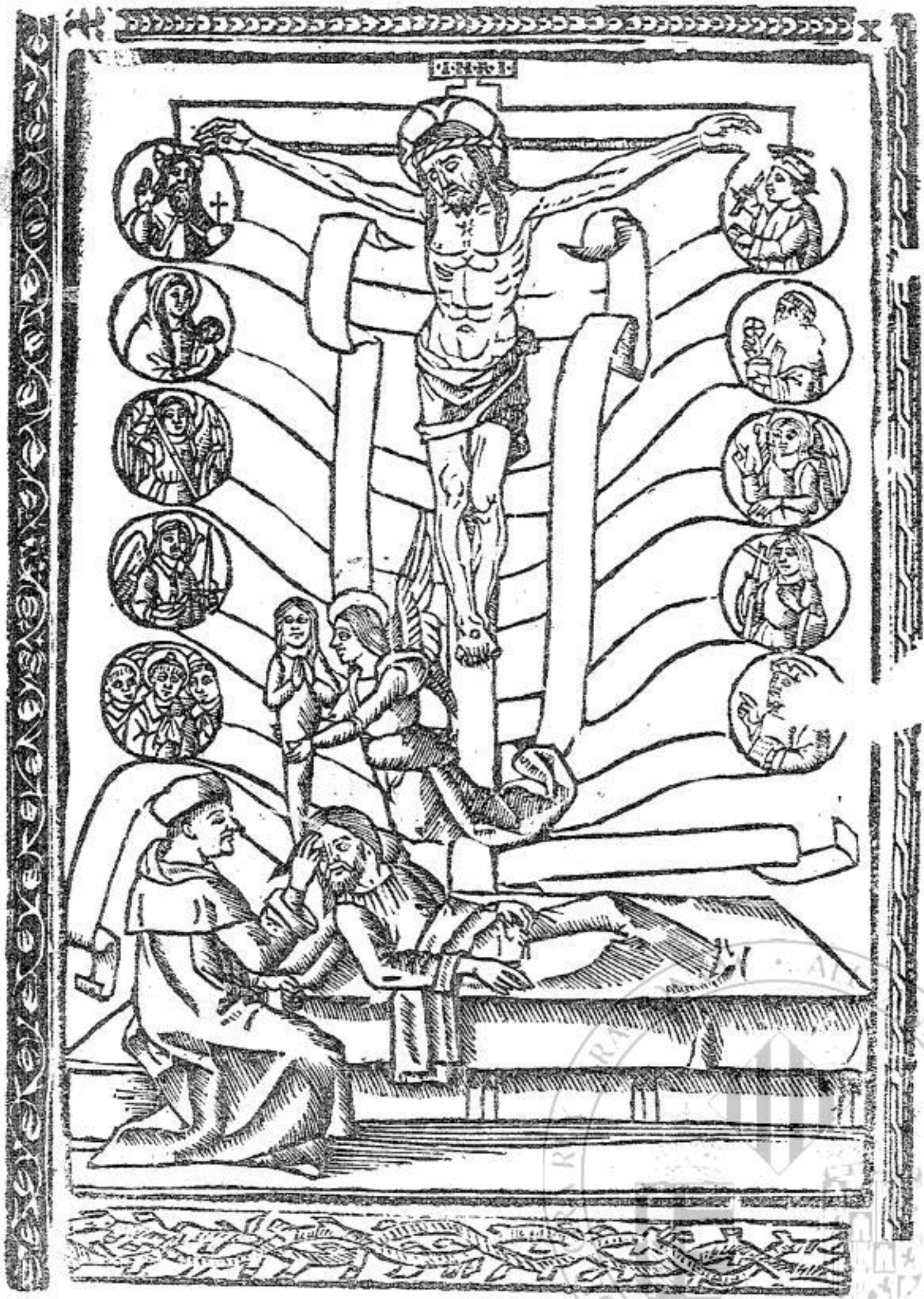
presentosa no solis p al Reuerent sacerdot
pera cōfessat lo penitent q als seus peus
vira. Mes encara p aqualseuol fel en
tra de qualseuol stamēt y condicio q sia
pera be cōfessarenia qual obra tambe
rebarācom se baura lo Reuerent sacer
dot en donat la penitēcia al penitent. E
com se aura en cōf. grat lo cos pcos de
resurpōit. E com se dispōra lo penitent
entendre tā alt sacrament: don trobaran

ira ee lo dignitat sacerdotal. E aqui
nos pones tā alt sacramēt sea d donat
Bonfensoa **baculus clericalis.** Compa
ra. nouament p lo Reuerent mestre Be
chomier. Lucala mestre en sacra theolo
gia.

Com. 1716

1716

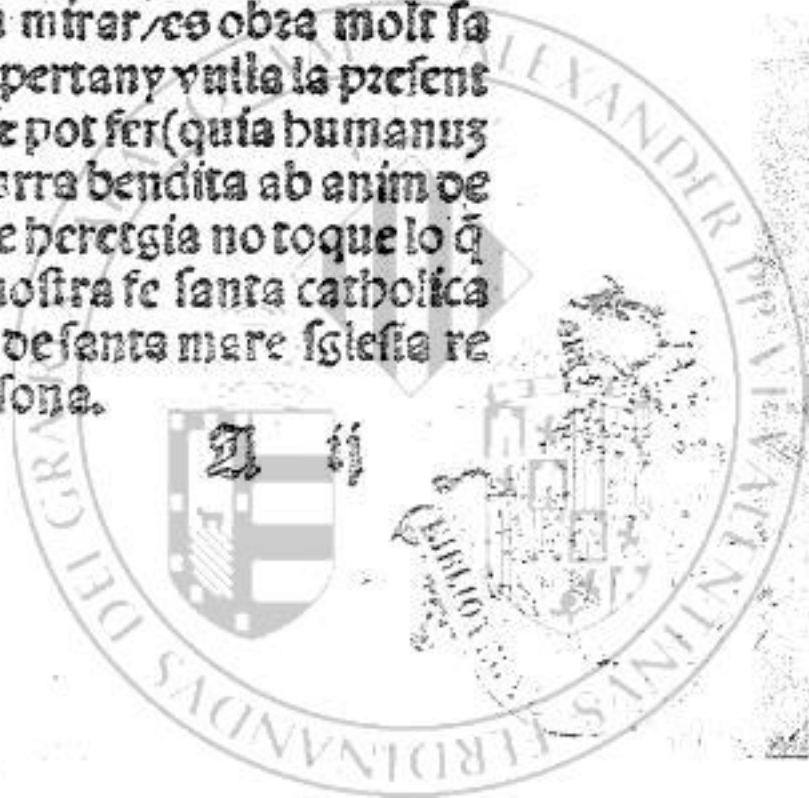

Nobili viro dño Hieronymo del Castella. Insigne sedis
ciuitatis valētie canonico alzezireqz archidiacono ⁊ bar
chinone sacriste: necnō maiorcaꝝ decano Bartholomeꝝ
Eucala. S. D.

Alt noble senyor p q lo officij d pastor es tāt pminēt
q molt bes pot dir de i esurpēt esser pastor aricom ell
mateix diu p. l. Joā als. x. cap. Ego sum pastor bonꝝ
Ueis q lo bō pastor ha de concixer les ouelles com
se diu q diu iesurpēt p fant jo. en lo mateix cap. ego co
gnoico ones meas. ⁊ les ouelles hā de conexer lo pastor: et cogno
cūt me mee. ⁊ tābe lo bon pastor ha de entrar en lo corral de dites
ouelles p la porta: pero si ptrarū fara no ysara iastia d l officij sino
ab gran carrech de sa cōsciencia. Lō esta scrit. Qui nō ingredīt p
hostiū in ouile ouium sed ascendit aliūde fur est ⁊ letro. Arimateix
noble. S. lo bon pastor ha de donar lo mēajr cōdecet a ses ouel
les: e posar la anima sua ço es la vida corporal p aqlles. Sicut bo
nus pastor aiām suā ponit p ouibus suis. i. vitam corporalē. Per
ço mirāt aquest prebeminēt officij d pastor ami a comanat desijāt
la salut deles ouelles ami a comanades que dela salut de aqlles
en lo dia vniuersal del iubi bon cōpte puguā donar/ he de liberat
a qsta minima obra (ques diu Baculus clericalis) cōpondre en la
qual es als reuerēts sacerdots carrera y via donada pera be era
minar les animes y consciēcies de aquells q als pens de aquells
vindran pera pēdre consolacio spūal. Si en la sobredita obra vol
ran mirar: per q crech que ningu dells ignora q escrit esta. Secus
secū ducens nōne ambo in foneā cadūt. Aci senyor trobarā com
les han de apassentar/ o donar amenjar segōs les respostes a ells
dits Reuerēts sacerdots en la cōfessio feta. ⁊ los modos com se
han de regir en los casos q alguna difficultat ensi a portarā. ⁊ tam
be a tots los scels crestiās si en ella volran mirar/ es obra molt sa
lutifera. Supplicatio ab aquella. R. ques pertany vulla la present
obra acceptar e mirar. ⁊ si pernētura cō se pot fer (quia humanuz
est errare) Trobara alguna cosa q nol parra bendita ab anim de
beniuola amor vulla mirarla pux crim de heretgia no toque lo q
no seria raho callarse p q perjudicaria a nostra fe santa catholica
estent tostemps a correctio y ebediēcia de santa mare sglesia re
stant al manar e seruicij de sa. R. e noble psona.

Capitol primer com sea de auer lo cōfessor ans
que interroque al penitent.

Denerent sacerdot: si vostre offici volem bē ex
ercitar y les animes o ouelles vres q̄ a vres
peus vindran volem portar ala gloria de pa
radis es necessari cō ha psona discreta p̄sent
gau y poseu diligēcia en los documēts que en esta p̄sent
obra trobareu: e fentho así restara v̄ra consciēcia Descar
regada y meritareu encamināt los ignorāts en les coses
ales animes sues salutiferes. ¶ Primeramēt es mester
sapiau quina cosa es peccar: dich vos q̄ peccar si ala co
mū opinio volē estar es. Facere aliquid ad cui⁹ opposi
tū tenemur. Es fer alguna cosa lo cōtrari dela qual som
obligats de fer. Exemple vos furtau feu aq̄st acte ques
furtar: lo cōtrari del qual sou obligat de fer çoes no fur
tar: p̄ço peccau y aquest peccar se diu peccar comessiuē.
En altra manera peccar es dexar de fer lo que som obli
gats de fer. Exēple yo deixe de dir ores peque: p̄q̄ deixe
de fer lo que so obligat: çoes dir ores: y tal peccar se diu
omessiuē. ¶ Segonamēt es mester sapiau quina cosa
es peccat dich vos que peccat es dictū vl' nō dictū: factū
vel non factum cōtra legem dei. Vull dir reuerent sacer
dot questigau a rent: que lo peccat pot esser p̄ acte interi
or y exterior: çoes p̄ voluntat y per obra: yo vull furtar
y furte peque: p̄q̄ ay acte interior p̄ volūtat/ y exterior p̄
obra: pot esser segonamēt p̄ acte interior de volūtat tan
solamēt. Exemple: yo vull furtar y no furte ja peque: p̄
que es lo peccat volūtarij e p̄ço diu sāt agosti. Peccatū
ideo pctm̄ q̄ voluntariū y sāt matheu. Audisti v̄pore
p̄tmi ad mecādū iā meatus es in corde tuo. 2 Ambro
sius de beata vita 2. xv. q. j. c. Nō est cuiq̄ n̄ram ascrib̄s

Nota qd sit
pecare co
messiue.

Nota qd
sit peccare
omessiue

Nota qd
sit pctm̄.

Augusti.
Abathc. 5
Ambz. de
brā vita 15
q. j. c. nō ē

mus erūnā nisi nre volūtatī nemo nostrum teneat ad cui
pam nisi volūtate ppria deflexerit. y nous cal duptrar en
qui pecara mes lo q̄ te voluntat de furtar y furta/o lo q̄
te volūtat de furtar y no furta: aço clar esta q̄ lo primer
pecara mes q̄ lo segō: p̄q̄ lacte exterior: a iusta malicia so
bre lo acte interior. Terçeramēt es mester sapiāu qd̄ ho
mo est in statu merēdi vel de merēdi. Null dir que lome
puit es viado: pot meritar y de meritar ariu diu dauid
Quia mea in manib⁹ meis semp. Quartamēt notareu q̄
lome p lo peccat mortal es obligat ala pena eterna y me
ritamēt: p̄q̄ si per lo acte bo meritori li es donada la gra
cia: y p̄ conseguēt la gloria p̄ cōsequēt p lo acte he peccat
mortal li sera donada la pena/ y ari es mester q̄ quant lo
penitēt vos vīndra als pens si sera dona de consell meu
li cubrau la cara: per euitar algū mal pensament q̄ poria
veur en vos o en la penidēt: e si sera home dexauli la ca
ra descuberta: y tambe mirareu si sera v̄re parroquia y
per certificar vos demanauoy y sius dira ques v̄re par
roquia oyulo de cōfessio sense bulla. empo sino sera v̄re
parroquia demanau li si te bulla ab la qual vos elegeix
ca en cōfessor: y sino la tīdra dmanada licēcia a son vicari
oyulo: e dieu li mō fill be podeu cōfessar v̄res peccats p̄ q̄
qualseuol sacerdot cōfessant no es home sino deu.

psalm⁹ de
uid. cxviii

Cap. ij. del modo q̄ ha de comēçar lo sacer
dot a interrogar lo penident.

Diximamēt reuerēt sacerdot feu lo senyar
y feu li fer la confessio general: e sera dema
nau li si esta scomunica: sius dira si oyulo y
mirau sil poreu absolve y sino l podeu absol
re apres de oyt enuiau lo a son supior e nol absolgau d̄is
peccats que primer no sia absolt dela scomunicacōre mē

Ho. de dili-
gētia fienda
ad h. vt p̄m̄
recozdētur
Scor^o. in. 4.
d. xvij

Augu. de ve-
ra z falsa pe-
nitentia.

rau en aço q̄ per modum penitētie quant vos lo absol-
reu d̄la scomunicacio podēt ho fermo li doneu peniten-
cia sino p̄ modū dispositiōis. y digauli aueu feta diligen-
cia p̄ que v̄res pecats vos recordassen: e sius dira no pa-
re q̄ no se quina diligēcia tinch de fer. Notau reuerēt sa-
cerdor q̄ diu scot in. iiii. d. xvij. q̄ t̄ta diligēcia haueu de
fer vos pecador y penident per q̄ v̄stres pecats vos re-
cordē quanta farieu p̄ alguna cosa ardua per la qual la
mort euitassen. Digaume mō fill si vos aguesseu de do-
nar bō compte al rey n̄re senyor p̄ lo qual bon compte y
no p̄ alre fosseu leuat dela mort no treballariu ab gran
diligencia donarli bō cōpte si p̄ cert. t̄abeus dich mō fill
que major diligencia haueu de fer en donar bon cōpte a
deu de v̄ra anima q̄ no farieu en donar bō cōpte al rey: p̄
que no donant bō cōpte a deu p̄dreu la aia y lo cos ada-
çous cōuida sant Agosti de vera z falsa penitē. cap. xv.
Paratus sit facere p̄ recipienda aie vita q̄cunqz faces-
ret p̄ vitāda corporis morte. Sabeu q̄ vol dir. s. Agosti
q̄ lome pose t̄ta diligencia pera la salut d̄la anima sua:
ab la qual fugira la pena eterna quanta posaria p̄ fogir
la mort corporal. E de consell meu pa q̄ be v̄res pecats
vos recordē fareu esta diligencia. Primo cōsiderau lo
v̄re stamēt com es/ o es estat ço es si sou casat/ viudo/ fa-
dri/ v̄ge religios/ examināt la v̄ra consciēcia desta mane-
ra/ q̄ fū quāt era casat q̄ fū essent v̄ge: q̄ fū essent viuda
o viudo: en q̄ he pecat ans deser religios. y apres d̄ esser
religios. Segonamēt cōsiderau mō fill la edat en q̄ stan
si sou vell/ o jove y examinau la v̄ra cōsciēcia desta ma-
nera/ q̄ fū quāt fuy fadri/ o fadrina y q̄ com fuy jove. y
dolreu vos d̄ cada pecat queus recordara. Terçeramēt
cōsiderau la fortuna q̄ aueu tēguda/ o prosa/ o aduer-

fa: y examinau desta manera la v̄ra consciència. Que fuy
 com mes fuy en prosperitat que quant fuy en aduersitat.
 Quartamet considerau q̄ offici/ o dignitat auen tēgut y
 examinau la consciència desta manera/ q̄ he fet yo essent
 caualler q̄ essent juriste: que essent notari: que essent me/
 nestral. zc. Siquenament considerau quina companyia
 haueu tēguda axi en viure com en negociar y examinau
 desta manera la cōsciència que fuy anant ab ladres que
 ab jugados: que ab bons homens. zc. Sisenament cōsi/
 derau lo temps: coes temps de guerra: de pau: de carnal
 de quaresma: temps de diumenges: de festes: de dies fe/
 riats: y examinau desta manera la cōsciència: q̄ fuy en lo
 tēps dela guerra: q̄ en tēps de pau: q̄ los diumēges que
 les festes: que los dies ferriats: y pei au q̄ acostumau fer
 en cada hu dests dies. Setenament entrau dins v̄ra cō/
 sciència y mirau q̄ haueu comes cōtra deu o tra proisme
 sius sou dilatat en coses males p̄que son moroses cogita/
 ciōs y quāt y cōsentis la volūtāt maliciōsamēt es peccat
 mortal y examinau la cōsciència v̄ra: y mirau be q̄ allí tro/
 bareu/ oy/ rancor/ mala volūtāt desig de venjaruos en
 ueja y altres peccats. E si esta diligēcia feu queus he dita
 molt facilmēt vos recordarā v̄res peccats. Empo es me/
 ster mō fill queus pese p̄que no la haueu feta la diligen/
 cia pa que vostres peccats vos recordassen: demanau
 ne perdo a deu.

AIRA catholich e bō xp̄ia volēt fer emēdacio de v̄ra
 vida veniu a cōfessarios e feu santamet y catholi/
 ca. Empo p̄q̄ estigau aconsolat cōsiderau tres coses les
 quals porta lo glorios s. bernat La p̄mera q̄ auen d̄ mo/
 rir q̄ statutu est hoib⁹ semel mori. cō dñi. i. pau. La. ij
 q̄ auen d̄ donar cōpte en lo dia d̄ iuji no tā solamet d̄ls

Sanct⁹ ber.
 Eiq̄ heb. ix.

A III

peccats comesos mas dles paraules ocioses. Quia de
 oī verbo ocioso reddēt rationē in die iudicij. math. xij. et
 Luce. vi. Redde rationē villicatiōis tue. z p̄ia pe. iij.
 Reddēt rationē ei qui parat⁹ est iudicare viuos z mor-
 tuos. La terçera q̄ morint en peccat mortal vos esta la
 pena eterna aparellada. Eze. xvij. Quia q̄ peccauerit ip̄a
 moriet⁹ z xxxij. Impi⁹ in iniquitate sua moriet⁹. z Joā. viij
 In pctō v̄ro moriemini. E perço auen de fer tres coses.
 La primera q̄ tingau dolor y contrició de v̄res pecats:
 çoes cō vol. s. Tho. Queus pese p̄ q̄ auen dexas lo be in
 comutable p̄ lo comutable: lo infinit p̄ lo finit: lo eternal
 p̄ lo tēporal en açons cōuida. s. pau ad ephesios. v. Sur-
 ge qui dormis z illūiabit te xp̄s y. s. Agusti. Qui fecit te
 sine te nō saluabit te sine te. preneu exēple d̄la publicana
 peccadora. s. magda. y d̄l ladre q̄ essent peccadors abla do-
 lor d̄ls pecats tinguerē venja de aq̄lls. y notau en la ma-
 teria de cōtrició estes cōclusions. La p̄mera lo peccador
 sea de dolre y tenir cōtrició de qualseuull peccat mortal
 si en special tindra memoria: d̄ls venials prou basta en
 general. La. ij. cōclō q̄ tates quates vegades lo peccador
 se recordara del peccat mortal tates vegades es obligat
 sub pena noui pcti. a tenir dolor y contrició de aq̄ll si vol
 estar en stamēt de gr̄a. y no faça cō algūs q̄ recordātse d̄
 molts actes mals q̄ h̄a fet vna y moltes vegades p̄nen
 plaer d̄ recitarlos. E si puētura contrició no tenu peccador
 pesens p̄ q̄ nola tenu: encara q̄ altres diē q̄ prou basta al
 peccador q̄ non t̄iga cōplacencia. La segona cosa q̄ auen
 de fer me digau si tenu voluntat de cōfessar tots los pe-
 cats queus recordarā p̄ q̄ nous basta q̄ tingau dolor d̄ls
 pecats empo auen los d̄ cōfessar q̄ cō diu. s. pau ad ro. xi
 Corde credit⁹ ad iusticiā ore autē pfessio fit ad salutē y d̄s

Mathei. xij

Luce. vi.

prima pe. 4.

Ezech. xvij.

Eze. xxxij.

Joānis. viij.

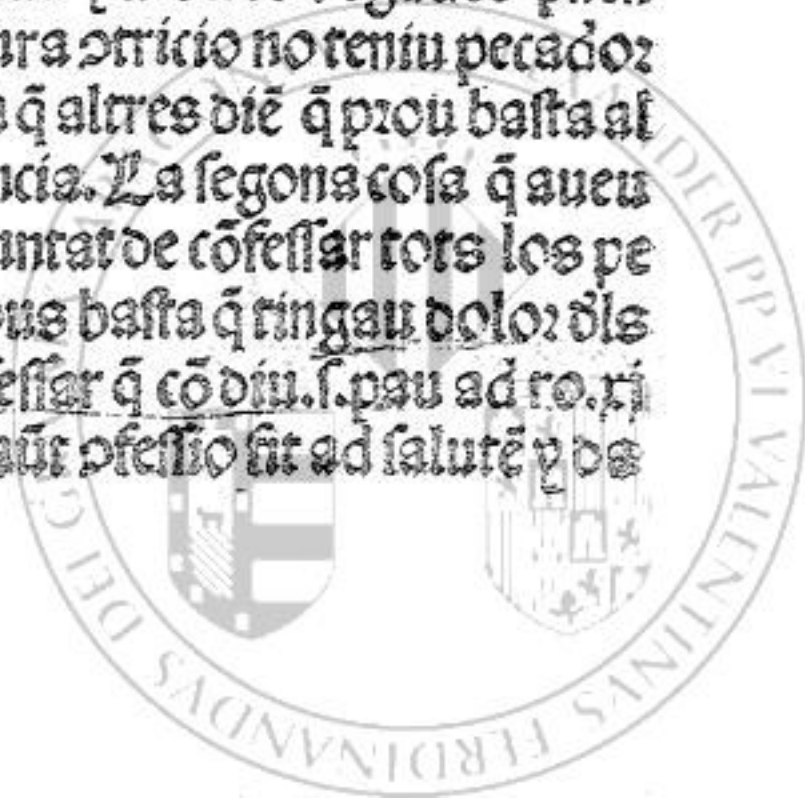
Ad eph. v.

Augu. de li-
bero arbi.

gr̄a. cō. pal.

ij. cō. durādi
iurū. d. xvij

Ad roma. xi

uid psal. cxxxvi. prescintre dño in cõfessiõ. z psal. ix. Dixi
 confitebor tibi dñe i toto corde meo. z psal. xxxi. Dixi confite
 bor aduersus me i iusticiãz tu remisisti iniquitatẽ pci mei. z
 psal. cvij. Cõfitebor dño nimis in ore meo. Estes auto
 ritats volẽ dir que si voleu star en stamẽt d grã no sols
 auen de tenir cõtricio del peccat: empo auen de tenir cõfes
 sio actual/o mental. La terçera cosa q̄ auen de fer es q̄
 tingau p̄posit de no tornarhi en los peccats. E si p̄neu la
 penitẽcia q̄ per mi vos sera donada sou obligat acõplir
 la: empo ara dieu me quãt ha que nous sou cõfessar: e si
 auen cõplit les penitẽcies donades. E reuerẽt sacerdot
 sius dira q̄ no ha cõplit la penitẽcia p̄neu esta doctrina d
 Petrus de paluda: y de altres doctors no es necessari
 q̄ cõfesse los peccats q̄ cõfessa quant accepta la penitẽcia
 prou li basta q̄ sacuse dela negligencia q̄ ha rẽgut en no
 cõplirla: e dieu li ques obligat acõplir la dita penitencia
 si ja p̄ vos no li es mudada: y demanuli si sap cõfessarse
 si dira si feu ques cõfesse ell marex: cõ diu Ezayas. xxxiiij
 Dic tu prius iniquitates tuas vt iustificeris. Aço dich
 p̄ molts cõfessors q̄ fan demãdes al penitent de coses q̄
 may les ha p̄sades apres lo diable fal caure en aq̄lles.
 perço de cõsell meu cada hu efforces a cõfessarse. E sius
 dira no se cõfessarme dieu li estau atent vous enterroga
 re vos responeume a les demãdes y cõfessau lo peccat d
 aq̄lla manera y modo quel auen fer p̄q̄ diu. s. Augusti i
 libro de penitẽ. Non erubusti facere quare erubescis cõfi
 teri. No as tẽgut vergõya de fer lo peccat: perq̄ tens ver
 gonya de confessarlo. E mirau q̄ deu vos ha donat deu
 manaments los quals vos com a bon cristia haueu de
 guardar.

Primũ mandatũ: lo primer manamẽt.

psal. cxxxvi

Psalmo. ix
 y. sal. xxxi.
 Psal. cvij.

Nota de pe
 nitẽ. accepta
 z non iplets
 Quomodo
 se habebit sa
 cerdos.

Ezayas. xliij

Augu. in lib
 de penitẽ.

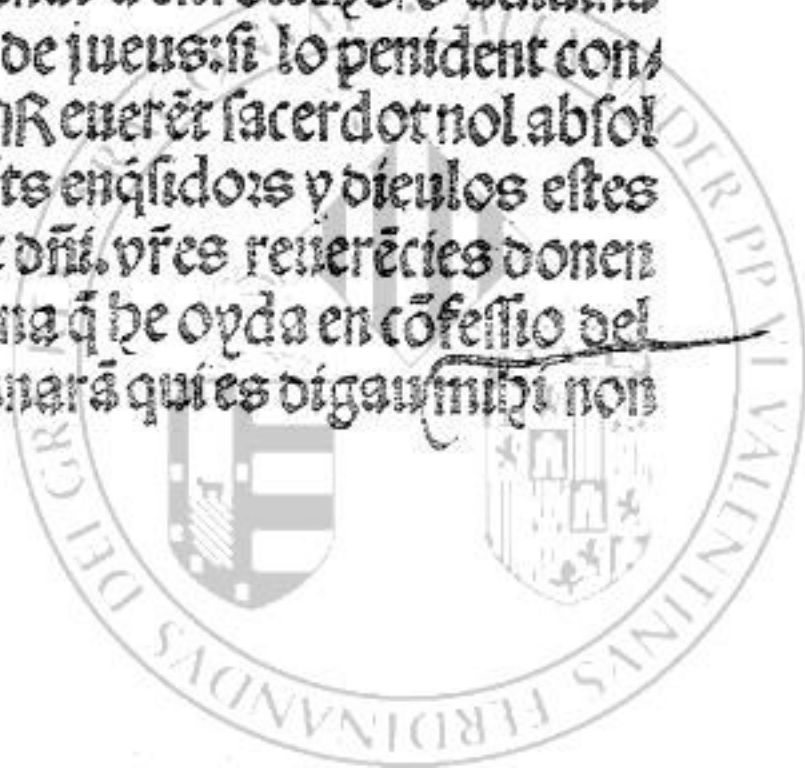

Crisostom^o
super ma.

Aharas deu sobre totes coses sabeu q̄ vol
dir Jesuxp̄st: quel ameu ex toto corde ex to-
ta mēte z ex tota aīa. auen lo de amar de to-
ta vostra anima çoes que v̄ra anima estiga
fermíssima en la fe Crisosto. super ma. vos auen en nen-
gū tēps de uiat dīa fe xp̄iana/ auen lo de amar de tot v̄re
cor: lo es com vol sanct Crisostō que v̄re cor nol tingau
en nīngūa cosa mes inclināt q̄ en la amor de deu. vos ha-
uen preposat la amor de v̄re pare ala de deu. La amor
dls fills muller/ o germās ala de deu. La amor dles co-
ses tēporals ala de deu/ auen lo de amar de tota vostra
pēsa/ sabeu q̄ vol dir q̄ v̄res cinch sentimēts sien posats
tots en lo amor de deu. Vos mō fill auen fetes gracies
a nostre senyor deu d̄ tāt̄s beneficis cō vos ha donat pri-
cipalmēt dīa creacio queus ha fet a ymatge y semblança
sua/ vos auen cōciderat en lo dia dī juhī q̄ es carrera pa-
be amar a deu. Auen lo nomenat ab aq̄lla honra y re-
uerēcia cō deueu: cō passau dauāt ell en la sgleſia ho fo-
ra dīa sgleſia: cō lo p̄uere lo porta a casa de algū malalt
Haueu lo adorat/ o quant la oracio toquē sou vos age-
nollat fent reuerēcia com se pertany de creatura a crea-
dor/ haueu treballat de conseruar vos en gracia la qual
reberen en la vltima y darrera cōfessio: en la qual segōs
retgla theologal eren obligat cōseruaruos/ auen fet fe-
tilleries/ encātaments/ sou anat a estrolechs/ o adiuina-
dos/ auen fetes serimonies de jueus: si lo penident con-
fessara que si. Si au discret Reuerēt sacerdot nol absol-
gau. Ades anau als reuerēts enq̄s idors y dieulos estes
paraules. Reuerēdt̄ p̄res z dñi. v̄res reuerēcies donen
me licēcia d̄ absolve vna p̄sona q̄ he oyda en cōfessio del
crim d̄ heretgia: e sius demanarā quies digau m̄hi non

Nota de cri-
mine heres

incūbit vobis dicere. y si puētura vos demanarā si est a
 malalt digau q̄ nō incūbit vobis dicere. e nols ho digau
 p̄q̄ es carrera pa saber qui es. E sinous volrā donar licē
cia dieulos. Vigilate supra gregē vestrū. E mirareu si la
 p̄sona queus aura cōfessat tal peccat estara ala mort: et si
 non potest a morte fugere ex tali infirmitate absoluteula.
Q i articulo mortis potest eā absoluerē ab re icidētia
 çoes si cas sera q̄ viura haja bulla dl papa ab la qual lo
 absoligau en altra manera q̄ no sia absolt. ¶ E si aq̄st cō
 sell nous par bo p̄neu aq̄st altre dieuli q̄ vaja aqui te po
 der d̄ absolre: e ques cōfesse ab ell: e en cōfessio q̄ li diga.
 ¶ Reuerent pare yo tēptat dl diable he fet aq̄st peccat de
 heretgia tinch p̄posit de apartarme v̄ra reuerēcia donē
 penitēcia: y no li qual tenir por de res. ¶ E si aq̄st consell
 nous par bo demanau li si te bulla bastant ab la qual lo
 pugau absolre. ¶ Queu mō fill fet vot d̄ anar a roma jeru
 salē / o sant jaume / o altre vot particular: e si lo penident
 vos dira si dirleu guardau q̄ vot es p̄missio facta deo d̄
 aliquo qd̄ sit deo acceptū. E vot segon los canonistes es
 en dos maneres simple y solēne. ¶ Vot simple es vot fet d̄
 p̄esa a deu / o ab sola p̄missio sense solēnitat special. ¶ Vot
 solēne es ques fa en p̄sencia dela sglefia ço es quāt lome
 se dedica actualment a deu p̄nent los sagrats ordēs per
 professio d̄ regla debita ab manera debita feta en mans
 dl superior al qual la professio se deu fer p̄ susceptio del
 sagrat habit. ¶ Digau haueu deixat de complir algū vot
 ab aduertēsia cō pognesseu p̄que es peccat mortal: p̄que
 secus est: siu a dexat per oblit / o p̄que no ha pogut a p̄cō
 lo malalt de jumar. ¶ Queu votat de fer algū mal a p̄cō
 venjar vos de algu / aueu votat d̄ no entrar en religio si
 diu si digau li es peccat mortal y deueu trēcar lo sens d̄is

¶ Quid sit
 votum.

¶ Quid sit
 votū simplex
 et qd̄ vo. solē

pénfacio/auen tardat a complir lo vot q̄ totalment s̄os
s̄is oblida/o que siau v̄gut a tal estament q̄ nol haja
pogut complir p̄ que es peccat mortal. Auen votat algu
na cosa licita com dejunar/dar almoyna/empo p̄ mal si
no sou obligat a cōplirlo: auen peccat mortalment. Ara
notau aci in materia votorum. ¶ R. sacerdot esta conclō.
¶ **D**aritus pōt irritare vota sue vxoris hoc est votū dā
di elemosinam ⁊ votū peregrinandi ad talē locū ⁊ maxi
me votum elemosine. ¶ Nota cōclusionem bene q̄ de bo
nis pala fernalibus hoc est de bonis habitis vltra do
tem pōt elemosinā agere: ⁊ etiaz si mulier est q̄ in domo
sua vtatur aliquo officio. s. texendi opandi: ⁊ similib⁹ po
test de h̄ijs q̄ lucrata fuerit elemosinam facere nō i vito
dñi viro suo. ¶ La dona demanauí sia fet vot d̄ dejunar
p̄ q̄ nol pot fer sens volūtat de son marit: y si lo marit li y
fa trencar lo pot trēcar y no te necessitat de dispensacio.
¶ **D**emanauí sia trencat los dijunis d̄ santa mare sgle
sia que obligada y es si ja no te legitim impedimēt çoes
si ja no esta prenada/o crie/o malalta. ⁊ similibus: y lo
marit no lo y pot manar ala muller q̄ nol cōpleixqua/ y
si lo y mana peca mortalment: auen fet algun vot que no
sia raxorable çoes de dejunar lo diumenge/o no penti
nar vos lo cap/o de lauaruos lo disapte auespre: aço no
es peccat mortal empo nou deuen fer. Auen fet vot de
anar a roma/o sant jaume/o hierusalem si diu si dema
nauí sil ha fet ab cōdicio/ y sil aura fet ab condicio gene
ral çoes si al senyor plaura nol podeu absolve: es cas re
seruat. Empo sil ha vota: ab condicio particular no es
tant la condicio no es obligat a cōplirlo. Exemplum vo
vore de anar a Roma si ma mare sera curada dela ma
laltia que te sies curada so obligat al vot no essent cura

Ricar. in. liij
d. xxxvij. q. i

Ho. de vot
cōclu. vtilis

Nota quomō se debet
mulier habere circa vota
ieiuniorum.
¶ **Q**ueri. xxx

Nota circa
votū hieru
salem. s. iaco
bū ⁊ romā.

xxij. q. viij. c.
non solum.

da no so obligat: si ja peruentura per culpa sua no es cu
rada que la nos sou obligat a complir-lo. Adon fill auen
fet vot ab condicio in onesta çoes yo vote de anar a Je
rusalem/ o de ferme frare si so prosperat en lo joch/ o en
furt/ o en adulterij: o en altres coses desonestes: dich que
no sou obligat a cõplir-lo aqueix vot. Nos auen fet vot
d' entrar en religio: si diu si/ d' manauli. Reueret sacerdot
si ans q' sia entrat en exa religio ses casat ab paraules de
p'sent/ si diu si: digauli q' ha peccat mortalmet. Enotau
esta cõclusio: q' nõ potest cõsumare matrimoniũ absqz
nouo peccato mortali. q' ante cõsumationẽ matrimoniij
potest implere votum intrando religionẽ. Empe consu
mat lo matrimoniij per copula carnal tantes quãtes ve
gades la muller li demanara lo deute d' matrimoniij es
obligat de ferho: empero demanant lo ell ala muller pe
ca. E reuerent sacerdot estareu arent en la materia de
vot de religio: e altres vots. E si lo penident vos confes
sara alguna cosa en la materia de vot: dela qual no tin
dreu aci cõsell enuiau lo al senyor official. E ell en exa ma
teria li donara consell.

No. de vo
to religio
nis vltis

No. bene

A Reueret sacerdot estau arent en lo queus dire:
si peruentura algu vèdra als vostres pens hius cõ
fessara pare yo he vorat de no menjar carn: estich empe
ro en tan extrema necessitat q' tots los metges mandit si
vull viure q' menje carn vostra reuerencia que confessa
que fassa en tal cas pendreu aquest consell/ e dieuli que
menge carn molt en bona ora: la raho perque la necessi
tat dispensa que es condicio entesa. tacite en qual se uulla
vot perque esta conclusio es catholica. Carturièces pos
sunt comedere carnes in extrema necessitate. E aço ha
sta del primer manament.

No. de vo
to non co
mede. car.
i extrema
necessita

L. cõsiliũ.
s. si. de ob.
i. i. i.

¶ Secundum mandatū: lo segon manamēt

N juraras lo nom de deu en va. ¶ Reuerens sacerdot notau enest manamēt esta cōclusio. In hoc precepto phibent oēs spēs piuri et oīs diui nominis in vanū assumptio. Quisū pro diuini nominis primo fit vana q̄ non habet firmamētū veritatis. s. quādo quis false iurat z est principāl̄ piuriū z peccat mortāl̄. Sc̄do fit vana ex pte iurantis s. q̄n quis iurat verum t̄m pro leuī re: z lz non sit semp̄ peccatū mortale est t̄m pctm̄ z disponit ad lapsum z piuriū. E desta conclusio traureu tres cosas necessaries al jurament p̄q̄ sia licit. ¶ La primera veritas q̄ sia veritat lo q̄ jurare q̄ prometau fer lo q̄ jurau. Juramētō p̄missorio. ¶ La segona cōdicio q̄ sia licit lo q̄ jurau y no empedex ca lo be. ¶ La terçera q̄ no sia per cosa laugera sine q̄ iureu ab molta discrecio: fareu estes iterrogaciōs al penidēt/ aueu jurat deu/ o lo cos de iesuxp̄st/ o altres parts/ o si deu me ajude: p̄ la v̄ge maria: p̄ esta creu p̄ utilitat: o jocositat p̄ la aia mia p̄ mala practica q̄ tingau/ o p̄ qual seuulla altra cosa: p̄q̄ tostēps es peccat mortal com vos veu q̄ falsamēt jurau. ¶ Vos sou estat regidor dela ciutat o vila/ sius dirasi: demanau li si a mirat lo p̄fit d̄la re publica cō promete ab juramēt: sou vos mogut ab passio cōtra algūes p̄sones. Sou estat justiciā: sius dirasi dieu li haueu exercitat v̄re officij cō prometerereu ab juramēt. ¶ Queu fetes cōposicions no fent deguda justiciā: p̄q̄ sou obligat a restitucio. ¶ Queu vos mon fill regit ab consell de vostre aduocat en donar sentēcies/ aueu dexat algu digne de mort p̄ quātitat queus hajē donada. ¶ De malicia aueu sentēciat algu no essent digne de mort: p̄que sius haueu fet sou obligat a tot lo interres de aq̄ll/ cōfessant

Nota als
Jurats cō
cō los iter
rogareu.
No. al ju-
sticiā cō lo
interroga
reu

lo pres: aueu fet interrogació ala qual no era obligat res-
pōdre. Haueu donat dilacions indebites al pres: p̄q̄ al
dany y sou obligat: aueu turmētat algu sens justes cau-
ses y iudicijs prouata/ aueu a restat algu/ o ferli scriure
los bens/ o enuiarli officials: perque alguna cosa ab ell
guanyassen los mals homens/ o males dones: aueu les
lançades dela ciutat/ o vila/ haueu castigat los peccats
publichs per los quals ve lo mal ala ciutat. Sou estat
portat per testimoni dauant algū jutge si diusi: digauli
aueu dit la veritat: perque sino laueu dita al interes sou
obligat. Aueu portat algu perque testificas de part v̄ra
falsament: perq̄ tambe sou obligat al interes si per tal te-
stimonij haueu guanyat alguna cosa. Aueu jurat algu-
na cosa esser veritat: la qual no sabieu esser axi: p̄que es
peccat mortal majorment jurar en iuh̄i: haueu fet iura-
ment de perpetrar algū acte mal q̄ fos peccat mortal cō
de furtar/ defornicar/ de no jurar/ y semblants: perq̄ no
sou obligat a guardar lo jurament.

Tertiu mandatum: lo terçer manamēt.

Després los diumenges y festes: acerca dest
manamēt fareu reuerēt sacerdot estes inter-
rogaciōs: sia oyt lo diumēge missa: o festa co-
lent: p̄q̄ si per menyspreu/ o p̄ guanyar/ o per
anar a solas/ o acōuits/ o p̄ negligēcia/ o ignorācia/ o ha-
ueu deixat cascuna vegada aueu peccat mortalmēt: sou
anar a v̄ra parroquia a missa: guardau q̄no la podeu
dejar p̄ mēyspreu de algu sens peccat. Encara mes vos
dich q̄ sou obligat de donar la offerra a v̄re vicari en al-
q̄lls dies q̄ es practica y costū de oferir. Exodimō appare

Mathe.
quarto.

bis i[n] aspectu dei tui vacus. Queu hoit fmo com poden
guardau q̄ entre les altres coses p vos necessaries es lo
sermo. Quia non in solo pane viuít homo sed ex omni
verbo qđ procedit ex ore dei. Sou vos ocupat en tals dí
es en acres de peccat mortal a picom en jugar/adulteris
furts/o altres vicis mūdanas. Queu fet fer faena a nē
gu en tals dies/o auenla feta: auen fet anar v̄ra cōpan
ya a missa diumēges e festes manades. Queu examina
da v̄ra consciēcia en tals dies posant vos en oraciōs en
desepines en coses profitoses pa v̄ra anima. En tals dí
es auen fetes cōpres y vendes/auen entes en negocis tē
porals dayosos pera vostra anima. Queu procurat en
tals dies de donar lahor y gloria a n̄re senyor deu santa
y sanctes. Deuen vos recordar q̄ tota la setmana teniu
pera recreacio dl cos: almenys lo dia del sant diumenge
donau recreacio ala anima que es feta a ymatge e sem
blança de deu.

Quartū mandatū: lo quart manamēt.

¶ma con.

Dnraras pare y mare. En aq̄st manament
reuerēt sacerdot notau estes cōclusiōs. La
primera i hoc mādato debem⁹ hominē ho
norare illū tamen qui est principiū in esse na

¶.cōclusio

ture sicut sunt pater ⁊ mater carnales. Scda conclō illū
debemus honorare qui est principiū in esse gr̄e per minī

¶.conclu.

sterium vt sunt prelatus ⁊ pater spūalis. Tertia conclu
sio sub hoc noie patris ⁊ matris itelligitur p̄latus eccle

¶.cōclu.

sie. Magister ⁊ dñs tēporalis. Quarta cōclusio etiā in
hoc nomine patris ⁊ matris intelligit̄ omnis proximus
cui opa misericordie sunt adibenda. ⁊ fareu estes inter
rogacions. s. Sou estat obedient a v̄re pare y mare car
nals recordau vos q̄ lo pare vos ha engendrat: y la ma

re parit preneu exemple de Jhesu xps. Erat subditus illis
s. patri & matri/ Queu los ajudat en ses necessitats: o ha
ueu los malayts/ guardau q̄ cōtra vos esta. Exodi. xxi. **Q**ui
male dixerit patri aut matri morte moriet. Estant
elis malalts/ haueu los seruir/ o fet seruir/ haueu lo dir
paraules injurioses cōtra vos esta lo apostol. s. Senio/
rem ne increpaueris. Apres de auerlos enujat aueulos
demanat pdo/ haueu los desijar la mort p possehir los
bēs/ o altres coses/ aueu posat más en v̄re pare/ o mare
si diusi. ¶ Reuerēt nol absolgau p̄q̄ si ab certa ciēcia ho ha
fet es cas reseruat al papa nol podeu absolve ab la bul/
la no tenint tal clausula. Si puentura serā morts dema/
nauí si ha p̄gat p̄ aq̄lls/ aueu cōplit los legats/ los deu
tes lo ques deixa p̄ ala anima: aus dexat nengū bēs q̄
vos sapiau son mal guanyars: si diu si digaulí q̄ es obli
gat a restitucio. E si diu q̄ no sab d̄ qui son: son coses pies
E dieuli q̄ sis vol cōposar ab la cruada molt be ho pot
fer/ o donels apobres/ al home ques cōfessara digali si
es casat si diusi: digali si ha mal tractat sa muller de más
o paraula. ¶ Recordau vos q̄ la dona no es feta dl cap dl
home p̄q̄ senyorege al home ni dls peus p̄q̄ ellaus sia es/
claua mes del costat p̄q̄ sia cōpanyona. Si sera dona la
q̄ cōfessara digali sou eñada obediēt a v̄re marit enles
coses lícites y honestes dich lícites y honestes p̄que si lo
marit li diu veniu ab mí a furtar no es obligada a fer lo
q̄ lo marit vol p̄q̄ es cosa illicita. Sou vos prida en algū
tēps de mējar/ o dormir ab ell. Adō fill teniu fills si diu
si d̄ manaulí aueulos bē criats en lo amor y seruíci d̄ deu
a v̄res cōpāyes aueulos mostrat lo pater n̄r: la sue ma
ria lo credo. zc. Si diu q̄ no te fills digaulí aueu pres pa
ciēcia p̄que v̄ra muller no parix. Sou puentura aiat a al

Exodi. xi.

Apo. i. thē
morch. v

gun estrolech/o aueu li fet pera q̄ pareixca/ans puentu
ra pesat pque parix:deueu vos tostēps cōformar ab la
volūtat diuina:al criat/o seruēt demanarlieu si ha fet lo
que li ha manat son senyor apimateix ala criada/o seruē
ta. Tenim altre pare.s. Lo reuerēt sacerdot o religios:a
ueu mō fill mal parlat dls capellās:o religiosos:si diu si
no conexeu q̄ son mediados entre vos y deu/haueu do
nat coltellades a algū capella/o religios/auenu li tallat
mēbre algu:si diu si/nol absolgau:pque es cas reseruat
al papa:si no te bulla bastāt.

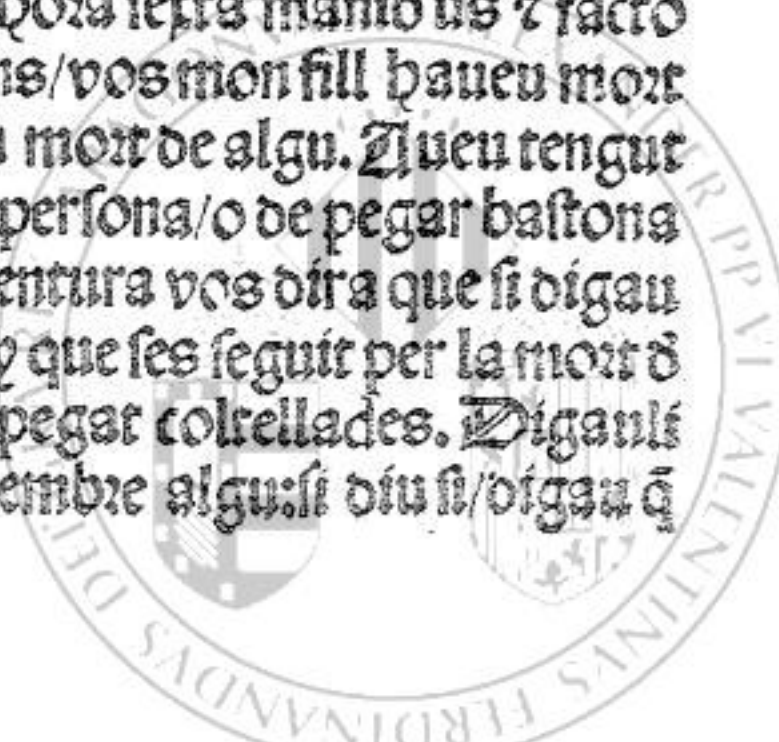
Quintū mandatum:lo sinque manamēt.

De peni. d.
j. c. homi.

N mataras ço es a saber injustamēt. Enest
manament Reuerent sacerdot notareu lo
ques scrit. De penitētia dist. j. Hon papa cli
mēt posa tres species de homicidi a ço in. ca.
homicidioz. s. qui occidit/qui trahit/z qui odit fratrem
suū homicida est. E pço notareu segōs lo mestre dles cē
tēcies in. iij. dist. xxxvij. Esta conclusio. q̄ in hoc pcepto
nō occides prohibetur act⁹ homicidij scdm lram. Scōz
vero spūs volūtas occidēdi. E pço diu vn euāgeliste/q̄
crucificarē a Jესuxp̄st/hora de tertia lingua. s. z volūta
te/altrre Euāgelista diu q̄ hora sexta manibus z facto
E fareu estes interrogacions/vos mon fill haueu mort
a ningu/o aueu consentit en mort de algu. Queu tengut
voluntat de matar alguna persona/o de pegar bastona
des/o coltellades/o si pe. uentura vos dira que si digau
que es obligat a tot lo dany que ses seguit per la mort d
squell. E sius dira que ha pegat coltellades. Diganls
si ha tallat ma/o bras/o membre algu:si diu si/digau q̄

Magi. i. z.
o. xxxvij.

es obligat a pagar tot lo que aquell podia guanyar ab lo membre que li ha tallat.

Al apothecari si confessareu demanauí si ha donat les medicines ordenades en la rescepta. E si ha posat vnes per altres. Haueu venut arcentit aquí sabieu quen hauiá de mal vsar. En les medicines auen donat lo just acada hu. Sou vos concertat ab lo metge que ordenas mes medicines que eren menester: per que guanyassen. Sou eitat causa que alguna dona se afollas. Si vèdra algun metge a confessarse: demanauí si ha ordenat no mirant lo Doctor en aquella materia fiant de son enteniment. Haueu seguit los Doctors en era materia: si dirá no: digauí que es tengut a seguir y emitar los per negligencia que ajau tenguda axí en ordenar com vesitar es mort lo pascient. Haueu li consellat que fes tantost orde de christia. Haueu li consellat al malalt que fes alguna cosa que sia contra la salut dela anima sua. Aueu ordenat alguna cosa ala dona prenyada que la criatura sia morta. Haueu ordenat alguna cosa al malalt de la qual duptassen. Al pobre pregant vos quel visitassen haueu lo visitat. A cadahu ques vindra a confessar de manauí sia vist/ tornegs/ bous/ justes/ canyes/ si dirá si: digauí que ha peccat mortalment. Si sera capella/ o religios/ o Rey/ o jutge ab auctoritat del qual se fa. *Ut textus in capit. His igitur. xxiiij. distinctio.* Los lechs haueu de jutgar segons la intencio que miraran. La ra ho perq ab tal voluntat los miraua que si li aguessen dit o manat que noy fos estat y fora estat/ altra ra ho p que lo vostre mirar hí dels altres era causa ques sien. Ací no parle dela mort espiritual: per que en lo huyre manament ne parlare.

Mo. de apotecario com fareu les interrogaciós.

Mo. d me dico. có fareu les interrogaciós.

Mo. dls q miren justes bous/ Tornegs canyes si pe cá mortal. *Lex. in. c. his igitur. xx. iij. dist.*

¶ Septum mandatum: lo sise manament.

Nota.

No fomicaras. En aquest manament reuerēt sacerdot mirau molt be: p̄ q̄ tantes vegades quantes ab delliberacio lo home/o la dona desija perpetrar vn acte de peccat mortal tātes res pecca mortalmēt. Exemplum yo veig en ora de p̄ma vna dona desije la i ordinare: e a p̄s en ora de tertia tome la auenre tome la a desijar eodē modo. Dich que tātes quātes vegades la deijare tantes peccare mortalmēt. E perço reuerent sacerdot regir vos heu desta manera/ mirareu si sera dona la q̄ cōfessareu y dirliu. **A**da filla sou dōzella: e sius respōdra si entetrogarlaeu. **A**da filla auen fet algū acte d̄ desonestat o luxuria p̄ obra/o p̄ voluntat. E si peruētura callara y avos vos parra q̄ esta en aqueix peccat: dieuli sou vos delitada en p̄sar coses desonestes: si dira si dirliu: filla es peccat mortal. **A**da filla sou vos delitada en parlar/o hoir coses desonestes/ ha neu vos tocat p̄nēt plaer /o auen tocat altra dona p̄nēt delectacio desonesta. **E**mpo si sera home interrogarleu si ha conegut dona alguna: si dira si demanuli: si es sa muiler si dira no. **D**emanuli si es casada/ fadrina/ viu da/ monja/ beata/ comare/ fillola/ parenta/ mora/ juhia. **E**stau attent si dira casada demanuli a ell si es casat: perque lauors sera doblat adulteri. **E** demanuli si la emprenyada: e si te algun fill si dira si: dieuli que es obligat apagar totes les despeses del fill que lo marit fara fins guanye per si mateix la despesa. **¶** **A**rs sia casat/o no casat lo qui la emprenyada. **E** axi mateix direu ala dona casada que als vostres peus vos vindra y confessara tal peccat. **E** dirliheu que lo fill no pot succe

Not. q̄uo virgo ē in terrogan. in forni.

Mo. q̄d in terro. nup de forni.

Mo mu. si cōce. ex adul. ad q̄d scuetur.

bir en la herencia sino ab gran bany dela consciencia del
 pare/o dela mare. Empero sius demana consell la ma-
 re/o lo pare del consebut en adulteri. **N**otau estes con-
 clusions. La primera que es de mente scoti/lo pare/o la
 mare es obligat a satisfer totes les despeses si pora sino
 segons sa possibilitat. La segona cõclusio lo pare:o ma-
 re es obligat a restituhir la herencia sil aura presa lo fill
 anaquell q̄ per diet li venia/o anaquell q̄ son marit dexa
 ra la herencia. La terçera cõclusio la muller pot satisfer
 al marit ab bès palafernals/o ab treballs mes que es
 obligada en la casa atreballar. E si algu dells vos dira
 pare hauē lo lansat al espiral/dieu los que son obligats
 a totes les despeses/y han se de fer molt secretament:p
 que noy haja perill per ala dona. E demanau li al peni-
 dent que quāt ha que te la mistat sua sius dira vn any/
 o dos/o tres/o deu/o onze/di rlieu. **N** mal cristia no ha
 ueu mirat la vostra anima esser embolicada en pecats.
 Es mester tingau ferm proposit de no tornar a ella. Sa-
 beu que vull dir que penseu que es grā cosa la salut dela
 anima perq̄ Jhesu x̄p̄st no es vengut en aquest mō per al-
 dre vestit de nostra humanitat sino per saluar la anima
 vostra moirt en la creu. Quia lauit nos a peccatis no-
 stris in sanguine suo. Considerant la excelencia dela ani-
 ma: car diu sent Bernat parlant d̄la excelencia dela ani-
 ma. Si te ip̄am agnoceres nullā aliam creaturam ma-
 gis q̄ te amares: pulcritudinē tuam quere inter angelos
 Sabs q̄ vol dir que si tu pecador miraces la excelencia
 d̄la anima a ninguna creatura me: que atn amaries la
 tua gētilea as de sercar entrels angels. Donchs no con-
 siderareu algū poch en la aia vostra: e en la salut de aq̄l-
 la/diguau ara en vos mateix. **N** pecador quāt ha que

prima cõ.
 scoti.

ij. con. de
 mēte sco.

iij. con. de
 mēte. sco.
 quō muli-
 er que cõ-
 cepit ex a-
 dul. p̄ovi-
 ro suo sa-
 tisfacere

Ho. p̄cõz
 z qd debz
 facere ad
 hoc vt ha-
 beat p̄po.
 nō reddē.

Apoca. j.

stich seruint lo diable/nninguna obra que fassa es merito
ria/so enemich de deu:cadany me cōfesse:y cadany co
ne y axi pessam.É par que encara que de paraula/o di
ga al confessor que la sensualitat mediga tornarias en
pero aço q̄ dieu tornarias no es raço vcs empache:per
que es esdeuenidor e sols deu ho sab q̄ sera donau cōpte
del passat fins ara lo esdeuenidor dexau a deu.car puen
tura moreu ans de exir dela sglesia com en molts ses se
guire aço q̄ dieu tornarias es tēptacio diabòlica e nous
deu empachar:car iesuxp̄st no dix ala dultera ni al sech
aptes quel aque curat:no peques daquí auāt mas dix li
hajes voluntat actual ara de p̄sent de no pecar.É p̄neu
aquest cōsell elegiu confessor docte lo qual moltes vega
des rahonant vcs ab ell dels pecats q̄cc confessareu:lc s
quals vos parra difícil cosa dexarlc s vcs donara tals
cōsells quels deixareu:pque allí es la gracia de t̄re sen
yor deu p̄uenint y l'angel custodi quey ajudara p̄ q̄ vcs
ans queus leuen dels peus del cōfessor rebau la gracia:
y apres la mort vostra la vida eterna. En aquest peccat
d'imanareu si la coneguda en loch sagrat si dira si:es cas
referuat al arcebisbe/o bisbe don sera lo penident.

Si puētura cōfessareu reuerēt sacerdot penidēt q̄ haja
tēgut part ab donzella:dirliu q̄ es obligat a casarse ab
ella / o casarla segons sa condicio hi ha cc mes estru
pim. Si ha conegut mora/o juba/o fillola/o comare
tors estes casos son referuats al bisbe/o Archabisbe:
de hon sera lo penident. Empero r̄euerent sacerdot
estau atent/que si confessara que ha agut part ab mon
ja:dirliu que ha comes sacrilegi/ y es cas referuat al
pare sant. Si la coneguda en sagrat. Si peruentura cō
fessara/que ha conegut parents y sera filla/o germana/

o cosina germana es cas reservat y ha comes incestu.
 Empero si sera altra de altre grau mes luy: es cas de
 Arcebisbe/o bisbe. Si peruentura confessara que no
 ha conegut sino sa muller. ¶ Notau estes conclusions.
 La primera si lo marit se acostia a sa muller: e la muller
 al marit sols per causa dengendrar es acte meritori.
 La segona si lo marit se acostia ala muller/o la muller
 al marit: perque la hu ha requerit al altre es acte meri-
 tou. La terça quant la muller se atansa a son marit per
 euitar que no forni que ab altra es acte meritori. E fa-
 reu estes enterrogacions: si ses delectat ab delectacions
 moroses en lo acte. Haueu la coneguda en temps de la
 purgacio. Queu peruenit lo orde de naturalea: si lo pe-
 nident dira si: enterrogau lo lauos ab molta discrecio e
 treballau quel mateix ho diga. Haueu euitat q̄ vostra
 muller no sen prenhas: perque nos pot fer sense peccat.
 Haueu consentit alcauoteries en vostra casa/o haueu
 les fetes. Haueu fet algun casament que nou sapia la
 sglesia. Queu comes peccat de fornicacio en dia de festa
 Queu peccat en lo peccat de sodomita/hauent tengut de
 nit pollucio alguna que per mals pensamēts presedēts
 o per molt menjar/o beure haja vengut es peccat mor-
 tal. Si confessareu dona demanau si ha conegut ho-
 me si es capella/o frare/o casat/o fadri. ¶ E reuerent
 sacerdot mirau si la tal dona vos cōfessara que ha con-
 gut frare/o capella. E notau que lo frare no pot donar
 res sens licencia del prior. E tambe lo capella no pot
 dispensar dels bens dela sglesia sino en propis usos se-
 gons sacondicio. Lo que li restara son bens de pobres.
 ¶ E notau estes conclusions. Les quals porta gabriel
 in. iij. sententiarum. La primera Bona ecclesie possunt

No. con.
 q̄o muli
 er pōt ac-
 cedere ad
 viruz suuz
 sine p̄cō.
 p̄ma con.

ij. cōclusio

iiij. conclud.

No. q̄ ff
 nō pōt da
 re aliqd si.
 licc. p̄oris

no. q̄d pōt
 dare cle. z
 q̄ rescepit
 recip. sine
 peccato.
 p̄ma con.

ij. conclō

recipi a clerico q̄ pōt dare sine pctō mortali vt pauperes
seruitia honesta accipiendo z non obligantur ad resti-
tutionem. Scda cōclusio. Bona ecclesie q̄ clericus non
potest dare sine pctō qui rescepit obligatur ad restitutio-
nem sicut parētes non habētes necessitatem: z mulieres
per fornicationem. Dels altres bēs patrimonials/ o no
patrimonials pot fer a son plaer e si en peccat mortal los
despen pecca mortalment. Empero quils reb no es obli-
gat a restitucio. Dieuli vos haueu donat licencia a vos-
stre marit que anas a altra dona: pque auen peccat mor-
talment si per la licencia la coneguda carnalmēt.

Septimū mandatū: lo sete manament

Mo. quid
sit furtū.

Tho. scda
scde. q 66.
arti. iij.

Aug. in li.
4. exodi.
Mo. qd. sit
rapina

Ad phi. ij.

Atanasi.

xiiij. q. v. si
qd. augu.

D faras furt. Reuerēt sacerdot: en esta ma-
teria de furt pendreu ests documents. Lo
primer quina cosa es furtum. Furtū segons
sant Tho. scda scde. q. lxxvi. ar. iij. Est occulta
acceptatio rei aliene. hoc Augusti. in lib. iij. Exodi dicit
nomine furti bene intelligit oīs illicita vsurpatio. Sego-
nament es mester sapiau quina cosa es rapina. Rapina
es p̄ssa largomodo p̄ qualseuulla vsurpatio in debita d̄
qualseuullis cosa/ ara corporal/ ara spūal desta parla. s.
Dan. philipen. scdo. de iesuxp̄st. Nō rapina arbitrat̄
est se esse equalem deo. Alço diu p̄que Iesuxp̄st no se a-
tribui ass: mateix la diuinitat ans ab eterno es equal ab
lo pare. Quia equalis patri secundū diuinitatē. Scdo
se pren rapina minus large p̄ vsurpatio/ o retencio inju-
sta de cosa de altri temporal ara occulta/ ara manifesta
desta. xiiij. que. v. si quid. Si quid inuenisti z nō reddidi-
sti rapuisti. E son paraules de sant Augusti. Tercer amēt
se pren estrictē y es vsurpatio illicita de cosa de altri per

violencia feta per guany. ¶ Nota que dich de cosa dal
tri p que yo puch pendre d altre per violencia si ma fur
tat alguna cosa e no sera rapina/dich p violencia p que
lo furt se comet p fraudulencia/dich p algũ guany perq
yo puch leuar la spasa de ma del horat:p que no fassa ra
pina. E fareu estes enterrogacions. Adon fill auen fur
tat alguna cosa si dira si dieuli q la tome:perque es obli
gat si pora sino pora que tinga voluntat de tomarla ve
nint empingiore fortuna. Auen comes rapina co es ha
neu vos retengut alguna cosa de altri tẽporal/ara ocul
ta/ata manifesta. Auen trobat alguna cosa q no la jau
tomada. ¶ Enest manament i Reueret sacerdot estau a
rent a serca dels que confessareu. E primo sius vendran
princeps/duchs/cõptes/o cauallers/senyors/de lochs/
o altres cauallers. Enterrogar los heu. Adon fill teniu
lo domini dela ciutat/vila/o lochs/p vsurpacio/o titol
injust:perque tenint ho axi es peccat mortal:y tostemps
estau en aqueix peccat:si axi o teniu o possehiu:sou estat
obedient a vostre plat/o a vostre supior. Auen menys/
preat los pceptes y leys p aquells imposades:si dira si
digau li que ha peccat mortalmẽt. Auen menyspreat al
guna sentẽcia de icomunicacio cõtra vos posada/o esco
municat sou vengut als officis diuinals si dira si/digau
li q ha peccat mortalment. Auen los iuges ecclesiastichs
o ministres dells mal tractat:p que vltra que peccau mor
talment sou excomunicat/vos auen posat taches inju
stes a vostres vassalls. ¶ Nota reueret sacerdot que
en cinch casos pot lo senyor posar taches a sos vassalls
debitament segons anho. parte. ij. Lo primer p defen
cio dela terra q los enemichs volen pendre q no la pren
guen. Lo segõ si lo senyor voltra anar abatalla posada

No. iter
circa. sep.
mandatuz.

No. com
enterro=
garas los
princeps
duchs cõ
ptes e ca
uallers

Nota en
quats ca
sos lo. S.
pot posar
tacha a sof
vassalls a
hoc. p. ij.

per príncep/o papa cōtra los heretges. Lo terçer si sen
yor sera pres p̄ sos enemichs en batalla e no te pera res/
catarse. Lo quart quant lo senyor voltra anar al príncep
o rey per hauer priuilegis per ala terra. Lo quint quāt
per justa causa lo senyor es tornar pobre: e no te com pu
ga sustenir son estat. Lo sise quāt casa filla/o fill/dema/
naua mes si ha cremar/o fet cremar esglesies/o les ha
derrocades/o si ha romput lochs religiosos: p̄que siu a
fet es escomunicat: e si sera denūciat es cas papal. Sou
entrat manu violenta en esglesia pera pēdre homēs per
maleficus/o en lochs priuilegiats/ aueu comes sacrilegí
y es pecat mortal/ y pot esser escomunicat si ja no priua
cremador de esglesia p̄q̄ nos alegrará a q̄lls tals deles im
manitats dela esglesia. E prou vos bastē estes interroga
cions per aquest cap. ¶ **D**els juristes ¶ Reuerēt sacer
dot es meiter q̄ ab molta diligencia vos hajau en com/
fessa: los y es meiter mireu lo que vous dire. E feu les
interrogacions seguēts. ¶ **D**amo vos aueu pres lo grau
de doctor principalment p̄ honra/ aueu procurat queus
dona: sen lo grau ab in sufficiencia: per que haueu pecat
mortalment: haueu graduat algu in sufficientment: per
que tambe haueu peccat mortalment. ¶ **A**os p̄ oy/ temor
amor/o cupiditat/o per altra causa iniqua haueu donat
sentencia: si dirasi dígauli que es pecat mortal: y si laueu
donada mala sou obligat al interes/ haueu donat sentē
cia q̄ ignorassen la causa tambe donāt la injusta vltra que
mortalment peccan sou obligat al interes/ haueu causa
vsuraria aduocat: per que vltra que peccau mortalment
sou obligat a restitucio. ¶ **D**onant sentencia haueu con/
dempnat lo que deuieu en despeses: perq̄ si fet nou aueu
sou obligat al interes. ¶ **D**emanant vos consell algu ho

De iuri=
stes nota
les inter=
rogaciōs.

Nota be=
ne.

me sobre algun cas prometent pagarnos/hauen l'ires/
 post que si nous dona des/o tres ducats/o sinch/o x/q
 no loy volieu donar:perque siu auen fet haueu peccat
 mortalment y mal/les auen p'scs y sou obligat a resti-
 tucio:perque gratis accepistis:gratis date satisfet:em/
 pero aliquo modo de vostre treball segons la cōsuetut.
 E si volra lo juriste q̄ cōfessareu allegar vos lo dit de. f.
 Agosti. *Aduocato licet v̄dere iustū precīū z iuris cōsul-
 to verum consilium.* Dieuli que be sap que esta escrit
 xiiij. quest. v. *Non sane non debet petere in ordinatum.*
 E sius demanara quant sera moderat lo que demana-
 ra dieuli que q̄ sc̄d̄z. Ray. *In suma considerata quanti-
 tate cause z labores aduocacionis z scientiam z facundi-
 am aduocantis z consuetudinē regionis.* E dieuli q̄ sia
 jutge desi mateix. Et de hoc est tex. in. l. prima. s. in hono-
 rarijs. ff. de vari. extra cogni. y perço diu Alexā. de ales
 quest. xxxiiij. p. iij. membro. ij. q̄ si sine labore legis perī-
 tus posset respondere pettenti consilium non est aliqua
 ratio:quare posset recipere: s̄ quia laborat licite p̄test
 petere salarium ratione laboris moderatum. Hauen a
 largat lo plet:perque mes guany asseu/auen pres dines
 de algu:perque malament jutjasseu:perq̄ vltra q̄ pecau
 mortalment sou obligat a restitucio e as d̄ donar: no ana
 quell queus oha donat:perque malament vos oha do-
 nat sino anaquell en injuria del qual o haueu pres pria
 que. i. cap. *Tubemus z arg. xvij. que. iij. cap. Siquis in
 atrio et. ff. calum. l. generaliter. s. Aliud z Alexan.* In
 tractam de preceptis iudicialibus. Hauen aconsellat
 vostre principal que demanas dilacions indebitas:per
 que costumas fer entrels aduocats. Et male:perque
 sou obligat a restitucio. *Blo. secunda. Capitu. Esta/*

August.

Acta. 14
q. v. nō la.

Ray. i. su.

Alex. que.
xxxiiij. p.
ij. mē. ij.

i. q. i. c. In
z arg. xvij
q. 4. ca. Si
quis i atr.
ff. calū. l.
se. s. aliō.
Alex. i tra-
cte. d̄ pec.
iudiciali.

tutum. S. ff. de rescriptis lib. vi. peccat et tenet ad restitu-
tionem. Queu fet interrogaciōs ala part cōtraria ales
quals no fos obligat a respondre. Tenint algun dupre
hauen demanat cōsell als mes doctes que vos: pque ja
sabeu que si p no demanar consell se seguia algun dany
sou obligat a restitucio. Ales viudes pobres orphenes
pregāt vos auen les aduocat si dira no: dieuli cōtravos
esta sant Ambros in libris de officijs grandis culpa est
si te sciente fidelis egeat nam grandis culpa est iuris pe-
rito miserabilibus psonis subtrahere cōsolium z aduo-
cato subtrahere patrociniū z Alex. pte iij. q. xxxiiii.
mēbro primo legis periti cōsilium z aduocari patrocini-
um tenent gratis miserabilibus psonis. E aço prou vos
bastara per als juristes per no esser larch.

blo. ij. ca.
statutu.

Amb. in li
de offi.

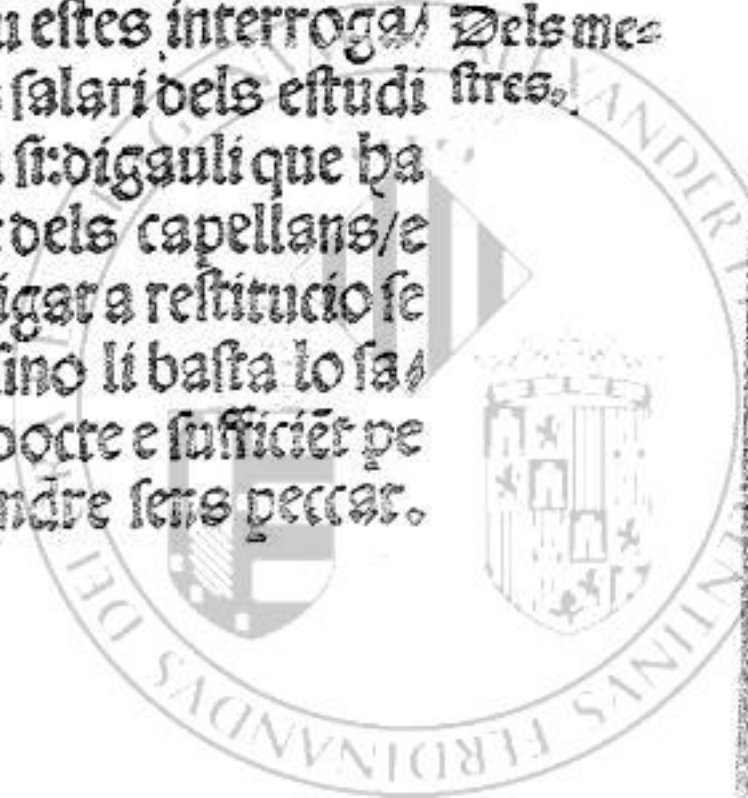
Nota de
notarijs

¶ Als notaris fer los heu estes interrogacions/hauen
vos posat a procurar causa la qual ignorassen si diu si di-
euli que era obligat a demanar la causa/ y per ço es obli-
gat al interessat de tot lo dany si perduda lauria. Queu
procurat causa injusta sabēt esser injusta si dira si: digau
li que vltra q̄ ha peccat mortalment es obligat al intere-
sat de tot lo dany/tenint entre mans causa justa/hauen
posat diligencia en procurarla: pque si p negligencia vo-
stra ses pduda sou obligat al interessat. Queu procura
causa que enlo principi vos paria justa: ya pres vos ha
paregut injusta. y axi es in veritate: y hauen ne agut sen-
tencia en fauor. dich vos que vltra que auen peccat mor-
talment sou obligat al interessat. Procurāt hauen por-
tat falsos testimonis/ o auen los subornats q̄ teficassen
en fauor de vostre principal dich vos que si per lo restifi-
car dells falsament hauen guayada la causa/hauen pec-
cat mortalment. E sou obligat a tot lo dany dl interessat.

Sou vos apellat de alguna sentència que a vos ^{de} par
ria justa sols perque a vostre principal fessen despar
que vltra q̄ peccau mortalmēt sou obligat a tot lo dany
que vostre principal rebia per la apellacio. Los segres
que satisfeyen pera vostra causa auen los manifestars
a vostre cōtrari que per axo haja guanyat sentència en fa
uor: malament: sou obligat al interessat. Auen pres sala
ri injust p̄ procurar: p̄que ja sabem que siu haueu fet sou
obligat a restitucio. Auen procurat als pobres: viudes
pobils quant vos demanauē: p̄que sino o haueu fet ha
ueu peccat mortalment. Tots los actes q̄ haueu rebut
haueu los posat en prothocol. Auen falsat algū acte p̄
que siu auen fet sou obligat al dany que ses seguit vltra
que haueu peccat mortalment. Auen amagat malicio
sament actes q̄ satisfeyen algu vltra q̄ mortalmēt auen
peccat sou obligat al dany que ses seguit. Tots los testa
ments que auen rebut haueu los rebuts ab aquelles so
lēpnitats ques mester. Auen rebut algū testament que
lo testador no estigues en son seny: perque si fet o haueu
sou obligat al dany. Auen li fet mudar la volūtat q̄ san
ta y bona tenia en dispondre disponēt per vostre dir ab
carrech de sa consciēcia ja sabem q̄ haueu peccat mortal
mēt y sou obligat al dany. E açous basta p̄ als notaris.

¶ Als mestres y studians fer los heu estes interroga
ciōs. Primo al mestre vos auen pres salari dels estudi
ants tenint salari dela ciutat sius dira si: digauli que ha
comes symonia principalment p̄nent dels capellans/ e
pobres p̄que ven la doctrina: y es obligat a restitucio se
cundū ostien. et Raymūdum. Empero sino li basta lo sa
lari pot pēdre dels estudiants si sera docte e sufficiēt pe
ra legir. En altra manera no pot pendre sens peccar.

Dels mes
stres.

Als estudiants.

Dels pobres no deu demanar/lo que graciosamēt li donaran por ho rebre. Queu pres lo grau insuficiētmet p que siu haueu fet peccat mortalment. Als estudiants sou estats obediēts a vostre mestre enles coses que deuieu. Queu fet ni conegut malenconies entrels estudiants/haueu elegit doctor insuficient pa legir:perq̄ haueu peccat mortalment/En desputes auen porfidiejat cōtra la veritat com la velleu clara:pq̄ no paregues fosseu vensut.

Als lauradors.

Als lauradors enterrogarlos heu desta manera creu los misteris que solempniza la esglesia ço es la incarnacio/la passio/resurrectio de Jesuxp̄st. &c. Sabeu lo pater noster:la aue maria. Lo credo/Queu guardats los dijunis podent ho fer. Los diumenges haueu oyt missa/sou conformat:perque si nou sou conformat vos/batejant vostre fill haueu lo vos tengut /o conformat lo:perque es prohibit. Haueu pagat delmes y promucies:perque si nou haueu fet haueu peccat mortalment. Sou obligat a pagar podent ho pagar. Queu offerit a v̄re vicari enlos dies ques pratica y costū de offerir/haueu danyat a v̄re proxime ab v̄res animals mējarse lo forment/o ordi/o ciuada/o altres fruyts/sou obligat al dany:essent logat a jornal:auen treballat y fet lo q̄ podíeu:y mirat lo p̄fit dl quius logaua enlo tēps dles messes los diumēges y festes auen treballat sense necessitat.

De mercatorib?

Als mercaders. Reuerēt sacerdot cō los interroga/reu estau atēt:e si yo enesta materia ma largare p̄niu paciēcia:pque la materia es difícil y nos pot en poques paraules despedir. E perç ab molta diligēcia e vigilācia mirareu enestes enterrogaciōs/vos auen portat armes:o virtualles a egipte/o en terra de moros/o terra d solda:pq̄ si aco haueu fet auen peccat mortalmet:y sou

escomunicat papalmēt si ja en la terra hō les portauen
no haviāu licencia del pare sant. Queu negociat p algū
mal fi:çoes no per sustentat vostra casa/o p donar pro
uisio als pobres/o alguna ciutat sino sols p auaricia y
per encaxar dines guanyats malament es peccat mor
tal. Hauēu venut mercaderies per major preu q valien:
perço quel esperauen dela paga:perq̄ haueu comes usū
ra. Empero si com valien les venieu a spera/auen fet mi
sericordia y meritan ab aq̄ll al qual les donauen. Queu
venut mercaderies çoes lana/drap/prenint altra merca
deria en preu so es:sera:olors:o altra qualseuulla:e per
que tal mercaderia prenieu haueu augmentat lo preu
molt mes que al contant la haguereu donada:si diu si/
dieulí feu injusticia y es peccat mortal:si ja aq̄ll al qual
ho haueu venut nous ha donat lo queus ha venut en
paga molt mes car que al contant vos ho haguera do
nat que lauors lo exes de vostra mercaderia sera de car
regar ab lo exes dela sua/y lo que sera tornado:al al
tre que tome. Hauēu venut alguna cosa que tingues
algū defecte que vos lo sabeseu aricom/mules/caualls
e semblants que nou hajau manifestat/si dira si:dir lieu.
Reuerent sacerdot aqueix defecte venia en dany d̄ quil
compraue que per squell lo vs dela cosa cosa compra
da se empedis/si diu si:Es obligat a restitucio. Empo si
p lo tal defecte lo vs dela cosa compra da nos empedis
no es obligat lo venedor de manifestarlo al comprador
He es veritat q̄ es obligat alleuar lo venedor alguna co
sa d̄l preu p tal defecte:e si nou fa es obligat a restitucio.
Esta es la opinio de. s. tho. ij. sc̄de. q. lxxvij. ar. iij. z. ij. col.
que. x. Queu venut alguna mercaderia a algu q̄ nous po
gues t̄atost pagar e apres venuda la y hajau cōprada p

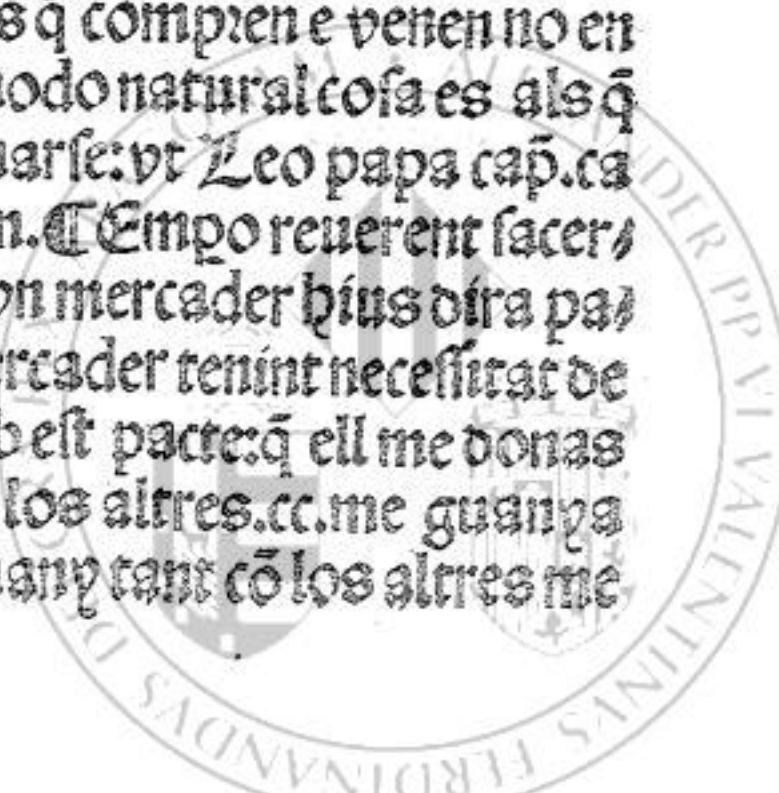
Ho. de a
q̄lls q̄ ve
nē besties
q̄ tenen al
gū defecte
a que son
tenguts.

tho. ij. sc̄de
qu. lxxvij.
ar. ij. z. col.
ij. q. x.

Ange. j. s.
lt.
Alex. p. ij.
que. l. ar. j.
Ang. i su.
x. ne. s. iij.

menys pagant tãto st: si dira si: dieu li que ha comes vsu
ra. Ange. j. s. lx. ¶ Reuerent sacerdot notau esta difficultat: si es permes al mercader la cosa no mudada in eodem loco: vendrela mes cara ques comprada. ¶ Respon Alex. pre. ij. que. l. arti. j. Ange. In su. In ver. negotium s. iij. ¶ Ab esta distinctio / o lo qui compra la tal cosa: ço es quaranta cassicos de formet los cõpra pera si: y no te necessitat del discurs del temps / diu quen tal cas pot vendre p lo preu q lauors corre encara q mes car q quant la compra. La raho lo guany ve ratiõne tẽporis. Empero si compra lo mercader ab volutat quel vendra lo formet en lo temps quat ira mes car: perque guanyat axi puga prouehir la sua propia necessitat / o per quel done ala re publica pera quat que ni haja necessitat lo tropien los pobles / o mogut de pietat pque ajude als pobres: en tal cas dien los sobredits Doctors lo pot vendre mes car quel ha comprat ab guany moderat. Mas empero si quat lo compra miraua lo guany cõ assi vltim e mogut dexa cupiditat lo cõpra. Si mes car lo ven peccara mortaliter. E dests senten lo q esta escrit cap. Quicumqz tpe et. xiiij. quest. iij. vbi turpe lucrum dicitur tempore vintimie viuis emere vt post carius vendat. E de aqui se guix que difficil cosa es entre ls q compren e venen no en treuenir peccat: pque q ammodo natural cosa es als q contracte la hu al altre enganarse: vt Leo papa cap. calitas de peni. d. v. z glo. ibidem. ¶ Empero reuerent sacerdot si vindra a vostres peus vn mercader hius dira pare yo tenia. cccc. ducats vi. mercader tenint necessitat de cc. ampials me vols hideri ab est pacte: q ell me donas vltra los. cc. ducats tat quant los altres. cc. me guanyariẽ romals me y. cc. reals de guany tant cõ los altres me

No. q. ij.
No. q. pe.
No. q. iter
No. q. venie
No. q. no inf.
No. q. u.
No. q. qu.
No. q. vbitur.
Leo pa. c.
cali. de pe.
d. v. et glo.
ibidem
No. bene

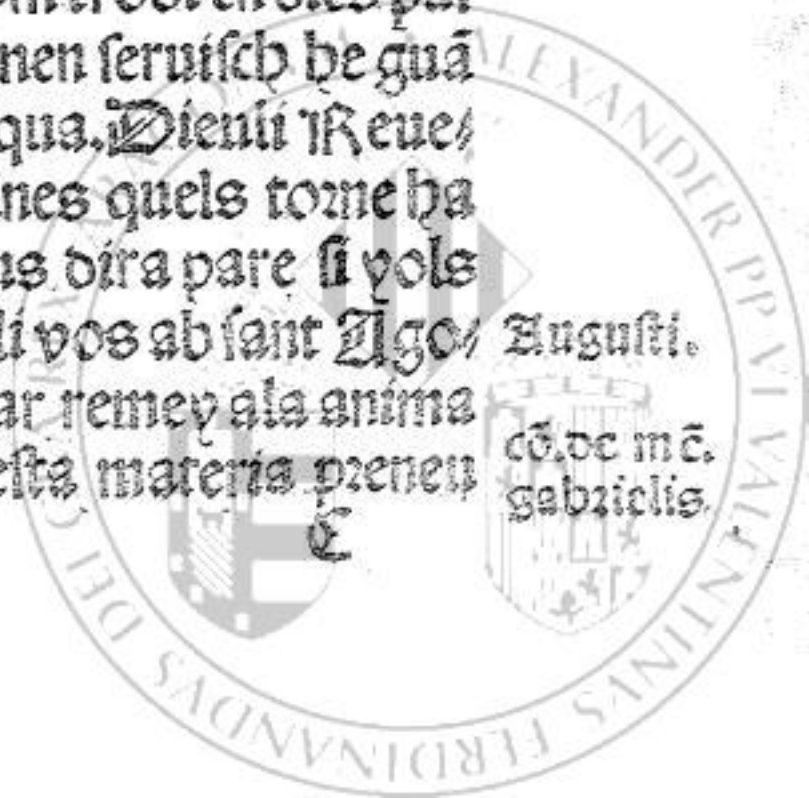

guanyaren/yo pare estich en carrech dieu mo que si en
carrech estich yo li tomare los.cc.reals. ¶ Reuerent sa
cerdot mirau en aquest cas enterrogaulo e dieuli vos
quant li emprestareu los.cc. Ducats volieu posar los
cc.que li emprestareu a negociar/sius diu pare si:y per
la necessitat que tenia los hi deixi:y dexi d negociar:dieu
li licitament haueu contractat perque lo que auen pres
haueu pres per vostre enteres. Empero sino tenieu vo
luntat de posar a negociar los.cc.que haueu emprestat
sino los altres.cc.queus restauen es usura. Ange.in ver
su usura prima.s.xvij. Cum suis allegatio. Haueu en
trat en companyia ab algũ mercader que no hajau par
ticipat en la perdua:perque sou obligat al interes.

Ang.in v=
su usura.i.
s.xvij. cuz
suis alle.

¶ Empero si algu vendra hius dira pare yo so vn mer
cader que tenint.cccc.ducats es vengut vn altre merca
der ham pregat los hi dexas he li he dit guardau q̄ pera
sant Luch a fira de medina tinch anar a esmerfarlos/y
vn mes abans los me doneu al dia diat nols me toma a
pres passat lo temps ham donat los.cccc.ducats y qua
ranta liures de guany.yo pare vull vostre consell me di
gau sils he pres licitament. Dieuli Reuerent sacerdot
que licitament ha pres lo que li ha donat perque era ob
ligat de pagarli lo q̄ li podien guanyar los.cccc.ducats.
¶ E si algu vindra hius dira pare yom trobi en dies pas
sats.cc.ducats ha quatre anys que men seruisch he guã
yat ab ells molt no se com me regirqua. Dieuli Reue
rent sacerdot:si sab de qui son los dines quels tome ha
de qui son y lo guany que ha fet:e sius dira pare si vols
tome lo meu estat diminuhira:dieuli vos ab sant Ago
sti. Ades val q̄ prouehircau ha donar remey ala anima
q̄ no al cos. ¶ Reueret sacerdot en esta materia preneu

Augusti.
cõ. de m.ẽ.
gabrielis.

L. cū dile.
emp. z vñ.
z in ca. cui
can. i. tex.
z glosa.

Antho. p.
ij. ti. l. c. xvi

esta conclusio per als mercaders: lo qui frauda scienti-
ment a son proysme vltra dimidium del just preu: es ob-
ligat de reduhir lo preu al egualtat de just preu: y pres o
donat lo preu injust escancellar lo contracte/ y per decla-
racion dela conclusio notau que esta escrit cap. Cum di-
lecti de emp. et ven. et in. C. cui can. in textu est glo. E la
raho es esta lo que dampnifica lo proysme injustament
es obligat al dany que li ha fet. Lo qui frauda lo proys-
me lo dampnifica injustament. Donchs fera obligat al
frau que li ha fet en lo contractar: aço nos pot fer sino
en dos maneres. La vna tornantli lo exces dl just preu.
La segona escancellant lo contracte. Dich vos lo qui
frauda/ ara sia comprador donant menys del just preu
ara sia venedor venent mes car del just preu que la hu y
laltre dampnifiquē lo que contracta ab ells. Dich vos
en la conclusio scientment perque si ignorantmēt lo frau-
das pensant lo preu esser just com la ignorancia no fos
crassa durant tal ignorancia no es obligat a restituhir
allo en quel frauda ni pecca escusantlo la ignoracia. Em-
pero com conexera el seu error y lo frau q̄ ha fet es obli-
gat a satisfacio del dāy: perque sino la fes peccaria. An-
tho. parte secunda titu. primo. ca. xvi. Dich en la conclu-
sio vltra dimidiū: perque sil enganas in dimidio aut mi-
nus dimidio iusti precij non cōpellit̄ in foro iudiciali ad
restitutionē dāpni. Em po in foro cōsciētie es obligat a
restitucio. Exēplū. si lo just preu d vna mercaderia sera
vint si algu la vendra per trenta hu/ o la comprara per
denou jay ha frau vltra dimidiū iusti p̄cij: p̄ q̄ dimidiuz
est. x. et defectus. xi. Em po si aques venut per trenta o
menys y cōprat p̄ deu/ o mes noy haquera frau vltra di-
midium: y de aqui seguir esta conclusio lo q̄ dampnifica

scientment son proymne es obligat a restitucio del dany que li ha fet. Demanau si ha dexat dines sobre terres o vinyes/o cases y si ha collit lo fruyt de aquelles tenit lo preu segur/es obligat a restitucio dl procehit satisfet. Empero del preu que li es degut. Si vindra algu acõfessar se hius dira yo pare tinch vna alqueria e la he lo gada avn laurador ab pacte y condicio que vltra lo lo guer que donara me haja de plagar los fruyts que allí tinch meus. dieuli ques obligat a satisfetli los treballs al laurador. E aço bastara prou Reuerent sacerdot en la materia d mercades. E si volreu veure mes larch mirau Gabriel in quarto distin. xv. questio. ix. y. x. et distin. xv. questione. xxi.

Ca. in. iij.
dist. xv. q.
ix. x. et di
xv. q. xxi.
Als pe
rayres

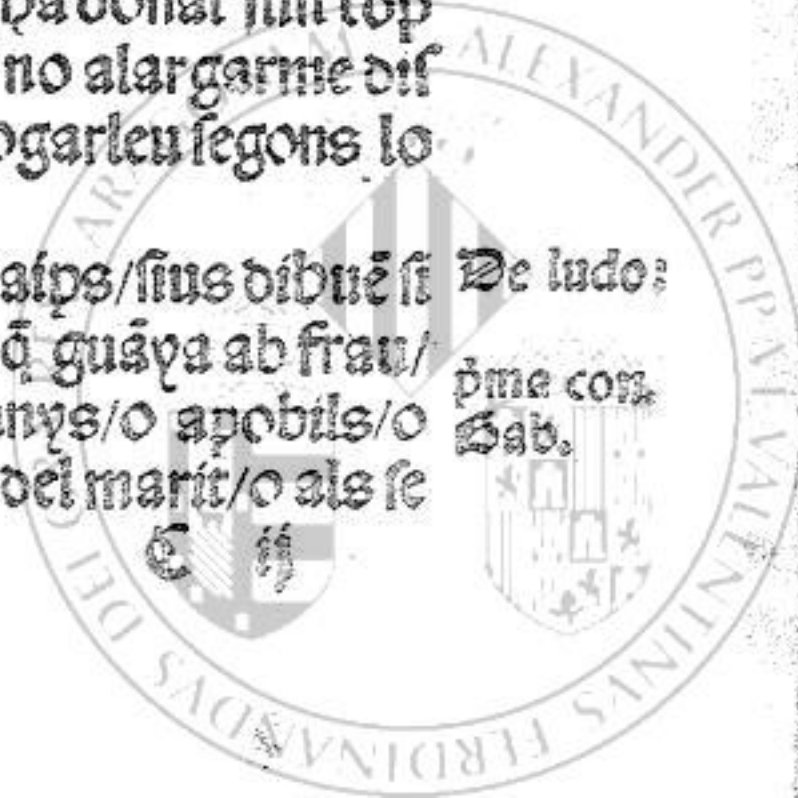
Als perayres demanau los: si han venut vn drap de vna lana p altra pq ha de cõpensar lo frau q ses fet en la lana q meys valia a restituir la al comprador. demanau los si ha pagat la get q treballaua en sa casa: ales filanes si ha donat alguna onza mes pa filar d lana pq se fet o han son obligats a restitucio si ja noy ha tal pacte entrels dos.

Als tauernes demanau los si ha venut vi ayguat per pur: si ha tengut jugadors en la tauerna pq son obligats atots los danys fets en sa casa: si ha embriagat algu/ si algu vi ses tomar agre p culpa d lls: si ha donat just cõp te dl procehit del vi a son senyore per no alargarme dis correreu per qualseuulla offici enterrogar leu segons lo offici que tindra.

Als tenet
nes.

Demanau si ha jugat a daus/o anays/sius dibue si notau estes cõclusiõs. La primera lo q guaya ab frau/ o engã a algu orat/o menor de quinze anys/o apobils/o fort/o muts/o ales mullers dls bens del marit/o als se

De ludo:
pme con
Sab.

ij. cō. d mē
te alexā. 7
gab. eodē
loco.

Gabriel i
eodē loco

S. pau ad
ephe. v.

3. cō. de mē
te ga. in eo
dē loco

4. cō. d mē
te ga. in. 4
d. xv q. xiiij
dubio. iij.

Antho. p.
3. titu. j. co.
23. §. 7 se.
5. cō. ga. in
eodē du. 4.
Augu. ad
publicolā

mēts dls bēs dl seyo: / o als fills dels bēs del pare / o als capellās dls bēs dla sglesta / sin pot fer es obligat a restitucio. La raho no ha pres domini sobrels bens: p q mal los ha guayats. La segona cōclusio lo q guaya a joch d naips. xx. ducats anaql al qual no cōue la restitucio: segōs dit auē encara q necessitate salutis no sia cbligat a restitucio / o dar apobres p q legitimamēt los guaya de cōsell empo de gabriel dar ho ha a coses pies y fent ho arí fugira molts jochs q nos poden fer sens peccat sanct Pau ad ephe. v. Videte fratres quomodo caute ambulatis quoniam dies mali sunt. E perço com tal jugador vos vindra Reuerent sacerdot als peus que aura guayar vint ducats a algu al qual no cōue restitucio cō fellarieu quels restituhixa / o quels done apobres. Si fer nou voltra no li negueu la absolucio. La terçera cōclusio lo q juga als naips encara q ab cupiditat de guay he guanye alguna cantitat a alguna persona que ell no la haja portada a jugar: la qual puga donar lo que te: e haja guanyada la sobredita cantitat sens frau / o engan pecca mortalment. Empero no tenim evidencia que de necessitate salutis / o haja de tomar / o destribuir en coses pies. E de aqui se seguerē estes cōclusiōs. La pmera de mente Gabrielis la dona que ven naips / o daus ana quella persona que euidentment sab que na d mal vsar he peccar mortalment ab ells no sojs pecca mortalment: Empero tots los danys que sen seguiran li son iputats Ut vult Anthoni. parte tertia titulo primo. Co. xxij. § Et se. La secunda concusio: Si lo venedor dels naips los ven a persona que ven clarament que no ha de mal vsar ab ells no pecca mortalment. Ut vult Aug. ad publicolā absit vres q propter bonū faciū aut habemus

si aliquid propter hoc preter nram voluntatem cuiusque
malum accideret nobis imputaretur.

Reuerent sacerdot: en les coses que guanyen per lu
ruria. Notau estes conclusions. La primera si
algun home pēdra de alguna dona. r. ducats no podē
los hī donar sent d' altri es obligat a restitucio. Aixi ma
reix dela dona prenent del home. hoc sanct^o Bernaldī.
in quadragesimali de christiana religione ser. xxxviii. ar
ticu. primo Capitu. primo. La secunda conclusio lo que
pren dines per lo peccat de sodomita es obligat a resti
tucio. La terçera conclusio. Si sera dona del partit
que per lo acte mal pendra los dines de aquell qui's po
ra dar e nols hī ha donat a dany/ o injuria de altri no es
obligada a restitucio/ ni tan poch de necessitate salutis:
es obligada dar los a pobres axi ho vol Alexan. de a
les in quarta parte summe In tracta. restitutionum. et
Tho. secunda secunde questio. xxxij. arti. vii. et hoc tex.
in. l. quar. s. primo. ff. condi. obturpe. com. Ubi dicitur
meritrix licet turpiter faciat q̄ sit meritrix non tamē tur
piter accipit q̄ ei datur ex meretrizio. Empero reuerent
sacerdot tots los doctors sobredits consellen que la tal
dona que axi ha guanyat distribuïca lo guanyat a po
bres. xxvi. questio. vii. Capit. Turpia. Quarta conclu
sio. La tal dona del partit del que guāyara per lo acte
mal no deu offerir/ ni fer dir missa per la honra del sanct
sagrament com vol lo Angelich sanct Thomas. y Ale
xan. dales no deu oferir perque no parega que la esgle
sia consenta en lo acte mal. Empo no deu dexar de fer be
perque qualseuulla cristia per peccador que sia del que
pot deu tostemp fer be.

De bello.

prima con.
De ad q̄
stis p̄lexis
ria no. cō.
S. ber. i q̄
drage. de
xp̄ia. relig.
f. xxxviii.
ar. i. ca. i.
ij. cō. Alex
et tho.
iij. cō. alex
et tho.

Alex. de e
les in. iij.
pte sū. tho
scda. ij. q̄
xxij.
Lex. in. l.
4. s. i. ff. cō
xxvi. q. vii
ca. turpia.

4. cō. tho.
et alexan

S. tho. y a
lex. dales.

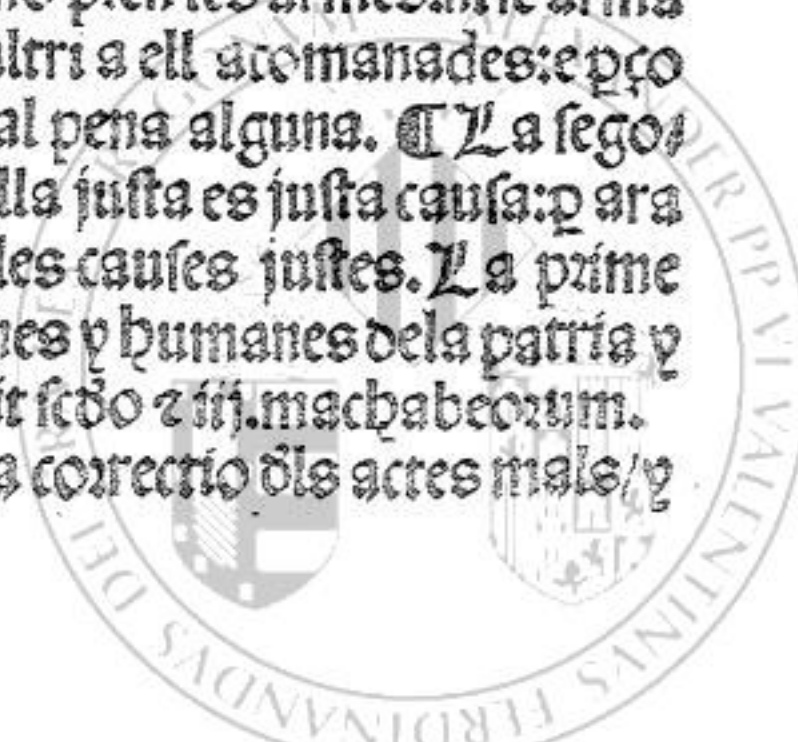
Reuerent sacerdot demanaulí si es anat ala guerra/o batalla injusta. E notau reuerent sacerdot q̄ segons sent Thomas in sc̄da. iij. q̄ x. arti. j. Quatre coses son entre les altres

necessaries: pera que vna batalla sia justa: autoritat del jutge ço es manament dela esglesia/ o del princep q̄ no te superior/causa justa/intencio recta/moderacio debita. Es necessaria la autoritat: p̄q̄ no ptany a p̄sona priuada moure batalla la raho p̄que pot son dret arēyer en iubi del supior. la segona raho p̄que cōuocar la multitut que es necessaria ala batalla no ptany a persona priuada: e

Aug. contra manicheos. ij

perço diu sant Agosti contra los manicheos. Ille accipit gladium qui nulla superiori vel legitima potestate iubente in sanguinē alicuius armatur: qui vero ex auctoritate principis vel iudicis si fuerit persona priuata vel ex zelo iustitie quasi ex auctoritate dei si fuerit persona publica gladio vti non ip̄e accipit gladius sed ab alio sibi commisso vti: vnde ei pena non debetur. Diu sant agosti a quel pren les armes lo qual no precehnt legitim manament/o potestat del supior se arma en sanch/o dany de algu aquell empo que se arma/o pren les armes p̄ autoritat/o manament de princep/o jutge si sera p̄sona priuada: o p̄ zell de justicia axicom ab autoritat de deu si sera p̄sona publica tal com aq̄ll no pren les armes: ni se arma. Empo vsa deles armes p̄ altri a ell acomanades: e p̄ço no li es deguda anaquest tal pena alguna. La segona cosa necessaria ala batalla justa es justa causa: p̄ ara Reuerēt sacerdot tres son les causes justes. La prime ra defencio deles leys diuines y humanes dela patria y dels homēs: axicom esta scrit sc̄do 2 iij. machabeorum. La segona causa justa es la correctio dels actes mals/ y

ij. 7. iij. machabeorum

injurias de deu y dels homens/o dels que menysprehen
 la correctio/o la impedixē:e per esta causa mana deu ba
 tallar cōtra los habitadors d'la terra de promissio:e ma
 na matar los de vtero.xx. E cōtra los benjamitas Judi
 cum.xix. z.xx. La terçera causa justa es la recupacio de
 les coses q̄ injustament han p̄ses/o se detenē injustamēt
 o la recupacio dela dāpnificacio:ara en los bens/ara en
 la fama/ara en lo cors/ara en les p̄sones. E axi sabrà ju
 stament batalla cōtra los reys. Los quale a lot fill de
 son germa sen portarē catiu:e robarē la terra. Genesis.
 xiiij. E los fills de ysrael:justament batallauen contra a
 quells ques ocuparē la terra de promissio puix deu lals
 auia donada. Josue. i.et.ij. Entent aço quāt los injuria
 dos perseuerarā en lo mal e no volen satisfere: no volen
 estar a justicia aço dauant arbitres/o bons homēs si lo
 jutge supior no poden auer. E axi mana deu als fills de
 ysrael. Deutero.xx. Si quādo acciseris ad pugnanduz
 ciuitatē offeres ei primo paces. ¶ La terçera cōdicio ne
 cessaria ala batalla justa es la intēcio recta:ço es q̄ nos
 fasa per ira oy ho desig de venjansa/o altra passio inor
 dennada/e p̄ço diu sent Augusti in lib. xxiij. cōtra faustum
 In bello culpa nōscēdi cupiditas vel sisendi crudelitas
 animus i placatus/feritas rebellandi:libido dominādr.
 z si qua sunt similia:ubi ergo talis est bellantiū intentio:
 quāuis assit legitima auctoritas z causa iusta nichilo
 minus culpabile bellū gerit:nam oculus intētionis non
 est simplex neqz rectus. Est autē intētio recta:q̄ ex chari
 tate p̄cedit puta ex amore dei:primi aut v̄tutis pacis. s.
 iustitie vel obediētie:charitate. primi. ¶ Qui reuerent sa
 cerdot sant Augusti que en la batalla se culpa lo desig de
 dāpnificar la crudelitat d' matar lo anm cruel la prōpri

Deute. xx
 Judicium
 xix. z. xx.

Gen. xiiij.

Jos. i. z. ij.

Deute. xx

Augusti.
 xxiij. q. fau
 stum.

tut d' rebellar lo desig d' dominar: o senyorejar e si altres coses hia semblants: hon hia tal intencio de batallar en cara que hiaja legitima auctoritat e causa justa/ no res/ menys es batalla culpable. pque la intencio no es recta

L auos es recta la intencio quat profehir de charitat ço es de amor d' deu e dl prohisime: ara amich: ara enemich cõtra lo qual se fa tal batalla. **L** a quarta condicio reqsi da/ ala justa batalla es debitum: moderamen ço es com se faça batalla no dampnifiquen als q̄ en ninguna cosa donẽ auxili als aduersaris. **E** notau estes conclusions.

L a primera deles coses adquisides en la batalla justa per edicte del princep que sobresi no te superior no es mester ferse restitucio anaqll cõtra lo qual ses feta la batalla mas es pmes al capita distribuir e donar la porcio acadahu del q̄ batallẽ segons les merits de aquells diu ho

Bartol. in. **L**. Si quid. ff. de capti. Si ja noy hagues camp franch. **L** a secũda cõclusio: qual se uulla batal lado: en batalla injusta es obligat a restitucio del q̄ pre y atots los danys del aduersari/ o de aquells que stã ab ell adherents: si sab q̄ la batalla es injusta. **L** a raho tot hom q̄ dampnifica injustament a son proysme es obligat a restitucio: lo que fa la tal batalla iab que dampnifica injustament a son proysme donchs es obligat a restitucio. **L** a terçera cõclusio. **L** o senyor q̄ porta batalla injusta a sos vasalls quil seguyen ab bona fe es obligat a restitucio. **D**e tots los danys que per la occasio d' la batalla hauran. **A**nge. in sum. in verbo bellum. s. xi. et in. x. ca. Si culpa de iniurijs. **E** aço basta p' on peral se ten manament.

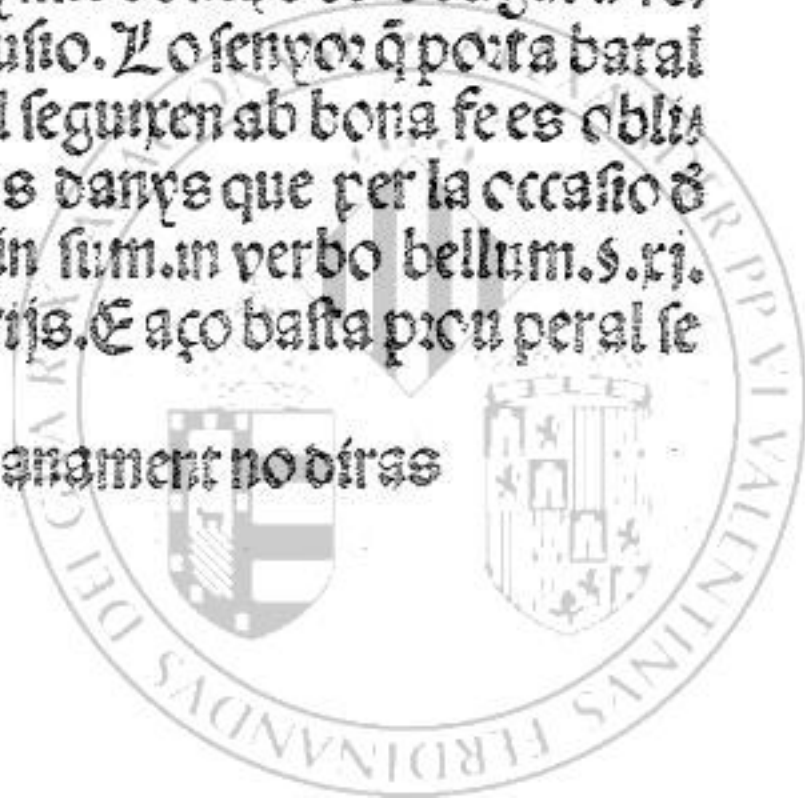
L o buyten manament no diras fals testimoni.

4. p̄ d'io re
q̄ si. ad bel
lũ est debi
tũ modic
ramẽ.
1. cõ. ga. in.
4. di. x. iij.
4. arti. ij.

Bar. **L**. si
qd. ff. d' ca.
ij. p. ga. co
de loco

3. cõ. ga. co
de loco.

Ange. i sũ.
in xlv. bel.
s. xi. z i ca.
si culpa.

Reuerent sacerdot: perque en lo manamēt so
bredit me so vn poch allargar: e ab raho en
aquest manamēt huyte me despedire ab sis
conclusiōs.

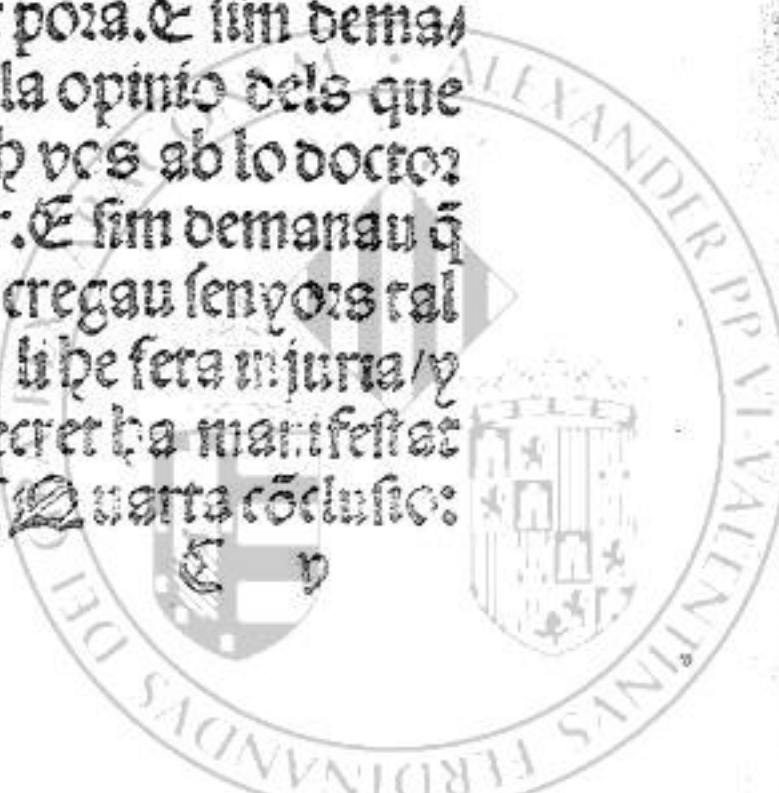
La primera lo qui diffama al
gu injustament es obligat no sols tornarli la fama mas
apagarli tot lo dany q̄ li es vengut per lo diffamar. Exē
plum: vos diffamau vn preycador lo qual solia guany
yar .xxx. ducats aprehicar per lo v̄re diffamar los pert
que nols guanya sou obligat los .xxx. ducats que poria
guanyar donarli. **L**a segona cōclusio es descot in. iiii.
distin. xv. q. 3. Que lo qui diffama al proysme malament
es obligat a retractar allo q̄ falsament li ha iposat da
uant aquells: los quals lo ha diffamar: la conclusio pro
ua scot desta manera: perque lo que diffama al altre fal
sament es obligat a tornarli la fama scdm equalitatē iu
sticie: aço nou pot fer sino retractāt lo q̄ falsament li ha
imposat no impaliāt sino clar: y publicament a ricō o ha
dir: y dauāt a quells que la diffamar: perq̄ serue la y gual
tat de justicia. Donchs clar esta la segona conclusio.

Tertia conclusio: lo que diffama al altre lo que s verit
tat y amagat en publich (deixar lo rde dl diet) propofant
y dient es obligat a tornar la fama no retractant la veri
tat oculta: empo en leuar la fe que deles paraules sues
han p̄sa los quel han oyt tant quant pora. E sim dema
nan i Reuerēt sacerdot cō leuara aq̄lla opinio dels que
lan oyt que no retracte la veritat: dich vos ab lo docto:
subtil scot ab honesta occasio pot fer. E sim demanau q̄
dira: dich vos aq̄stes paraules. No cregau senyors tal
home esser tal mal he parlat dl: y he li he fera injuria y
diēt aço dira veritat: p̄que lo q̄ era secret ha manifestat
en publich no seruāt lo rde del diet.

j. cō. ga. m
4. di. xv. q.
xvi. ar. ij.

ij. cō. scoti
in. 4. dit
xv. q. ij

3. cō. scoti
vbi supra.
4. cō. scoti
vbi supra.

Lo que nega lo crim verdader empero occult: lo qual li es imposat en publich no es obligat a retractar lo q̄ nega es empo obligat (escusant en alguna manera al q̄ tal crim la imposat) la fama restituhir proua esta conclusio scot desta manera. No es obligat lo peccador tantost dauant lo jutge no conuēcut cōfessar lo q̄ ha fet in occulto y segret: p̄que aq̄lls tals que lo cōtrari fan son rēpsos per lo propheta dient. Peccatū suū quasi sodoma predicauerūt. Es obligat empero de restitucio adaq̄ll q̄ tal crim li auia imposat: la raho negant lo peccat ocult in directament al que la cusa. Lo nota de calumpnia y falsa opposicio: e perço ell ha dāyat la sua fama: y es obligat en algūa manera tornarlay. Sin demanau com la y tornara. Diu scot desta manera. Senyors nol tingau p̄ calūpniaador: lo que ha acusat que yo crech que tenia bona intēcio com p̄posa/o puētura crehia ell q̄ lo que deya p̄ uaria: y es enganat que nou ha prouat. ¶ La sinquesima cōclusio: aquell tal que lo crim occult en publich a negar: diu scot que li par atorzar que nos pot escusar d̄ peccat: la raho aquella negacio. Si peruētura no sera mentira pernicioosa es empo mentira y per cōseguēt peccat: y es raho p̄ estar segura la consciēcia penedirse de tal peccat ab tal in distincio sies mortal cō de mortal: sies venial com de venial. ¶ La sisena cōclusio: lo q̄ leua alguna p̄sona de algū bon preposit: ço es de ferse frare/monje/capella/es obligat aquell tal tornar lo en lo p̄posit quel troba quāt lo y leua tant quant a ell sera possible. E a ço basta quant al huytē manament. E feu estes enterrogacions/haueu difamat algu injustament q̄ per lo difamar li haja vēgut dany. Nos lo que sabieu en segret de vn home: encara q̄ fos mal y fos veritat lo q̄ sabieu ha

v. conclō.
Scoti vbi
supra.

vj. conclu.
Scoti vbi
supra.

No. inter
rogatiōes
in hoc mā
datum.

neu ho publicament publicat. Queu leuat alguna persona algun bon pposit que tenia. Queu persegueit alguna dona prometèrli algunes coses que p vostre psequin la sia venguda en mala reputacio.

¶ Lo nouē manament no cobejaras la muller de ton proysme.

Deuerent sacerdot. Notau q̄ en aq̄st nom dona se entē qualseuulla dona e jaus he dit en lo capitol primer quey ha dos maneres d peccats. La hu interior de volūtat. Altre exterior p obra: y axi lo q̄ desija la muller del p̄ysme iordiate ja pequa encara q̄ no perpetre lo acte/e feu estes enterrogaciōs si ha tengut volūtat defornicar: per q̄ ha peccat **Concupiscencia cū concepit parit peccatum.** Sou vos enamorat de alguna dona/haueu treballat de atēyerla haueu li fet lettres/haueu li trames alguna embarada d part vostra p terçera psona: q̄ p aq̄lla la jau aconseguida. **Quia peccatum cū consumatū fuerit generat mortē.** E aço quāt al nouē manament.

¶ Lo darrer manament: no desijaras los bēs de ton proysme.

Notau reuerēt sacerdot q̄ enest manament es prohibit lo consentiment delliberat dela voluntat en dampnificar lo proysme desijāt vsurpar se los bēs de aquell/haueu desijat mon fill bens de nengu. Veniu vos contēt del que nostre senyor deu vos dona considerau q̄ deu noy es obligat de res y graciosament vos dona lo queus dona. Haueu murmurat del tēps com no era tal com vos volieu. Haueu tēgut paciēcia enles aduersitats y congoixes encara q̄ vesseu vostre proysme prosperar: e p no esser larch **Reuerēt sacerdot bastara prou p**

als deu manamèrs:treballare de portar vos los pecats mortals lo mes breu que pore.

¶ Capítol terçer cō enterrogara lo Reuerēt sacerdot al penident en los pecats mortals:e primeramēt en lo primer ques superbia.

Aug.in.4
de ciui.dei
ca.rv.

Idē. Aug
li.ij.cō.ma
ximianū
Idē. Aug
in.lib.de i-
nocentie.
Sacr^ober

Ntau reuerēt sacerdot:quina cosa es supbia. Sant agosti in.iiij.de ciuitate dei.ca.xv
Diu superbia est peruerse celsitudinis appetitus.y lo mateix Augusti.lib.ij.contra maximianum diu superbia quid est nisi de certo secreto conscientia foris velle videri q non est.y lo mateix sanct Agosti in libro de innocentia diu. Supbia est inordinatus amor proprie excellentie. Lo mateix diu sanct Bernat en vn sermo. Supbia est pprie excellētie appetitus. E fa reu estes enterrogacions. Reuerēt sacerdot vos haueu cregut los bens q teniu tenir los de vos mateix:perque es cōtra lo que diu sant Jaume. Omne datū optimū z omne donū perfectū de sursum est proueniēs a patre luminū. Vol dir sant Jaume q tot lo be que tenim d la ma de deu lo tenim:pço diu sant Pau. Non ex opibus que fecimus nos: sed scdm suam misericordiā saluos nos fecit. Vol dir sant Pau que nres merits no son sufficiēts per auer ninguna cosa sens la ma de deu omnipotent. Sou vos loat mō fill eulo linatge guardau que la verdadera noblea esta en esser virtuos:e enterrogarlen per les branques de supbia.

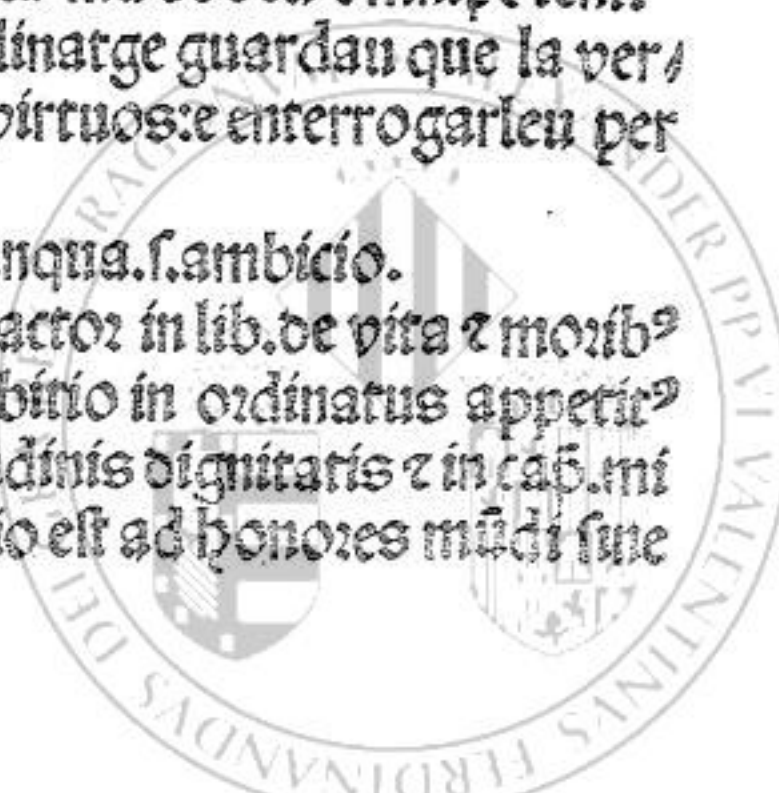
Jacobus:

Aposto.

¶ De prima branca.s.ambicio.

Auctor de
bita z mo
rib^o phi.
In. L. mi
ramur i fi
ne.lxvi.

Ambicio:desta paria lactor in lib.de vita z morib^o philosophoz est. Ambicio in ordinatus appetit^o honoris terreni z amplectudinis dignitatis z in cas. miramur in fine.lxi.dist.ambicio est ad honores mudi sine

suffragio temporis ac sine merito laboris velle promo-
 ueri. E seu estes enterrogacions haueu desijar mon fill
 offici de p̄latura: si dirasi. ¶ Notau estes conclusions: p
 que diu sant Pau ad thimotheum tertio. Qui episco
 patū desiderat bonum opus desiderat. E son les conclu
 sions de sant Tho. ¶ La primera desijar lo bisbat prin
 cipalmēt p̄ la opacio episcopal p̄ la qual ala utilitat del
 proxime se mira com diu sanct Johan iohānis vltimo.
 Nasce ones meas scdm se es loable y meritorū. ¶ La
 segona cōclusio: qui desijal bis bat perque sobre tots sia
 honrat y constituhit lo desija ab p̄sumpcio he peca mor
 talment axiū diu sant Grisostom. Q̄ pus quidē deside
 rare bonum/bonū est/privatū autem cōcupiscere hono
 ris vanitas est. ¶ Voldir sanct Grisostom desijar lo bis
 bat bona cosa es y santa sil desigē cō desijar se deu. Des
 sijarlo p̄ esser honrat es vanitat. Demanauli mes mon
 fill haueu desijar beneficis ecclesiasticis/haueu desijar
 altre offici per honra y be temporal/o p̄ complir vostra
 volūtat: perque es peccat mortal/haueu desijar benefi
 cis/o officis per vies illicites/haueu comprat beneficis
 ecclesiasticis: haueu desijar benefici/o altra dignitat ala
 qual no fossen sufficient: p̄que es peccat mortale axi en
 terrogar los heu en cascu estament.

Paul. ad
 thimo.
 p̄ma con.

ij. conclō

Griso. sup
 ma.

¶ De secūda branca. s. p̄sumpcio.

DResumpcio se comet y es peccat quat algu
 se possa afer alguna cosa q̄ es sobre la facul
 tat sua y condicio cō vol lo philosoph quar
 to ethi. y sant Tho. scda. ij. quest. cxxx. Seneca
 ca m. ij. De quattuor virtutibus / 2 Berenies. xxxiii.

Philoso. ij
 4. ethi. ib.
 scda. ij. qu.
 cxxx. Seneca.
 in li. de. 4.
 virtutibus.

Merere:

Quia plus fecit quam potuit et circum perit. Diu geremi
 es per que lo peccador ses posat afer coses que son sobre
 sa facultat y condicio: per ço ha peccat. E feu estes enter
 rogacions. Sou vos posat afer coses que fossen contra
 vostra facultat: axicom lo ignorant acõfessar no sabent
 cõfessar. Sou vos posat a jutjar los que no son vostres
 subdits y vassalls. Sou vos posat a perill de pecar moz
 talment scientment ço es/beuent/o menjant de masiat
 p ppetrar lo acte de fornicacio/hauen presumit dela mi
 sericordia de deu no fent les obres: per q diu lo mestre in
 3. distin. xxvij. Sine meritis aliquid sperare non est spes
 sed presumptio.

Lo mfe i
3. di. xxvij.

De. iij. branca. s. curiositas.

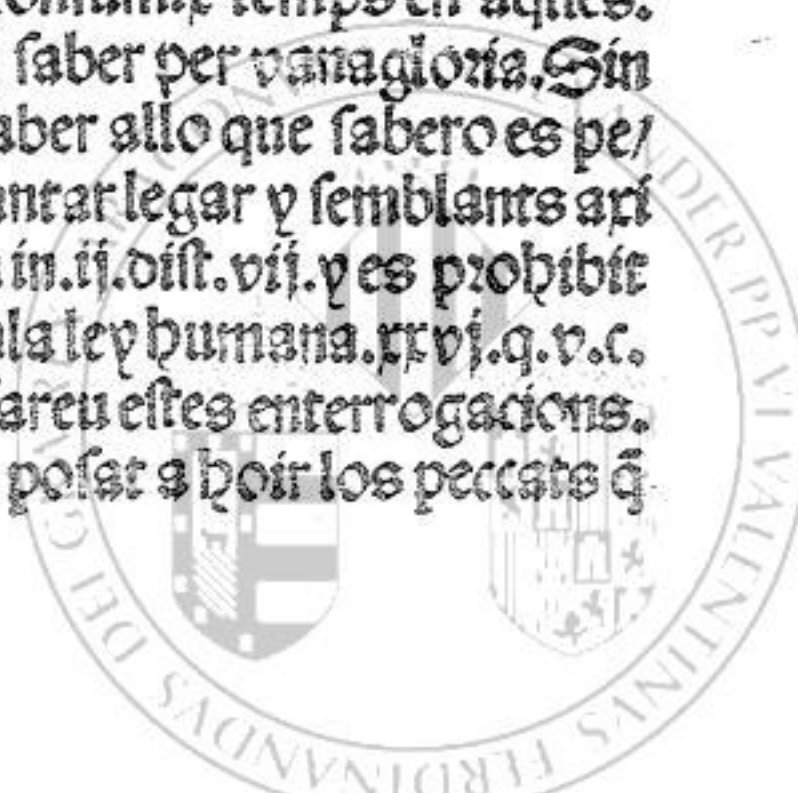
Augu. de
vili. cre.
Tho. scda
ij. q. clxvij.

Curiositas com vol sanct Agosti in lib. de utilitate
 credendi no es altra cosa sino cerquar allo que aci
 no pertany. Per ço diu sanct Tho. in scda. ij. que. clxvij.
 Que en moltes maneres se diu lome curios. La pme
 ra com cerca saber allo que es sobre ses forces. Per ço
 diu sanct Pau ad romanos. xi. Noli alto sapere sed time
 Segonament se diu home curios quant los affers de al
 tri que a ell no pertanyen cerca saber. Per ço diu sanct
 bernat. in quodam sermoe. Qui sui negligens est aliena
 curiose circumspicit. Tercerament quant lome vol saber
 les coses vanes y inutills y consumix temps en aqlles.
 Quartament quant les vol saber per vanagloria. Sin
 quenamet com treballa de saber allo que sabero es pe
 cat mortal axicom saber encantar legar y semblants axi
 com vol sanct Bonaventura in. ij. dist. vij. y es prohibit
 en la ley diuina. Leui. xx. y en la ley humana. xxvi. q. v. c.
 si quis 2. capi. Qui diui. E fareu estes enterrogacions.
 Reuerent sacerdot sou vos posat a hoir los peccats q

Ad ro. xi.

Ber. i ser.
quodam

Bona. i. ij
distin. vij.
Leui. xx.
xxvi. q. v. c
si quis 2. c. di
vi. 2. cano. l. 3

algu cōfessans: si fet ho haueu sou obligat de callarlos.
Sou estat curios a hoir missa saber la confessio/lo cre
do. Sou estat curios en saber faules cātars. Sou estat
curios afer vos vestidures e de menjar menjars deli
cats tenir/gossos/falcons/caualis/Sou estat curios a
hoir coses que nos podien fer sens peccat com fornicai
cions encantacions.

De quarta branca. s. ingratitude.

Ingratitude segons Seneca ad lucillum lib. xiiij. Epistola. vi. Ingratus est qui beneficium negat q̄ accipit: ingratus est qui dissimulat. Ingratus est qui nō reddit/ingratus est quia oblitus est. Diu seneca aquell es ingrat que nega lo benefici que ha rebut/aquelles ingrat que dissimula lo benefici que ha rebut/aquelles ingrat que no dona gualardo del que ha rebut/aquelles ingrat que totalment se oblida dl benefici que ha rebut. E fareu estes enterrogacions/Vos mon fill haueu fet gracies a deu dels beneficis queus ha donat. auen mēys preat los beneficis que alguna personaus ha fet. Auen injuriat aquius ha fet be perque algunes vegades es peccat mortal.

Seneca ad
lucil. li. iij
Episto. vi

De quinta branca. s. de iudicio temerario.

Reuerent sacerdot: feu estes enterrogacions e cone
xereu q̄na cosa es iudi temerari. Vos mon fill ha
ueu vsurpat offici de altri/Haueu pres offici de iurjar
indignament. Haueu iurjat e fet iudi deles coses esdes
venidores: e deles coses incertes e deles coses occultes.

De sexta branca. s. de rrisio.

Reuerent sacerdot: feu estes enterrogaciōs: e sab: eu
quina cosa es derisio/haueu vos tret escarn deles coses

sagrades/hauen vos burlat dels qui seruíe deu y fiē. be
perque siu feyen per apartarlos del be es peccat mortal
Siu feyeu p fer los injuria/o menysprearlos/o p publi
ca perturbacio es peccat mortal. Em po siu feyeu p cosa
laugera/o p jocositat es peccat venial.

De. viij. branca. s. adulacio.

Reuerēt sacerdot: feu estes enterrugacions/hauen le
gotejat algu: pera que fes peccat mortal/hauen loat al
gu de algū peccat mortal q̄ ha fet axicō defflorar vergēs
diffamar casades e religiosos y pegar bastonades. 2c.
Hauen loat algu de algū be que no tenia/hauen loat al
gu de alguna cosa mes q̄ era raho/hauen loat algu de
alguna cosa mala que feya/aueu dir a alguna psona al
gun peccat que feya no esser tant greu y tant mal cō era/
aueu loat algu per quel enganassen.

De. viij. branca. s. inobediēcia

Reuerent sacerdot demanau al penident si ha menys
preat lo precepte de son supior: si es estat obedient ales
psones ales quals es obligat estar com jurats/gouerna
dor/justicies/rector y vicari.

De. ix. branca. s. vanagloria.

Reuerent sacerdot. Notau que vanagloria se prē en
dos maneres. Primerament se diu appetit dela digni
tat y excellencia propia: e axi es vna mateixa cosa ab su
perbia. En altra manera se pren p lo appetit d'la laor pro
pia/o mala/ y axi es filla de supbia. E differix supbia d'la
vanagloria perq̄ encara que en los dos hi haja appetit d'
la propia excellencia: em po el superbo assumateix appa
reix gran lo vanaglorios: em po vol esser loat p laor ex
terior dels altres: e te ensi set branques segons sant Gre
gori. **L**a primera branca d' vanagloria in obediēcia

de qua supius. ¶ La segona factancia en aquesta pecca lo quis vanagloria del peccat mortal. ¶ La terçera es pertinacia demanuli si es estat pertinas de alguna conclusio cõtra santa mare sglefia. ¶ La quarta ypocrasis la qual no es altra cosa sino fictio: ab la qual se mostra lome bo essent en la consciencia mal dest parlaua ysa yes *Populus hic labijs me honorat: z qd cogitat mala in cordib⁹ vris: cor aut lõgius est a me.* ¶ Dodeuli demanar estant en peccat sia fingit esser home sant. ¶ La cinquena es discordia: la qual es ys fa quãt algu prẽ lo cõtrari tostẽps del que los altres parlẽ aço p vanagloria. ¶ La sisena es contẽcio en aquesta pecca aqll que ve cõtra la veritat scientment en les coses de importancia. ¶ La setena es ornatus: y en aquesta pequẽ les dones q̃ indebitament se atauien y en mala intencio: y aquells q̃ noues maneres de vestir traben pera mal vsar no estan sens perill de peccar.

Esayas.

¶ Lo segõ peccat mortal. s. auaricia.

Reuerent sacerdot. Auaricia segõs sant tho. secunda. ij. quest. cxviii. arti. secũdo. z in questionibus disputatis de malo. q. de auaricia ar. j. Diu que auaricia es amor desordenada dela pecunia: y perço diu la postol prima ad *Thi. vi.* *Radix omnium malorum est cupiditas.* Vol dir que la rayl y fundamẽt de tots los mals es la auaricia. La auaricia feu que Balam ensenyas Abalaach que enganas los fills d' yrael. *Num. xxiii.* La auaricia fonch causa perque Judes vene a Jesu christ. *Mathei. xxvi.* Aço de te los Jueus que no creguen en Jesu christ: per que no hagen de restituir les riqueses mal guanyades. ¶ Nota mes reuerent sacerdot: que la auaricia con

prima ad thi. vi.

ff. u. xxiii. abal. 26

feiteix en tres coses. Primo in appetēdo. Secundo in
adquirēdo. Tertio in retinēdo. La auaricia que con-
sisteix en desijar es cōtra lo darrer p̄cepte. s. No desijar
ras los los bens de tō proysme la auaricia q̄ es en rete-
nir / o adquerir es cōtra aquell precepte se te no furtaras

¶ms con.

¶ Enotau estes cōclusiōs. Primo Auaricia en desijar
es peccat mortal en tres maneres. Primo desijant les
coses de altri ab voluntat delliberada illicitament. Se-
gonament desijant delliberadament les coses illicites q̄
sens peccat mortal nos poden tenir. Terçerament desij-
ant coses superflues suffocant la petitiō iuh̄i d̄la raho.

¶.cōclusiō

¶ La segona cōclusiō: la auaricia en adquerir es peccat
mortal en dos maneres. La primera adquirint p̄ mane-
ra illicita prohibida per la ley diuina / o humana axicō
per vsures y rapines. La segona manera adquirint per
obres que son peccats mortals com per adulteri y per

¶.conclō.

fochs z similia. ¶ La terçera conclusiō: la auaricia en re-
tenir es peccat mortal en tres maneres. La primera re-
tenir se lo ques tengut de restituh̄ir podentho restituh̄ir
La segona manera retenintse les coses superflues no a-
judant a pobres. Terçerament retenintse les coses super-
flues per raho del seu estament entenenent tostemps si so-
rete ab amor desordenada.

¶ De prima auaricie bianca. s. prodicio

¶ Reuerēt sacerdot: feu estes enterrogaciōs. Adon fill
haueu trahit ciutat / o vila en poder de enemichs p̄ q̄ vlti-
tra q̄ haueu peccat mortalmēt atot lo dany sou obligat.
Haueu liurat los bens de vostre proysme aquils hi vo-
lia leuar injustamēt atot lo dany sou obligat. auen ma-
nifestat les coses que ab sagell de confessiō vos son esta-
des acomanades.

De secunda branca. s. fraus.

Reuerent sacerdot. Desta ja nauē tractat in septimo mandato. No faras furt

De tercia branca. s. fallacia

Reuerent sacerdot. desta ja nauē parlat. In manda do. No furtaras

De quarta branca. s. violencijs

Reuerent sacerdot. Estas comet prenent lo que es de altri per rapinam desta largament nauē parlat In mās dato No furtaras

De quinta branca. s. turpe lucrū.

Reuerēt sacerdot. desta largamēt/o trobareu en mās dato No furtaras

De sexta branca. s. mētis inquietudo

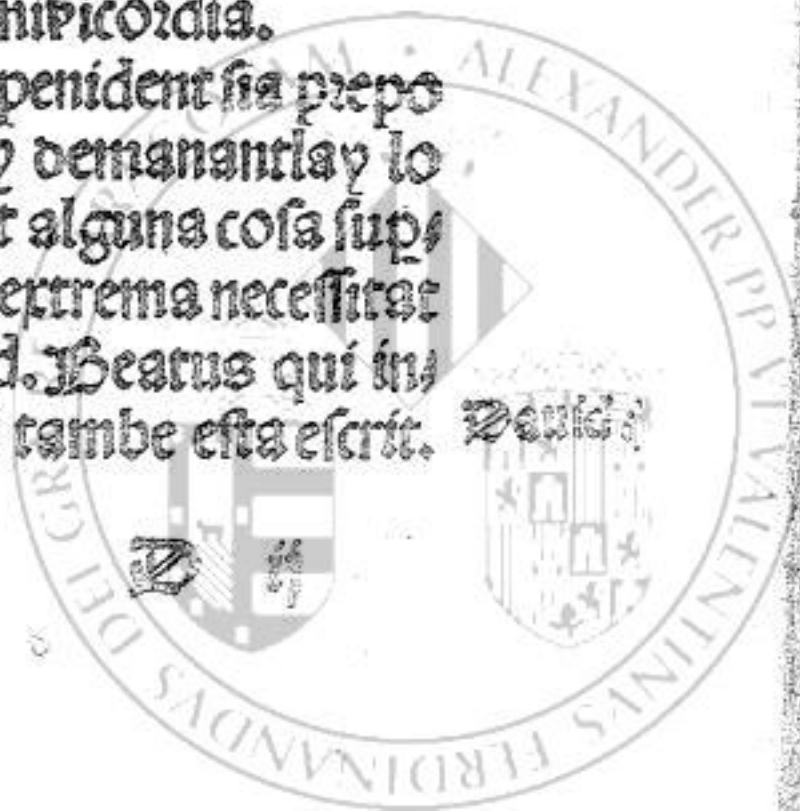
Reuerent sacerdot. Demanau si es estat solicit en guanyar coses temporals y conseruarles: perque si per aquelles ha dexat les coses necessaries p la sua anima com missa e sermo z similia.

**De septima branca. s. accepta
cio personarum**

Reuerēt sacerdot. de aq̄sta trobareu en lo primer ma namēt parlat de justicia e jurats: y en lo sete parlat dls aduocats

De octaua brāqua. s. in misericordia.

Reuerent sacerdot. Demanau al penident sia prepo sat en son cor que no daris almoyna y demanantlay lo pobre si lay ha donada perque tenint alguna cosa sup sua que li podia dar y lo pobre era in extrema necessitat es peccat mortal. Perço diu David. Beatus qui in telligit super egenum z pauperem. E tambe esta escrit. **Dauid**
Frangere esurienti panem tuum.

Última brāqua. s. prodigalitas.

Reuerent sacerdot es vici/ o abit ab lo qual lome se inclina ha despendre los bens alla hon no es mester/ y a les persones y en lo loch/ y en lo temps que no es mester: y enterrogarleu si ha despes en pompes/ y en gales en justes: encanyes: en corros de bous: perque si la despesa es notable es peccat mortal en altra manera venial.

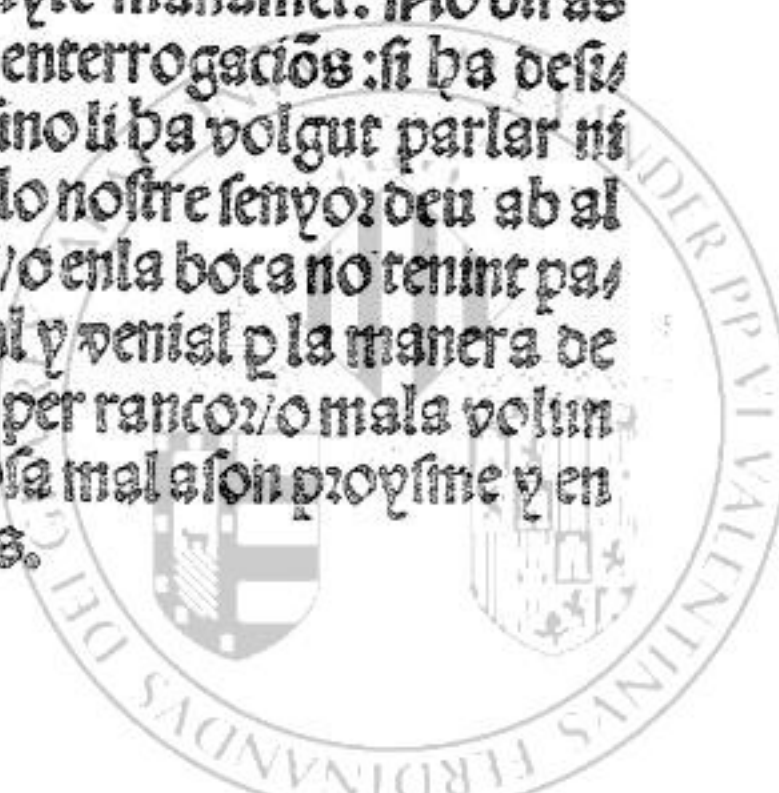
Lo darrer peccat mortal. s. luxuria.

Reuerent sacerdot. Dos maneres y ha de luxuria: çoes interior y es acte dela voluntat deliberat de cometre acte carnal extra matrimoni y es peccat mortal com he dit en lo primer capitol: y es cōtra lo nouē manamēt: Luxuria exterior es acte exterior per copula carnal cō es extra matrimoni: y es contra lo darrer manament: y son les especies sues sis. les quals trobareu en lo sise manament ques diu. No fornicaras: hō largament ho trobareu: e per esser larch nous vull portar les brāques dll.

Lo quart peccat mortal. s. yra.

Reuerent sacerdot. yra es mouiment dela sançh circa cor desijāt venjarse y es contra aquell precepte. Non occides. hō largamēt ne parlat: y en aqst peccat pequen los q matē son proxime p fama e lēgua. E dila grauedat de aqst peccat ne parlat en lo huyte manamēt. No diras fals testimoni. E fareu li estes enterrogaciōs: si ha desijāt venjarse de son proxime sino li ha volgut parlar ni reconciliarse ab ell. Si açotātlo nostre senyor deu ab algun mal a mo: murat en lo cor/ o en la boca no tenint paciencia perque pot esser mortal y venial p la manera de la impaciencia. Si ha desijāt per rancor/ o mala voluntat/ o per guany/ o per altra cosa mal a son proxime y enterrogaulo destes sis branques.

No. inter
rogaciōes

De prima branca. s. rixa.

Reuerent sacerdot demanauí: si ha ferit algu ab animo delliberat de injuriarlo es peccat mortal: y es obligat al dany si ja peruentura no la ferit deffenirse. Et de hoc in mandato non occides.

De secunda branca. s. timor metis

Reuerent sacerdot enterrogaulo: si ha pensat diuerses vies e maneres pera venjar se de sos enemichs: perq̄ pot esser venial y mortal

De tertia branca. s. cōtumelia

Reuerent sacerdot enterrogaulo: si ha dit paraules injurioses ab volūtat delliberada de injuriar a son proxime cridantlo ladre/traydor/ y ala dona/bagassa/o al cauora/o embriaga/o si haura dit mal de sos parēts es peccat mortal: si los oynts se escandalizen de aquell tal al qual se dihen tals paraules

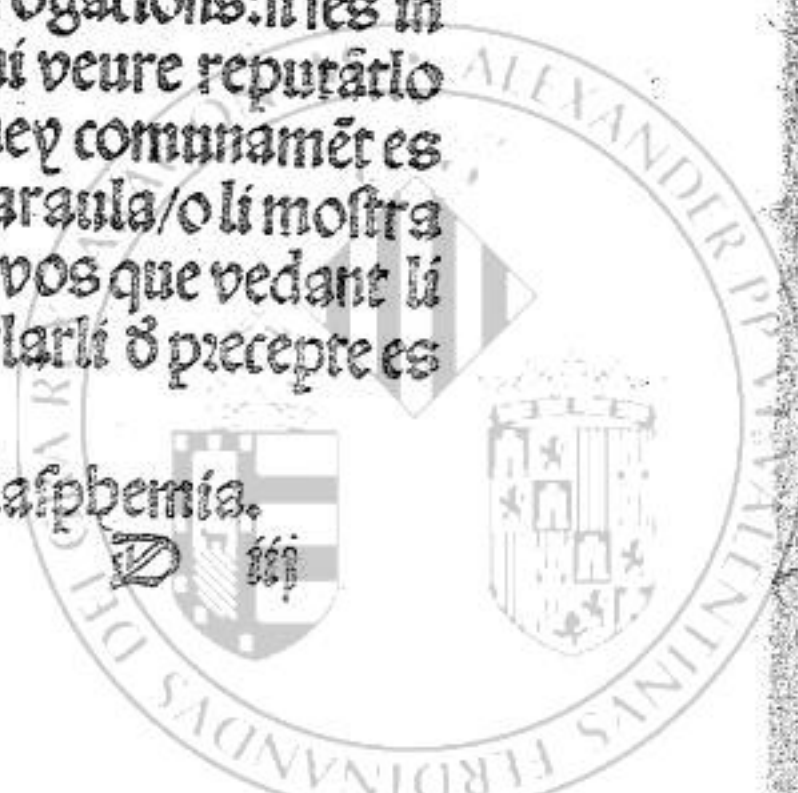
De quarta branca. s. clamore.

Reuerent sacerdot enterrogaulo: si p̄ ira y mala voluntat ha cridat contra algu in ordenadamēt e furiosa comunament es peccat venial si ja no dira alguna cosa diffamatoria.

De quinta branca. s. indignatio.

Reuerent sacerdot feu estes enterrogacions: si ses indignat contra algu no volentlo oyr/ ni veure reputarlo indigne com li haja fet algun desseruey comunamēt es peccat venial: y si per axo li veda la paraula/o li mostra algun senyal de mala voluntat/dich vos que vedant li la paraula encas ques obligat de parlarli d̄ precepte es perillos de peccat mortal

De la vltima branca. s. blasphemia.

Alex. in. q.
ptc. quest.
cxxxviii.
Amb. i li.
de paradiso.
Tho. scda
ij. que. xiiij
arti. pmo.

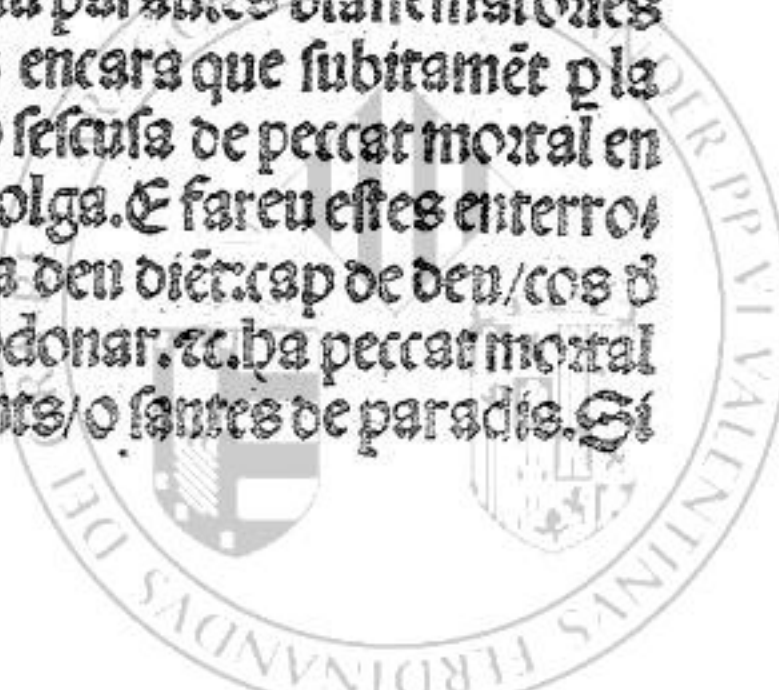
pma con.

Alexan. z
tho. vbi s
ij. conclō

3. con. san-
cti thome.

Ho. inter
rogatiōes

Beverent sacerdot. Notau que alex. de ales in scda parte quest. cxxxviii. Diu que blasphemar es fer injuria a deu y als sants. Sant ambros in libro de paradiso. Diu q blasfemia se comet cō se atribuir a deu lo q no li conue/o se nega lo que li conue. Empero sant Tho. y ajusta altra part y diu tot lo que diu sanct Ambros e mes que quant se atribuir ala criatura lo que conue al creador se comet blasfemia. ¶ E notau que lauors se atribuir a deu lo que no li conue quāt dihuen maledictiōs contra ell apicom/maleytt sia deu/o quāt dien ques parciari injust/o cruel. Et similia. Segonament se leua de deu lo que li conue dient que no te cura deies coses temporals: e dient que no es omnipotēt: e dient que no te suma sapiēcia e misericordia: z similia. Terçerament se atribuir ala criatura lo que cōue al creador apicō diēt lome peccador pot donar la benauenturança e que sab les coses esdeuenidores que dependixen del liberal arbitre. ¶ E notau estes conclusions. ¶ La primera la blasfemia de si e de sa natura es peccat mortal: perque repugna caritat: vt Tho. z alex. vbi supra. ¶ La segona la blasfemia pot esser peccat venial sis fa ex subrepticio sens delliberatio apicom algu lo q diu no mira esser blasfemia mas de alguna passio subitamēt ve a dir paraules blasfematorias lo sentiment deles quals ho significacio no mira. ¶ La terçera cōclusio lo q diu paraules blasfematorias mirant esser blasfematorias encara que subitamēt pla impetut dela yra ho diga no se excusa de peccat mortal encara q del q ha fet rārost se dolga. E fareu estes enterrogaciōs: si ha blasfemat cōtra deu diēt: cap de deu/cos d deu. zc. y diēt deu nom pot pdonar. zc. ha peccat mortal mēr: si ha blasfemar dels sants/o santes de paradis. Si

ha blasfemat dela verge sagratissima maria negarli lo que li cōue y atribuintli lo q̄ no li cōue: si ha malabit aſſi mateix/ o aſon pare y ſa mare e parents. &c.

Lo ſinque peccat mortal. ſ. gula

Reuerent ſacerdot. ſegons algũs glos es apetit inordenat e immoderat d̄ mējar y beure cōtra la regla d̄ la recta raho y mējat mes q̄ cōue aſa naturales y cōplexio p̄que diu Boeci q̄ naturales de poca cosa ſe cōtenta. **E** Boetius: si alguna cosa superflua li donau ſera danyosa y eſta en dos maneres çoes interior y exterior gola interior es cōtra aq̄ll precepte. **N**o deſijaras la muller d̄ tō proxime **S**ola exterior es cōtra aq̄ll precepte. **N**o fomicaras/ e enterrogarleu deſtes ſis branques.

De prima branca. ſ. ebrietat.

Reuerent ſacerdot. Enterrogaulo: si ha mējat/ ni begut demesiat. si ha poſat diligencia gran en hauer bons menjars bons vins perque es peccat mortal quāt la delectacio dela gola ſe cerqua com aſi: ço es queſta aparrellat pera fer contra preceptes perque ſatiffaça ala delectacio dela gola. Demanau li si ſes embriagar: si ha procurat de embriagar altri. Si ha trencat los dijunis de ſancta mare ſgleſia ſens neceſſitat. Si ha promogut algu a trencar los dijunis de ſanta mare ſgleſia ſens ſe cauſa notable pecca mortalment.

De ſecunda branca. ſ. inepta leticia

Reuerent ſacerdot. Demanau al penitent si ha tengut leticia innepta en jochs/ en balls/ per que comunament es peccat venial: Si ja noy es ajuſtat algun vici.

De tertia branca. ſ. immundicia.

Reuerent sacerdot demanau al penident si ha mējar brutament/ o in honesta/ o ha begut perque es peccat venial. Demanau li mon fill per molt menjar/ o beure ha uen reuessat/ o sou vengut en malaltia alguna: perq̄ sou perillos de peccat mortal. Per molt mējar/ o beure sou vengut en pollucio/ per molt menjar/ o beure sou vos excitat en luxuria es desonestament/ Hauen consellat a altri que menjas/ ni begues demesiats: lo qual menjar/ o beure se seguis acte libidinos es peccat mortal.

De quarta branca. s. locasitas

Reuerent sacerdot demanau al penident si ha parlat paraules desonestes incitāts a luxuria es peccat venial: empo algūes de vegades es perillos de peccat mortal

De quinta branca. s. ebetudo

Reuerent sacerdot: demanau li sou vos mon fill occupat volūtariament en coses terrenals que p̄ aq̄lles ha jau deixat les coses q̄ son salut dela vostra anima e son de necessitate salutis.

De sexta branca. s. scurilitas

Reuerent sacerdot enterrogau al penident: si ha fets gests desordenats/ o actes tals q̄ per aq̄lles se sia promogut a acte libidinos extra matrimonij es peccat mortal: empero si ha fet tals actes/ o gests desordenats p̄ algūa dissolucio o lliurat/ o semblāt es peccat venial.

Lo sise peccat mortal. s. enueja

Reuerent sacerdot enueja no es altra cosa sino/ o dolor/ o tristicia dels bens de altri: y esta en dos maneres. La primera alegria del mal de altri. La segona tristicia del be de altri/ la primera es mala majorment quāt se alegra del mal de altri ques mal de culpa. E es peccat contra aquell precepte. Non occides. La raço perq̄ per en

neja molts mstē molts donen coltellades molts puny
yalades. E fareu estes enterrogacions/mon fill haueu
tengut enueja a altri perque sabia mes que vos en la art
o offici vostre: haueu tēgut enueja a altri: perq̄ era mes
hōnrat/ o rich que vos. Queu tengut enueja quant veu
yeu que algu era mes deuot y de millor fama que vos.
Queu ma filla tēgut enueja a altra dona p tenir millor
marit q̄ vos per esser mes ataviada q̄ vos: perque totes
estes coses son perilloses algunes de vegades de peccat
mortal algunes de vegades de peccat venial segōs la ex
higencia del cas. La qual deixe a discrecio del confessor
docte y prudent. Enterrogar leu de sinch filles/ o bran
ques de aquells.

De prima branca. s. susurratio.

CReuerent sacerdot enterrogau lo penident: si ha pro
curat posar discordia entre/ amichs/ parents/ o marit y
muller dient mal ala hu del altre perq̄ aquest parlar es
perillos de peccat mortal. La raho p ques contra caris
tat del proysme entre lo qual es raho y haja amicitia y
concordia.

De secunda branca. s. detractio

CReuerent sacerdot deixant de dir que detractio es in
famacio manifesta da tri: empo en absencia de aquell en
terrogareu lo penident de aq̄sta manera/ haueu dit mal
del proysme falsament per q̄ sou obligat a restitucio d la
fama y retraccio del mal. Queu recitar de vostre pro
ysme lo que era veritat: empo als que no deuieu/ recitāt
lo mal del proysme/ haueu lo augmentat ab paraules/
haueu oyt liberalment paraules diffamatories y apres
de oydes haueu les reportades liberalment.

De tertia branca. s. exultatio in aduersis proximi

Reuerent sacerdot. Feu estes enterrogaciōs: vent vo
stre proysme en necessitat sou vos alegrat ab animo del
liberat del mal/o dany de aqll es peccat mortal. Empo
sino es ab animo delliberat puētura no es peccat mortal

De quarta brāqua. s. tristitia in prospis

Reuerēt sacerdot. Enterrogaulo si ses entristit dī be
notable del proysme delliberadament es peccat mortal
exicom lo prelat dela prelacio major/lo estudiant d ma
jor ingeni.

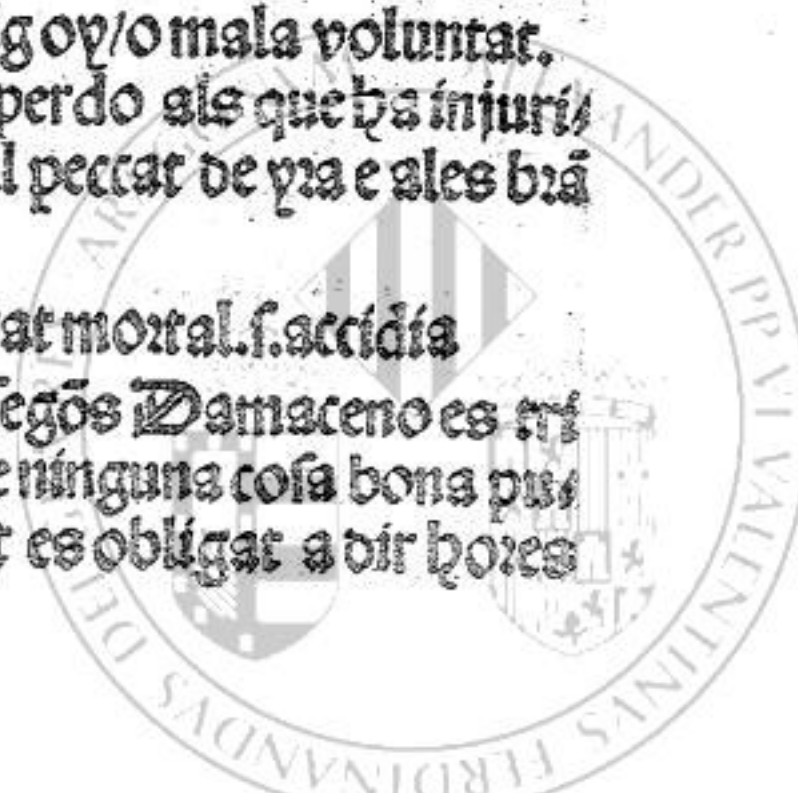
De vltima branqua. s. odium.

Reuerent sacerdot. Demanau al penident si ha desi
jat lo mal del proysme y si diu si: demanau li quant tēps
y ha perseuerat: e si moltes de vegades ha occupat len
tenimēt en aqueix desig: pque es perillos de peccat mor
tal. Ans vos dich que tates quantes vegades ab volū
tat delliberada ha desijat lo mal a son proysme tates ha
peccat mortalment si lo mal era notable e per diuersos
temps. E mes quāt en lo mateix desig/o pensament pas
sava del desig del mal en los bēs al desig del mal en la p
sona/o en los fills tābe par que haja peccat mortalment.
La raho puix diuersos subjectes y ha apareix q diuer
sos peccats mortals y haja. E reuerent sacerdot dema
nau al penident si deixa lo enuig oy/o mala voluntat.
E si esta aparellat de demanar perdo als que ha injuri
at e prou vos bastara afo per ell peccat de yra e als brā
ques de aquell.

Lo sete y darrer peccat mortal. s. accidia

Reuerent sacerdot. Accidia segōs Damaceno es tri
sticia que agraua la pēsa perque ninguna cosa bona pu
ga fer. Exemplum. Lo sacerdot es obligat a dir hoies

No. inter
rogatiōes

diules ab tristícia y lo que heu missa: la qual es obligat
a hoir lo dia del diumenge la ou ab tristícia don auen de
notar que des maneres y ha de tristícia vna bona/ ab la
qual teniu compassio dela miseria del proysme: y axi ma
teix tristícia la qual tenim del peccat que haue comens/ al
tra manera y ha de tristícia ques mala en lo appetit desor
denat de venjança y cõstituhix specia de peccat de y: a/ o
tristícia del be òl proysme e constituhix oy/ o enueja: em
pero tristícia del be diuinal cõstituhix accidia. E notau
q quant tal tristícia consistix en deixar les coses òla salut
òla aia accidia es peccat mortal. Empo quat en deixar les
coses no necessaries ala salut dela anima es peccat ò ac
cidia venial. E ferliu estes enterrogaciõs. Queu deixat
les coses necessaries ala salut dela vostra anima p pea/
aus pesat perque haueu fet be. Haueu tengut peca en
hoir lisons/ preycacions/ dir offici e semblants. E enter
rogarlen de sis branques

No. inter
rogaciões

De prima brāqua. s. desperacio

¶ Reuerent sacerdot. Enterrogau lo: si ha desesperat de
la misericordia de deu: si ha desesperat no poderse apar
tar dels peccats ab la ajuda de deu es peccat mortal: si
ha consentiment deliberat/ si ha desesperat no poder fu
gir adalgunes miserias y perills daqst mon p les quals
haja determinat de matarse es peccat mortal

De secunda branca. s. malicia

¶ Reuerent sacerdot. Enterrogau lo penidet si ha meys
preat los bes diuinals y spirituals per tristícia agrauat
la pensa mixta ab accidia es peccat mortal.

De terciā brāqua. s. pusillaminitat.

¶ Reuerent sacerdot. Feu estes enterrogaciões: sou vos
apartat daquells bes que ereu apte y ereu obligat a fer

per pusillanimitat axicom coregir vostre proxime

De quarta branca. s. jocositat

Reuerent sacerdot. Enterrogau lo penident: si ha cesat d'la bona obra: ala qual era obligat es perillos de peccat mortal ma jormēt si ses ocupat en coses inutilis

De quinta branca. s. torpor

Reuerēt sacerdot. Enterrogau lo: si fonch tart a ben obrar çoes dar almoynes comunamēt es peccat venial si ja per la tardança se deixas de complir lo precepte axi com sino sotsue tantost al proxime estant en necessitat cō hi sia obligat: y al malalt de hō se seguir mort. es peccat mortal/ests set peccats mortals ab ses brāques vos he tractat breument per no fatigar vos en la obra puix en los deu manamēts molt largamēt tenui les obres e materies condecents.

Capitol quart dels sinch cenys corporals com enterrogara lo cōfessor al penidēt.

Reuerent sacerdot. Lo primer seny corporal es veure. **D**emanauli si ha mirat coses mūdanes e trās iutories: y si mirant aq̄lles es caygut en cobdicia axi de affectio carnal com de bēs temporals: e si es anat a ajusts de dones ab volūtat deliberada de mirarles en la sgleſia demanauli si es estat atēt en veure lo p̄uere tenint lo cors p̄cios de iesuxp̄st en ses mās demanauli si ha deixat de hoir missa y sermo p̄ mirar ab vista desordenada les dones.

Lo segon. s. oyr.

Reuerent sacerdot. Demanauli si per oyr mal parlar desmateix ses mogut a r̄re. y si per oyr la ors d'ill mateix a vanagloria si ha pres plaer de oyr mal parlar dels altres: y encara siu haura recitat a altres. si es estat mes atēt a oyr coses vanes q̄ la paraula de deu.

¶ Lo terçer. s. odorar.

¶ Reuerent sacerdot. Demanaulí si ses delitat en sentir bones oloirs: y si les ha portades absi: si ses fatigar visitat malalts quels haja deixat d'uesitar p' la mala olor p'ur conexia q' no estaua sens meritar uesitarlos

¶ Lo quart. s. gustar.

¶ Reuerent sacerdot. Demanaulí si ses delitat en menjar/ o beure y per aquell ses dexat de dir hores/ o les oracions acostumades. E si ha comesos peccats de jurar/ o renegar/ o dir mal/ o infamar algu axi de vida cõ de bès

¶ Lo sinque y vltim. s. tocar

¶ Reuerent sacerdot. Demanaulí si ha fets tocamets o per les mans si ha comes furts/ rapines/ o si ha batut o ferit algu/ o si los diumenges ha trencat fent faena de tot aço largamēt nauē parlat en los manamets.

¶ Capítol quint d'les obres de misericordia.

¶ Reuerent sacerdot. Les obres de misericordia son set corporals y set spirítuals. La primera obra d' misericordia corporal es donar amensjar al famejant. La segona donar abeure al sedejat. La terçera vestir lo despullat. La quarta uesitar los malalts. La sinquena redemir los catius. La sisena acolir los peregrins. La setena soterrar los morts. Demanar lieue reuerent sacerdot si aura complit cada vna destes set obres de misericordia corporals.

¶ Deles obres de misericordia spirítuals

¶ Reuerent sacerdot. Les obres d' misericordia spñals son set. ¶ La primera deixar e p'donar les injurries. demanau reuerent sacerdot: si p'dona lo penidēt totes les injurries q' li son fades fetes. E si ha tēgut volūtat algū temps de venjar se de algu: p' que es peccat mortal no per

Durād^o.

Nota. de
mēte Du.
pro inimi
cis.

donar les injuríes y no li deuen ab tal p̄posit donar ab
tolucio: y tambe es peccat mortal tenir desig de venjar-se:
¶ La segōa acōsolar los trists demanauli reuerēt sacer
dor sia cōsolat alguna persona vent la en dolor/ o amar
gura: e si puētura aura aquella tal p̄sona menyspreada
ha peccat mortalmēt. ¶ La terçera es p̄gar per los ene
michs. Demanauli sia pregar p̄ los enemichs porque si
nou ha fet a peccat. De hon vos dich reuerēt sacerdot
que es mes meritori pregar per los enemichs que no p̄
gar per amichs. La raho tant quat hi ha major dificul
tat en lo acte tant mes meritori es major dificultat hia
en pregar per lo enemich que no en pregar per lo amich
donchs es mes meritori. Ultra raho tambe de Duran
do. Aquell acte en lo qual tota la intēcio es portada en
charitat es mes meritori que no aquell acte en lo qual
tota la intēcia no es portada en caritat: en pregar per lo
enemich tota la intēcio es portada en caritat: porque en
deu: en p̄gar per lo amich tota la intēcio no es portada
en caritat coes en deu: sino en la consanguinitat donchs
sera mes meritori lo acte de pregar p̄ lo enemich que no
en pregar p̄ lo amich. Adaso combida Jesuxp̄st a tots
nosaltres en la creu dient. Pare perdonals q̄ no saben
que fan. ¶ La quarta aconsolar los ignorants. Reue
rēt sacerdot demanauli sia donat bon cōsell com loy de
manaren: e sia portat algu a peccar mortalmēt per q̄ ha
peccat mortalmēt. ¶ La quinta es: castigar los qui van
errats. Reuerēt sacerdot demanauli sia castigat la gēt
desa casa: a son proxime vent li fer alguna cosa mala si
ha castigat y repres. ¶ La sisena amostrear als ignorats
Demanauli reuerēt sacerdot si alguna p̄sona lea dema
nar alguna cosa q̄ ignoraus acerca dela salut d̄la anima

siua: e si lay ha mostrada. **¶** La setena: pgar per los defunts **¶** Reuerēt sacerdot demanar lieu en lo q̄ ha pogue si ha pregat per les animes de purgatori.

¶ Capitol sise. s. de les virtuts theologals y cardinals.

¶ Reuerent sacerdot. Enterrogau lo penidēt dles tres virtuts theologals. z primo de fide: ço es si creu lo que creu santa mare sglefia. Si vol viure e morir com abon cristia. Si te nengū dubte en la santa fe catholica e daço largament es ja in primo mandato.

¶ De la segona virtut theologal. s. charitat

¶ Reuerēt sacerdot. Notau q̄ triplex est charitas prima essencial y esta es pare e fill y sp̄it sant: desta parla geremies. 33. In charitate pfecta dilexite. **¶** Ultra charitat y ha ques psonal esta es lo sp̄it sant desta sant Johā iij. **¶** De^o charitas. Diu sanct Agosti. que sentē desperit sant entē atributue p̄q̄ essencialr pater est charitas fili^o est charitas z sp̄s sanctus est charitas atributue vero sp̄s sanct^o est charitas. p̄ço q̄ procehit p modū amoris del pare y dl fill axiu diu sant geroni. Sp̄s sanctus est amor p̄ris in filiū z filij in patrem. La tercera manera de charitat es virtual esta es amor dla creatura al creador format de gr̄a: p̄ço diu sant Pau ad romanos. v. charitas dei diffusa est i cordib^o nr̄is p sp̄m sanctū. E notau q̄ esta charitat no la pot donar vna persona en la trinitat sense les altres: perque es obra a dextra. **¶** Enterrogareu desta manera. Si ha posat son cor en lamor de deu ço es. Si ha volgut ni pensat cosa alguna que sia contraria/ala amor diuina. E si ha tengut charitat enuers del proysme perq̄ esta conclusio es catholica q̄ lome deu amar mes lanima del proysme quel seu cors propi: per

Hiere. 33.

Johā. iij.
Aug. sup
Johā. iij.

Hieroni.

Ad ro. v

con. san-
cti tho.

que la anima del proxime pot participar q̄ si dela bena
uētura: lo cos p̄pi sols p̄ redudācia.

Dela terça virtut theologal. s. speranza.

Magi. **R**euerent sacerdot spes si ala opinio del maestre del
les sentēcies volē estar es. **Virt^o** qua spūalia eterna bo
ps. xxxi. **D**e aquesta parla **Dauid.** ps. xxxi. **Sperā**
ps. xxxiiij. **tes** in dño misericordia circūdabit. Et xxxiiij. **Sustate** ⁊ vi
dete q̄ suavis est dñs beatus vir qui sperat i eo. **D**e hō
p̄ma cō. ri notareu estes cōclusiōs. **Prīa** de mēte. **Ricar.** 3. d. xxvi.
card. tho. ar. v. q. ij. **Bona** uētura ead. di. **In** q̄stionib^o circa lram
bona. **Tho.** in sc̄da. ij. q. xviiij. arti. ij. **Q̄d** spes proprie sumpta
nō est in beatis. **L**a raho p̄que ja tenen tot lo que volen
Aug. x. de **la** benauēturança essencial: e p̄ço diu sent **Agosti.** x. de
ciui. xxv. **ciui.** dei. c. xxv. **T**anta est in eis certitudo beatitudinis q̄
Roma. 8. **nullā** spē habere cogūtur. **E** p̄ço diu sent **Pa** ad ro.
viiij. **Q̄d** enim videt quis quid sperat: spes que videtur
ij. cōclo. **nō** est spes. **L**a segona cōclusio est i beat^o spes largo mo
do sumpta: per qualseuulla spectacio: per q̄ sperē los be
nauenturats glonificacio del cos q̄ es premi accidental.
pe. li **E** fareu estes enterrogaciōs vos mō fill haueu posat
sperança en riq̄ses per q̄ cōtra vos esta. ps. li. **S**pauit in
multitudine diuitiarū suarum ⁊ preualuit in vanitatib^o
suis. **V**os tenu speranza en deu que puit vos ha creat
Luce. xij. **y** remut queus saluara. **Prī** hō diu sent **Luch.** xij. **M**olī
te timere pusillus grex qm̄ placuit patri vestro dare vo
Prōu. 29. **bis** regnum. **E**t prouerbiorū. xxix. **Q**ui sp̄at in dño suble
uabitur. s. ad vitam eternam

Dela primera virtut cardinal. s. iusticia.

Tho. sc̄da **R**euerent sacerdot. **E**sta virtut de iusticia es la mes
ij. q. 58. ar. **noble** de les virtuts morals cō vol sanct **Tho.** sc̄da. ij. q.
vi. philo. 5 **no**ble de les virtuts morals cō vol sanct **Tho.** sc̄da. ij. q.
eticorum. **lviiij. ar. vltio.** **E** lo filosof. v. ethi. **D**iu lo mateix y en

tre les altres rahons que porta sanct Tho. es esta perq̄ la re publica no pot esser concernada sens justicia Augustinus. viij. de ciui. dei ca. xix. Sine iusticia res publica regi non potest. Perque ab la justicia los mals son castigats los bons conseruats. ff. de penis. l. capi. s. Famosos z. l. aut facta. s. si. nã per ipam. Cum punit vnus malus. Reliquis incurit metus z isto modo parit tranquillitas cõseruat. E. ad. l. Julia. re. l. j. z ff. de custo z ex re. L. diuus. E fareu estes enterrogaciõs si lia pesat ques fes justicia en la terra sia procurat que nos fes justicia. Sia mirat en castigar los mals tenint poder de castigarlos. Sia contra vengut ala justicia que per tal contrauenir se haja seguit algun dany. Si ha fauorit algu digne de castich criminal q̄ per tal fauor no sia castigat.

Dela segona virtut cardinal. s.
prudencia

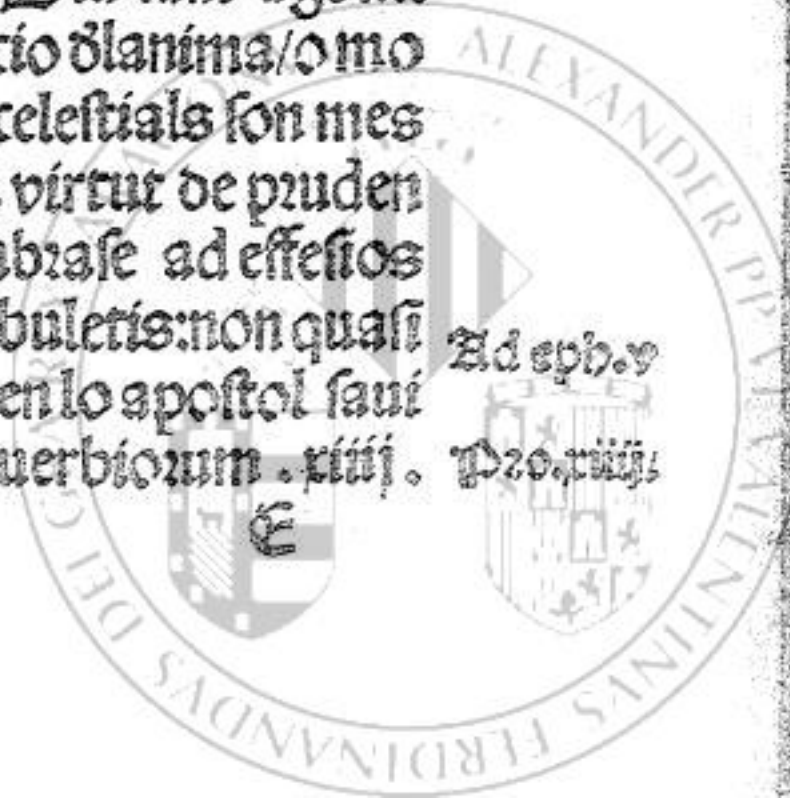
Puerent sacerdot. Notau q̄ lo glorios sent Agosti in lib. lxxxij. que. diu prudentia est cognitio rerum appetendarum z fugiendarũ. Et in primo delibero arbitrio. c. xiiij. diu prudentia est appetendarum z vitendarum rerum sciẽtia: z ibidem diu prudentia est affectio anime vñ motus quo intelligit eterna superiora esse z magis appetenda: q̄ temporalia que nouit esse inferiora. Diu sant agosti: sabeu quina cosa es prudentia es affectio dlanima/ o mouiment ab lo qual coner que les coses celestials son mes de amar que les coses temporals. Esta virtut de prudentia exorta sent Pau al peccador que abra se ad effeitos v. Videte fratres quomodo caute ambuletis: non quasi incipientes sed quasi sapientes. Non pren lo apostol sauiper prudent: aq̄i ho diu lo sauiper Proverbiorum. xiiij.

Augu. viij
de ciui. dei
c. xix
ff. de pe. l.
capi. s. fa-
mosos z. l.
aut facta.
s. si. l. ad.
Liulia. re. l.
j. z. ff. de cu-
sto. l. diu.

Nota in. l.
lxxxij. q.
et in. j. deli-
bero arbi.
L. xiiij.

Ad eph. v
Pro. xiiij

E

Et puer.
xvi.

Tho. scda
ij. q. xlvij.
arti. xij

Aug. in li.
de morib⁹
ecclie.

Josue. ij.
pma ma-
chabeo. ij.

ps. xxxvij.
ps. lxi.
ps. lxx.

ij. cor. ij.

In corde prudentis requefit sapientia. Et prouerbiorū.
xvi. Qui sapiens corde est appellabitur prudentes.

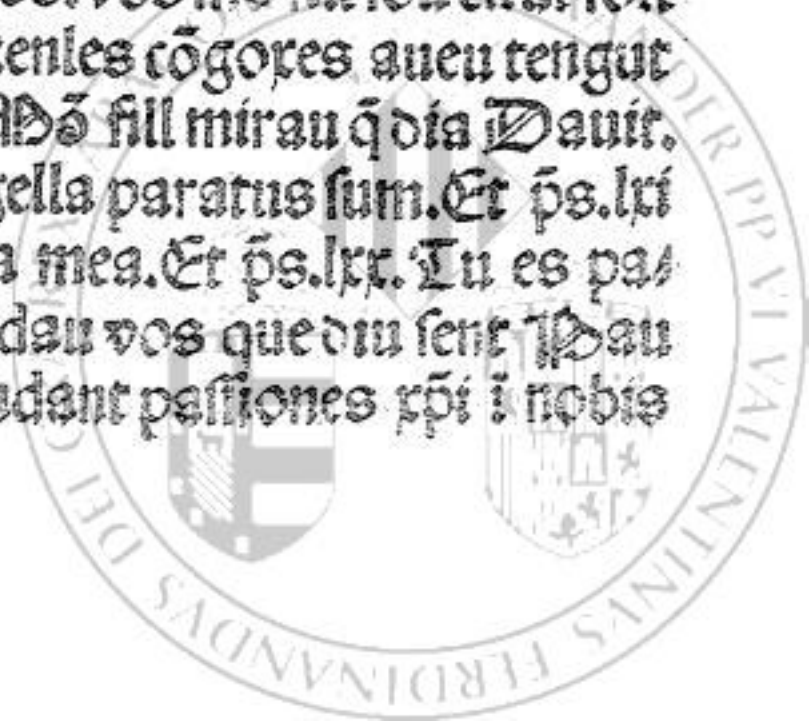
Temes notareu Reuerent sacerdot que prenēt prudēcia per virtut cardinal sea de pendre proprie dicta. Ut Theo. in tertio distinctio. xxxij. y esta solament se troba en los bons. Com vol sant Thomas in secunda secunde questio. xxxvij. articu. xij. y segons sent Agosti esta en tres coses. Primo en recordar se del passat. Segonament en ordenar lo present. Terçerament en prouehir al esdeuenidor. **T**E fareu estes enterrogacions/haueu tēgut prudencia en mirar les coses salutiferes per alanima vostra. Haueu tengut prudencia per auenire lo que mal fieure per apartar vos del. Haueu prouehit al esdeuenidor çoes ala salut dela anima vostra: demanant cōsell en lo que ignoraneu. Queu vos recordat del passat: çoes del temps en lo qual haueu mal seruit a iesuxp̄st.

Dela tercera virtut cardinal. s. fortalea

Reuerēt sacerdot lo glorios sant Agosti difinix fortitudo desta manera. Fortitudo ē amor facile oia tollerās: ppter illud qd amat. Diu sāt agosti es amor ab la qual facilmente tolleren totes les coses p amor de aqlla cosa ques amada. Desta exorta lo peccador Josue. ij. Cōfortare ⁊ esto robust⁹: ⁊ noli timere. Et. ij. Adacha. ij. Filii confortamini ⁊ viriliter agite. in lege ⁊ gloriosi heritis.

TE fareu estes enterrogaciōs: vos mō fill sou estat fort en les rēptaciōs dl enemich: en les cōgores auen tengut paciēcia si dira no: dieuli. Adō fill mirau q dia Dauit.

ps. xxxvij. Ego autē in flagella paratus sum. Et ps. lxi Quoniam ab ip̄o patientia mea. Et ps. lxx. Tu es patientia mea domine. Recordau vos que diu sent Dauit scdo cor. primo. Sicut abundant passiones xp̄i i nobis

ita ⁊ per xpm abundat. Consolacio nra. Dñs sent pau: q̄
si cõportã p amor de deu fatigues/treballs/del aurẽ la
consolacio y paga. E preneu esta doctrina q̄ nostre sen
yor deu si comporta los sants esser atribulats en aquest
mon es per estes rahons. La primera perque vinguen
auoir lo mon: perque ab major feruor d amor lo amen.
La segona: perque en aquest mon los peccats venials
sien purgats: pque no hajan de aquells passar en lo pur
gatori. La tercera perque sien dels treballs pagats en
la gloria. E axi mateix deu donant vos treballs y fati
gues. Adon fill vol que auoircau lo mon: vol mes que
asi passeu per los peccats venials: e vol sian gualardos
nat en la gloria. E tãbeus deueu recordar que los mals
y fatigues venen per nostres peccats. Quia mala que
petimur peccata nostra meruerunt.

Dela quarta virtut cardinal. s. tẽpraça.

Reueret sacerdot desta parlãt tullí in. ij. rectorice diu
q̄ tẽpraça Est ratiõis in libidinẽ atqz alios nõ rectos mo
tus animi firma ⁊ moderata dominacio. Es vna mode
rada y ferma dominacio d la raho en la luxuria en los al
tres mouimẽts no cõdecents del anima. Esta diu albert
grã in trac. de vtu. poli. E. tẽpa. q̄ esta en tres parts: vna
est tẽpancia quoad gustũ: alia quoad tactũ: alia quo ad
mũdũ. La pmera esta en mẽjar ordenadamẽt lo necessa
ri axi mateix del beure puer. xxv. Ad el iuenisti comedere
quãtũ sufficit tibi ne forte saturat⁹ euomas illud. La se
gona esta in cõseruatiõẽ cõtinecie. La tercera esta en te
nir tẽpraça en lo vestir: e fareu estes enterrogaciõs sia tẽ
gut tẽpraça en mẽjar y beure: sia tẽgut tẽpraça en vestir
y calçar segõs sa cõdicio: demanauí sia supfluamẽt des
pes en vestis desordenats: sia tẽgut tẽpraça en lo parlar.

Tuli⁹ .ij.
rectorice

Albertus

Prover
bior. xxv

**Capítol sete de les tres potencies
de l'anima.**

Prima potencia anime. s. intellectus. E enterrogareu
desta manera Reuerent sacerdot si usat del entenimēt
que deu li ha donat: çoes pera veure lo be y lo mal/ y si
ha dexat lo mal/ y ha abraçat lo be.

La segona potencia memoria. Enterrogau desta ma-
nera: si ha tengut recordacio del que nostre senyor deu
ha fet per ell: çoes dela creacio y redempcio.

La terçera potencia es volūtat. Enterrogareu lo de-
sta manera Reuerent sacerdot si te voluntat aparella-
da per comportar qualseuulla trebal per amor de Jesu
crist. E si te voluntat de apartarse del mal/ o peccats en
los quals fins ha huy es estat. Enterrogar leu reuerēt
sacerdot dels articles dela fe: los quals son contenguts
en lo Credo in deum: e son. xij. E darrerament demanar
li. Adon fill yo segons vostra condicio vos he enter-
rogat en lo quem paria podieu peccar vos mirau si us
recordau de nengū peccat que pugau confessar: e si dira
no. Dieu li vos tenu voluntat que si mes peccats vos
recordasen quels cōfessariu. Voleu fer del que haueu
confessat penitencia/ e perdonarli la penitencia Reue-
rent sacerdot notareu lo q̄ en aquest capitol seguent tro-
bareu.

**Capítol huyte dela manera com se
ha de donar la penitencia.**

Sent am
bros.

Reuerent sacerdot ans que doneu penitencia al pe-
nident li mostrareu quina cosa es penitencia: e quā-
tes son les parts de penitencia y mostrarliu aquelles.
E primerament Reuerent sacerdot deueu saber que

penitencia segons sanct Ambros. Est peccata preterita
plangere z plangendo iterum non comitere. Es peniten-
cia (parlant de penitencia fructuosa. s. de penitencia que
es virtut) dolor dels pecats ab preposit de no tornarlos
acometre e ab preposit de confessarlos / y satisfier pera
quells. ¶ De hon haueu denotar que dos coses se re-
quirixen pera que lo peccat mortal sia dexat. ¶ La pri-
mera dolor del peccate aquest per minim que sia es sufi-
cient perque. Quicumqz hora inuenuerit peccata in
iniquitatum eius amplius non recordabor. Et ezechiel
lis. xviii. Quertens se ab omnibus iniquitatibus suis
quas operatus est vita viuet z non morietur. ¶ La se-
gona cosa preposit de apartarse e a so se diu dient. Pla-
gendo iterum non comittere. De aquest preposit ja na-
uem parlat quin sera en lo manament sise. s. No fornica-
ras. E vltra aço es mester lo proposit de cōfessar en son
loch / y temps competent / y proposit de satisfier.

¶ Reuerent sacerdot. Tres son les parts de penitencia:
les quals deueu declarar al penident y donar les hi a en-
tendre. ¶ La primera contricio ço es queus pese: per
que haueu deixat lo be incomutable per lo comutable
lo infenit per lo fenit lo eternal per lo temporal dela con-
tricio ja ne parlat largament alla hon diu. Ara catho-
lich e bon cristia hon trobareu dos conclusions dila ma-
teria de contricio. ¶ La segona part dela penitencia es
confessio vocal / y no es sino declaracio dels peccats da-
uant lo jutge arbitre que es lo confessor. ¶ La terçer
ra part de penitencia es satisfacio ques fa per tres coses
per dejuni / oracio / e almoyna. E per oracio entendreu
tot allo. ¶ Per lo qual directament lo penident diriguís
lo affecte seu a deu: axicom lo Pater. Aue maria / lo

Ezechiel
xviii.

De ptib⁹
penitencie.

Nota qd
intelligit p
oratione

Nota qd
intelligit p
ieiuniū.

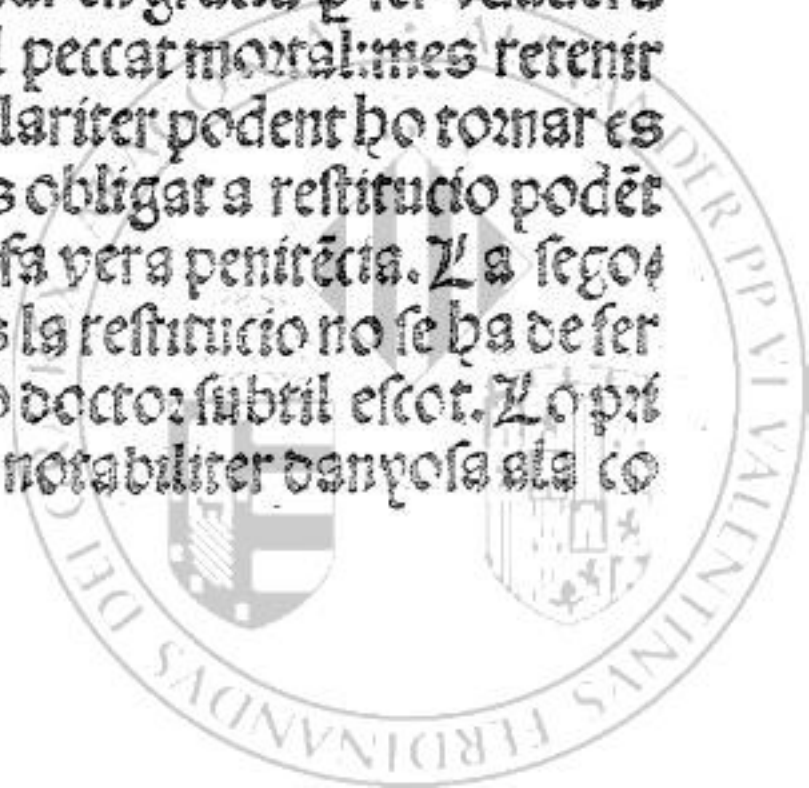
Nota qd
intelligit p
elemosina

Alex. 4. q.
lxxxvi.
Tho. Bo
na. scotus

pma con.
Aug. pal.
Gabriel
Aug. epla
macedo.
Pal. d. xv
q. ij. ar. iij.

La sego-
na cōclō d
escot.

Crede/y altres oracions y contemplacions p la Iglesia
ordenades. Per de juri entendreu tota pena afflictiva
del cos: axi com anar descals anar ab felici: de juriar / desi-
plinar / y semblants adaqlls. Per almoyna senten tot
allo p lo qual lo peccador pot ajudar a son proxime q
son les obres de misericordia corporals y sperituals de
les quals he parlat en la fi del cōfessionari parlāt de les
obres de misericordia. ¶ E mes haueu de notar reuerēt
sacerdot q satisfacio se pren en dos maneres. Primera-
ment generalmēt: y axi vna mateixa cosa es ab recōcilia-
cio: e p q totes les parts dela penitēcia se ordenē / o la re-
conciliacio qual se uulla delles se pot dir satisfacio. En al-
tra manera se pren specialiter: e axi es part dela pena de
guda: y es vna part dela pena q es pendre: o cōplir la pe-
nitencia injūgida. ¶ E mes notareu que restitucio no es
part dela satisfacio p que la restitucio ha de p cheir tota
la part de penitēcia: p que diu sessacio d la injuria. E si p
ne a reuerēt sacerdot largomodo restitucio p tot allo q
conue ala debita satisfacio es part d la satisfacio. De a
qui se segueixē estes cōclusiōs. La primera quāt lo peni-
dent es obligat a restitucio y no restituix podent ho fer
no fa v dadera penitēcia sino ficta. Aço diu sent agostī:
z in tex. Non demittit peccatū nisi restituat. z p alior. la
raho tāto st sens dilacio p estar en gracia p fer v dadera
penitēcia es mester cessar del peccat mortal: mes retenir
se lo q se ha de retenir regulariter podent ho tornar es
peccat mortal. Dōchs lo q es obligat a restitucio podēt
ho restituix no restituix no fa vera penitēcia. La sego-
na conclusio en algūs cassos la restitucio no se ha de fer
tāto st sino diffirir se cō vol lo doctor subtil escot. Lo pri-
mer cas com la restitucio es notabiliter danyosa ala co

munítat per que mes obligat es cascu voler lo be comu
q̄ lo propi. Lo segō cas es quāt la restitucio es danyosa
anaq̄ll que sa d̄ fer axicom donar la passa al furios. Lo
terçer cas quāt la restitucio es en perjuhí d̄ la fama de a
quell que restituir: p̄ que mes obligat es cada hu voler
la fama del proysine lo qual restituir q̄ no comportar al
gū dany p̄ la dilacio d̄ la restitucio. Lo quart cas quant
la restitucio/o acceleracio dela restitucio es molt dāyo/
sa al q̄ ha de restituhir e deu voler lo senyor d̄ la cosa que
sa de restituhir a ell la dilacio dela restitucio. Lo sinquē
cas es quāt lo senyor d̄ la cosa cōsentix en la dilacio dela
restitucio volūtariamēt/o volūtariamēt li dexa lo deu/
te q̄ li ha de restituhir. Lo sisen cas es: quāt lo q̄ ha de re
stituir no pot restituhir/aquell tal no es obligat a resti/
tuir en tal cas: bes veritat q̄ venint impēgiore fortunam
es obligat a restitucio. E axi lo cōfessor es obligat de dir
li satisfaca lo mes prest q̄ pora/e sino pot restituhir tot
lo que deu: restituirca part del q̄ deu. E sino pora res re/
stituhir tinga volūtat de restituir encara q̄ alguna cosa
li restituirca. Lo setē cas quant se ignora lo senyor dela
cosa en tal cas dieuli q̄ pose diligencia de saber de qui es
y si la fa y no troba de qui es: fer sea la restitucio com de/
la cosa incerta: Tri mateix d̄ la cosa que son senyor es en
lunys terres y costara mes de enuiarlay q̄ no val en tal
cas fer sa la restitucio cō de cosa incerta/y en tots estos
casos deu tenir lo que ha de restituir volūtat de restitu.
En lo temps oportu çoes cessant los sobredits casos. E
lo senyor d̄ la cosa q̄ se ha de restituir estat estos casos/o
algu de aquells no deu voler lauor: la restitucio d̄ la co
sa sua. Empo reuerēt sacerdot p̄ neu aq̄st consell de Bra
briel: quant vos/o altri restituhireu. x. o. xx. o xxx. o xxx.

ducats preneu albara de aquell al qual ho restituhíu ca-
lant lo nom d'aquell quils vos ha donats perque no sia
diffamar: y feu ho ab molta discreció: y preneu estos do-
cuments en los quals se declara la materia d'penitēcia.

pm̄. docu-
mentum

ij. docu.

¶ Lo primer lo qui dāpnifica lo proysme en lo cors ab
punyalada/ coltellada/ y semblant es obligat al dany
ques seguit y despeses. **¶** Lo segon lo qui mata al altre
es obligat a restitució equiualent de aquella manera q̄
pot esser e atot lo dany ques ha seguit: ço es si lo mort
mantenia/ o tres/ o quatre/ o huyt/ o deu es obligat a su-
stentarlos: y de aço largament es ja dit en lo seten mana-

3. documē-
tum.

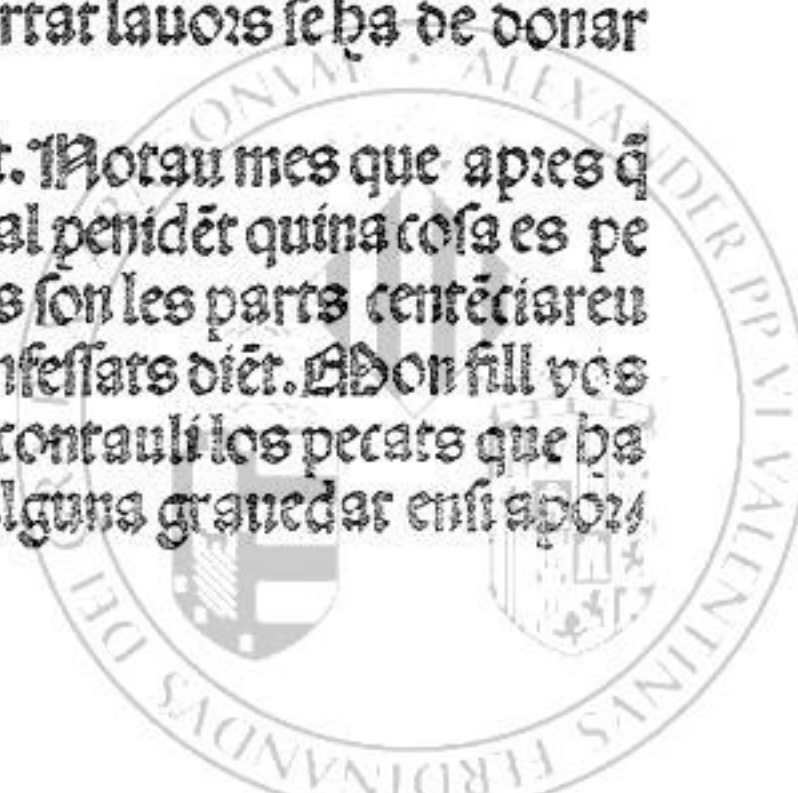
iiij. docu-
mētum

5. documē-
tum.

¶ Lo terçer lo qui dampnifica lo proysme en la fa-
ma es obligat a restitució dela fama aço largament es
dit en lo manamēt huyte. **¶** Lo quart lo que guanya a
jochs/ o adulteri/ o guay desonest sies tēgut a restitució
largamēt es ja dit en lo setē manamēt. **¶** Lo sinq̄ de tot
lo ques pres en batalla/ o en cāp sies mester fer restitució
largamēt es ja dit en lo setē manament.

¶ Reuerent sacerdot. Notau que la restitució se ha de
fer al dampnicat sui posseheix ab just titol/ sil coneix a
quell que ha de restituhir sis pot hauer la sua presència/
o si la cosa furtada lis pot esser enuiada sens equals des-
peses car sino la possehira justament çoes queu ha fur-
tat/ o ha pres del queu ha furtat lauors se ha de donar
al senyor dela cosa.

¶ Reuerent sacerdot. Notau mes que apres q̄
Rhaureu mostrat al penidēt quina cosa es pe-
nitencia e quantes son les parts centēciareu
dels peccats confessats diēt. Adon fill vos
hauent confessat tal peccat e contauli los peccats que ha
confessats y agrauauls si alguna grauedat ensi apor-

faran dirliheu/tal peccat es mortal/tal venial/tal cōtra
tal precepte. Exemple. Vos mon fill haueu peccat en lo
peccat de luxuris ab dona casada. Dirliheu molt greu
haueu peccat: y es peccat mortal: y contra aquell precep
te. No fomicaras. E si lo penident vos dira que ha
tengut voluntat de perpetrar acte ab alguna dona/ y q̄
no ha pogut/ o que no ha gosat. Sentenciareu desta ma
nera. Adon fill greument haueu peccat: y es contra a
quell precepte. No desijaras la muller de ton proysme.
E fareu axi dels altres peccats que hauren de senten
ciar. E apres dirliheu quin estauem mō fill que si fossen
mort en peccat mortal la pena eterna vos estava apa
rellada/ ereu enemich de deu estant en aquell peccat/ y
ninguna obra que estant en aquell sien era meritoria.

Dirliheu mes Reuerent sacerdot. Si te dolor dels pe
cats que ha comesos contra la diuina magestat: si diu q̄
no te dolor de aquells. Demanauli si te dolor y displic
cencia pera que no sen pot dolre. Si diu que no nol abs
solgau perque la absolucio no sa de donar sino anaqls
que tenen contricio/ o almenys ques dolen perque no la
poden tenir. **E** si peruentura Reuerent sacerdot lo
penident vos dira pare yo tinch dolor y displicencia dls
peccats que volria no hauer los comesos. Empero no
la tinch tal qual deuria. Demanauli lauors si te prepo
sit de apartarse del peccat y voluntat delliberada dalli
auant ab la ajuda de nostre senyor deu d̄ no cometre cō
tra los preceptes diuinals y d̄ no dexar de fer lo q̄s obli
gat: e si lo penidēt no tindra tal voluntat nol absolgau:
si dira q̄ te tal voluntat absoleno. **E** si lo penidēt vos
dira reuerēt sacerdot pare yo no vull fer penitēcia en tal
cas dieulmo direu lo pater: si diu no dieulmo dieu Jests

diu scot en tal cars q̄ li digau la penitēcia la qual es obligat e sino la vol aci cōplir q̄ en lo purgatori la cōplira y absoleno. E açous diu escot p̄que no desespere.

Uide an
danda sit
pri^o abso.
q̄ p̄nia.
p̄ma con.

ij. conclō

ij. conclō.

Reuerēt sacerdot. Notau que jaus he dit que tres parts te la penitēcia çoes/cōfessio/cōtricio/satisfaccio. E notau estes cōclusions. ¶ La primera cōclusio: la primera part de penitēcia q̄ es cōtricio no la pot injūgir ni la injūgir lo sacerdot: la raho esta la cōtricio en la mera volūtat del penidēt e potestat de aq̄ll qui la y dona: y de aquí dien los doctors theolechs e sera. ¶ La segona cōclusio q̄ la segona part ques cōfessio no la injūgir/ni la pot injūgir lo cōfessor p̄ la mateixa raho. ¶ La terçera cōclusio: la terçera part q̄ es satisfaccio la pot injūgir y la injūgir lo cōfessor al penidēt: e de aquí los doctors dien vns q̄ la penitēcia se ha de donar primer al penidēt que la absolucio: altres dien lo contrari. Les dos opiniōns Reuerēt sacerdot son prouables e nous enganeu q̄ may lo sacerdot omuta la pena eterna en la tēporal sino que nostre senyor deu la cōmuta. E p̄ço es mes congrua cosa q̄ primeramēt li doneu la penitēcia q̄ nol absolgau: p̄que vejau lo penident si sera obediēt a santa mare sgle sia. E reuerent sacerdot siau discret e mirau en donar la penitēcia de volūtat del penidēt: p̄que mes val q̄ siau redarguit de molta misericordia que no de molta justícia: e nous obliden de mostrarli la grauedat de cascu peccat que cōfessara: e la penitencia q̄ mereix per quel inciteu a dolor del peccat q̄ ha comes es guarde de aquí auant de caure en peccats/ e treballau quāt poreu a portarlo a cōtricio e lo millor camí peraço es portarli a memoria la passio de Jesuchrist.

¶ Reuerent sacerdot. En esta materia lo darrer consell

queus done sera aquest q̄ m̄treu en la forma dela absolu-
cio: e dieuli. Adō fill recordaus nengū peccat q̄ cōfesseu
sius dira no: dieu teniu voluntat sius recordassen de cō-
fessarlos: si diu si pare: donauli penitencia. E feu li fer la
cōfessio general: e feta feuli dir Jesus fill de David ha-
ges merce de mi peccador: e dit aço dieu. Adisereat̄ tui
om̄ps deus. ⁊c. E apres dieu. Indulgentiam absolutio-
nem. ⁊c. E finalment feu la absolucio seguent.

Dominus noster iesus x̄ps p̄ meritū sue passionis te
absoluat amen. Et ego auctoritate quā fungor: absoluo
te prius a sentēcia minoris scomunicationis ⁊ inde te ab-
soluo ab omnibus pctis tuis. In nomine p̄ris ⁊ filij ⁊
spiritus sancti Amen.

Notau los casos papals

Reuerent sacerdot. Lo primer es quāt algu le jamēt
o acas acordas fereix/o dampnifica algū sacerdot/o re-
ligios: e si lau jerament la ferit: lo bis be lo pot absolve.
Lo segon: si algu ha cremat sglesies/o les ha violent-
ment vbertes: si es denunciāt es cas papal. **L**o terçer
cas papal/qui falsifica lettres del pare sant. **L**o quart
quāt algu es escomunicat p̄ lo legat del papa la absolu-
cio ptany al pare sant/o al legat. **L**o quint qui parti-
cipa ab escomunicat p̄ lo papa entenent de participacio
en lo crim p̄ lo qual es scomunicat. **L**o sise qui partici-
pa ab lo scomunicat p̄ lo papa ab participāts. **L**o se-
te los qui ferixē los cardenals. **L**o huyte dls inquisi-
dois los quals ab oy/fauor/cupiditat/cōtra cōsciencia
dexen de proceir cōtra algu en lo crim de heretgia. Item
mes si indebitament deixen de procehir p̄ lo guany tem-
poral. **L**o nouē dels religiosos los quals sens special
licencia del curat solēpnizē matrimoniis ministrē sagras

rvij. q. 4. c.
siqs sua.
vt in ca. p-
uenit de sē-
tentia sco-
munica.
de s̄nia ex-
comu. ca.
Lōquesti.
De crimi-
ne falso. c.
cura. y ca.
falsarioz
ca. vt de sē-
tētia exco-
mu. c. sig.
vt in ca. fe-
licis de pe-
ni. lib. vi.

ments. ¶ Lo dee es dls perseguidors dels bisbes/o dls
quí son causa de esser posats en preso/o bandeig. ¶ Lo
honze de aquells qui porten armes a terra de infels axí
offensives cō defensives. ¶ Lo dotze qui bat/o ferix son
pare/o sa mare ex certa sciēcia es cas papal. E prou vos
bastaran estos dotze ¶ Reuerēt sacerdot otres casos hia
que se recitē. In cena dñi mirau en la summa angelica.

¶ Nota los casos episcopals.

¶ Reuerēt sacerdot. lo primer cas bisbal es del qui con
neix carnalment a mōja/o velada/o no velada verge/o
no verge sols q̄ no sia en loch sagrat pque sies estat lacte
en loch sagrat es cas papal. ¶ Lo segō qui desflora vge
fraudentmēt pque si violentmēt y maliciosa y p força
es cas papal. ¶ Lo terçer qui bateja son propi fill ol te
al baprisme/o cōfirmacio. ¶ Lo quart del q̄ fa vot d ca
stedat y apres se casa. ¶ Lo sinque del q̄ entra en religio
viuint sa muller apres d la carnal copula. ¶ Lo sise del
quí comet acte de luxuria en loch sagrat. ¶ Lo sete lo q̄
marrimoni claudetri. ¶ Lo huyte del q̄ es homicida/o
de paula/o de fet/o defenētse/o si mata ladre fent força
o si sera omecida de infant. ¶ Lo noue del q̄ coneix car
nalmēt mora/o juhia. ¶ Lo dee d la dona que cōceb ab
adulteri e lo marit crehent q̄ es son fill fal ereu de sos
bēs. ¶ Lo honze del q̄ cōtracta matrimoni apres de ser
esposat ab altra/o apres de auer prestat jurament enca
ra q̄ no sia esposat. ¶ Lo dotze del q̄ es escomunicat del
jutge e no voleix d la esglesia ans vol impedir lo diuís
nal offici. ¶ Lo tretze del q̄ es feriller/o inuoca los dia
bles encara q̄ altres estenen aqst cas: als q̄stā en sagrats
ordens. ¶ Lo quatorze del que sotaran lo cos de algun
scomunicat en sagrat: scientment publicamēt. ¶ Lo. xv.

del que es blasfemador del nom de deu/o crimiños públich. ¶ Lo. xvi. del q̄ comet sacrilegi. ¶ Lo. xvij. del qui comet peccat contra natura: axí com si lome conex lome: o animal brut/o no vfa en lo acte matrimonial en lo loch pera tal acte dedicat. ¶ Lo. xvij. del q̄ comet incestū si coneix cosina germana/o cosin germa. ¶ Lo. xix. del qui coneix la dona q̄ ha batejat carnalment/o filla de cōfessio. ¶ Lo. xx. del qui es vsurari públich. ¶ Lo. xxi. del q̄ celebra missa en altar no consagrat/o celebran sens vestidures sacerdotals: o nostant de ju. E prou bastara aço p̄ a quāt als casos episcopals. en cada bisbat mirareu los que referua perasi lo bisbe/o arçebisbe de tal bisbat.

¶ Capítol nouē del sant sagrament del altar: lo qual se diuidix en quatre Capítols en lo qual se mostra al Reuerent sacerdot cō ha deliurar lo corpus y a quines p̄sones y cō sea el a dispōdre y qualseuol fel xp̄ia a rebre lo cors d̄ iesuxp̄st. E primeramēt leuant se dels peus del cōfessor: ans que cōbregue diga esta oracio lo penidēt.

De redemptor meu deu y senyor. conciderant de v̄ra magestat la grā porēcia y de mi peccador: la fragilitat y poq̄dat tremolle de anar a rebre lo vostre preciosissim cos. e ab molta rabo perq̄ senyor esta scrit p̄ David amich v̄re familiarissim. Adirau quāt susu es lo senyor. E per sent Pau glorios proue y examine assimateix lo peccador ans que reba lo cors de iesuxp̄st. E veig q̄ aquell santificat Jobā baptrista no gosa a vostra magestat acostar se sino ab temor. E sent pere princep y capita dels apostols confidei

rant se indigne no volia q̄ vostra magestat li lauas les
peus. Quant mes yo peccador que los manamēts ami
donats no he seruat/ni mēys me so preparat ab aquel
la manera y modo que es mester per a rebre q̄ vos mon
deu mon senyor mon creador/crech yo fermament que
axicō enlo arbre d̄la creu santissima v̄re preciosissim cos
per rembre natura humana fon posat enlo qual era la
diuinitat enla humanitat encuberta:axi en aq̄ll sanct sa
grament d̄aual los accidents esta lo cos y sanch junta
ment ab la diuinitat de vostra magestat. E encara q̄ yo
senyor ab los vlls corporals no vega sino les species to
stemp cōfesse sots aquelles esser vos mon deu/ver deu
y ver home. E per amor de aço posare apart la mia pu
sillaminitat confiant molt dela molta misericordia vo
stra. Esperant que per los merits dela v̄ra p̄siosissima pas
sio me despertara ab hispiracio diuina encara que en pe
cats dorma/donant me contricio de aquells per que mi
fiansant lo sacrament dela cōfessio:y absolucio de vo
stre vicari ab ferma fe:y esperança dela gran misericor
dia vostra puca rebre lo vostre precios cors y que tome
enlo camí dela gracia que enlo sant bap̄tisme auia obte
sa mijansant la qual puica pujar a veure y cōtemplar
a v̄ra magestat enla gloria pera tostemp sens fi amē.

Capítol primer com se ha de hauer lo Res
uerent sacerdot en tan al sacramēt

Resuerent sacerdot puix lo penident que als
vostres peus vindra sureu aconsolat enla
confecio es necessari que mireu enesta obra
encara que es poca del sacrament del altar:

En la qual trobareu la manera queus haueu de haueu
 no sols vos per a rebre lo cors de Jesucrist mas lo peni
 dent que a vostres peus vindra. ¶ E primerament es
 mester sapiau quina cosa es eucaristia: dich vos que si
 ab **G**abriel in quarto distin. viij. que. prima. **V**olē estar.
 (Encara que lo mestre dles sentēcies enlo mateix quart
 en la mateixa distincio diga que eucaristia es bona gra
 cia) podem dir Eucaristia es species de pa/o de vi daual
 les quals verdamēt y realment per virtut dles pa
 raules dela consecracion lo cors y sanch de Jesucrist es
 contenguda: E per que aço entengau notau estes conclu
 sions de mente gabrielis. ¶ La primera conclusio euca
 ristia no es vna cosa simpliciter sino los accidents da
 ual los quals apres deles paraules dela consecracion lo
 cors y sanch de Jesucrist es verdamēt y realment
 contengut. ¶ La segona conclusio Les paraules dela
 consecracion ço es. **H**oc est enim corpus meum. No son
 lo sacrament de eucaristia. La raho les paraules pa
 sen e daual aquelles no es contengut lo cors y sanch de
 Jesucrist. Donchs no son lo sacrament de eucaristia.
 ¶ La terçera conclusio del sacrament de eucaristia les
 paraules dela consecracion son via y carrera. La raho
 per que encara que lo sacerdot estigues enlo altar ab
 voluntat de consagrar tenint la ostia e no digues les pa
 raules dela consecracion no tendra lo cors de Jesucrist
 daual los accidents. E axi es mester reuerent sacerdot
 sapiau q algunes coses hia de necessitate ministri y algu
 nes de necessitate sacramēti. e p aço notau estes conclusiōs
 ¶ La pmera de necessitat dl sacramēt prou vos basta
 ria q diguesseu les paraules dla consecracion. **H**oc est cor
 pus meum sens dir les precedents. s. **Q**ui pradic quā pa

Gabriel l.
 4. di. 8. q. 1.

Adf sentē
 tia. in. iij.
 dist. viij.

Prima cō
 cln. grabi.

ij. cō. gra

iij. cō. gra.

Prima cō.
 de mente
 scilicet thome

doctor su
btilis sco-
tus.

La. ij. cō-
Gabriel.
z. s. tob.

tererē/que verda dement y realmeēt tendriēu lo cos y
sanch de Jesuxp̄st daual los accidents en v̄res mans en
lo vltim instāt dles paraules. Entenēt q̄ tingau intēcio d̄
consagrar: y la ostia/o osties p̄sent que haueu de consa-
grar: la raho p̄ aprouar la conclusio prou basta q̄ les pa-
raules dela cōsecrasiō significuē lo cos de iesuxp̄st esser
allí daual los accidents per ordinaciō de Jesuxp̄st orde-
nant e p̄ instituciō del ministre proferent. Encara q̄ lo do-
ctor sobtil scot vol lo cōtrariē diu q̄ per estes paraules.
Hoc est corpus meū. Sens les p̄sedents çoes Qui pri-
die q̄ patererē zc. Nos pot cōsegrar lo cos de Jesuxp̄st:
e la raho sua es sobtil çoes les paraules dela cōsecratiō
sagramētals. deuē significar allo q̄ en lo sagramēt es cō-
tēgut empo estes paraules sagramētals. Hoc est corp⁹
meum. Proferides sens les p̄sedents no significuē da-
uall les species del pa esser cōtengut lo cos de iesuxp̄st.
Mas ans significuē esser cōtēgut lo cos del sacerdot
que les proferix. Dōchs diu lo doctor sobtil eicot que p̄
estes paraules soles. Hoc est corpus meū. Sēs les p̄sed-
sents. Qui pridie q̄ patererē zc. Nos pot consagrar
lo cos de Jesuxp̄st. ¶ La segona cōclusio tates quates
vegades i Reuerēt sacerdot volēt cōsegrar tenit la intē-
cio debita y la ostia present. Direu les paraules dela cō-
secratiō soles sens les p̄sedents tates vegades peccareu
mortalmēt p̄que de necessitat del ministre es q̄ serue lo-
de de santa mare Iglefia. E tãbe es mester sapiau q̄ en la
ostia consagrada ex vi sacramēti es sols lo cos de Jesu-
xp̄st. La primera raho es perque allo es cōtēgut en la
ostia consagrada. Ex vi sacramēti. que significuē les pa-
raules dela cōsecratiō: les paraules d̄la cōsecratiō signi-
ficuē Ex vi sacramēti allí esser lo cors de iesuxp̄st. dōchs

en la hostia consagrada. Ex vi sacramenti solum est corpus
de Jesu Christo. ¶ La segunda raho y es de sanct Thomas
alio es. Ex vi sacramenti: en la hostia consagrada en que
es conuertida la sustancia del pa y vi: La sustancia del
pa es transustanciada en lo que es de Jesu Christo donchs Ex
vi sacramenti: en la hostia consagrada es solum lo que es de
Jesu Christo. Empero per realem concomitancia es la sancta
anima la diuinitat. E tambe en lo calser Ex vi sacra-
menti: es la sancta de Jesu Christo per realem concomitancia
la diuinitat lo que es la anima de Jesu Christo. E de aqui se
seguen estas conclusiones. ¶ La primera La sancta de
Jesu Christo no es tan solamente en lo calser y lo que es en la ho-
stia mas toda la sancta es en la hostia: y tot lo que es de Je-
su Christo en lo calser. ¶ La segunda conclusio encara que no
vejam a Jesu Christo en la hostia consagrada. Es empero
alli ab tanta gloria e ab tanta magestat como es en lo cel.
¶ E asi lo angelico doctor: y lo subtil Doctor escoto in
quarto distinctio. viij. questio. prima. ¶ Dizen quatro co-
ses: en las quales est sacramento es mucho mas alto que todos
los otros. ¶ La primera los otros sacramentos signifi-
quen lo que es en ellos: empero auegadas son impedidos
del effecte per la indisposicio de quales reb: en lo qual te-
nen lo effecte. Est tan alto sacramento del altar: no puede
impedir per la indisposicio del que reb/ ni tan poco per
la malicia del ministro. ¶ La segunda raho es los otros
sacramentos signifiquen la gracia accidental est tan alto
sacramento significa la gracia esencial increada que es
Jesu Christo salvador nuestro creador de la gracia de los otros
sacramentos. ¶ La tercera raho es: los otros sacramentos
no contienen la gracia que signifiquen porque es en aquellos
quales reb. Est ineffable sacramento como es la gracia essen-

Sacra. Tho.

prima con.

ij. conclusio

Thomas
escoto.

cial que significa que es Jesuchrist. ¶ La quarta raho: los altres sacraments otenen la gracia solamēt in vsu: es sacrament contre la gracia no solament in vsu que es en lo instant quel reben. Empero ans de rebel tantost en lo vltim instant deles paraules dela consecracio es Jesus crist creador dila gracia accidental dauall los accidēts enles mans del Reuerent sacerdot.

¶ Capítol segon dela dignitat que nostre senyor deu ha comunicat al Reuerent sacerdot.

Sanctus
bernard²

Reuerent sacerdot vos hí lo penident considerau quant es gran la dignitat al reuerent sacerdot donada/della parla sent Bernat/
¶ sacerdos si celi altitudinē contemparis alcio: es: si discretionem angelorum discreto: es: si pulcritudinem solis ⁊ lune pulcristo: es: si potestatem dominorum potentio: es: soli domino tuo inferior es. ¶ reuerent sacerdot si cōtemplau laltura del cel mes alt sou vos. Si la discrecio dels angels mes discret sou. Si la gentiles del sol y dela luna mes gentil. Si la potencia dels senyors tēporals mes poderos sou vos: sols avna persona sou inferior que es deu eternal senyor vostre. ¶ Recordau vos que si Moyse feu baixar lo manna del cel ab lo qual sacia lo poble Judaych. Vos reuerent sacerdot feu baixar lo màna diuinal Jesuchrist en vostres mans dauall los accidents enlo sacrament del altar. ¶ Si Elias feu baixar lo foc del cel. Vos reuerent sacerdot feu baixar deu del cel enlo sacrament dl altar. ¶ E per ço diu sent Gregori. ¶ magna sacerdotum dignitas in quorum manibus vel in vtero virginis filius dei incarna

Sanctus
gregori²

natur. **Q** gran dignitat al reuerent sacerdot per deu do
nada que aquell mateix deu questigue en lo ventre virgi
nal dela mare te cada dia en ses mans glorios y immor
tal. **Q** sacrum z celeste mysterium per vos pater filius: **Gregori**
z spiritus sanctus operantur vt vno z eodem momento
idem deus. qui presidet in celis est in sancto sacramento
altaris in manibus vestris qui nunq̄ vidit tale: de hoc
stupet celum: miratur terra: veretur homo: horret infer
nus: trimesit diabolus: veneratur quamplurimum an
gelica celsitudo. **Ad** dir lo mateix sent **Gregori**. **Q** mi
steri tot diuinal/ o misteri sagrat y celestial: p vos lo pa
re lo fill: lesperit sant obren que en vn instant aquell ma
teix deu que en lo cel regna es: en les vostres mans daual
los accidents en lo sant sagrament del altar. **Daço** ses
pata lo cel/ se marauella la terra/ lome tremola/ l'infem
tem/ y tremola lo diable/ los angels en lo cel lo veneren.
E tambe diu sent **Bernat**. **Q** venerabilis sanctitudo **Bernar**.
manus. **Q** felix exercitium: o vere mundi gaudium sa
cerdos tracta dei filiū quis nunq̄ vidit tale: quis nunq̄
audiuit huic simile: qui creauit me si fas est dicere dedit
mibi creare se. **Estes** paules de sent **Bernat** si be les no
tau **Reuerent** sacerdot son diuines mirau que diu. **Q**
venerable santitat de mans del reuerent sacerdot. **Q** ex
ercici benauenturat/ o goig v dader lo sacerdot tracta lo
fill de deu qui may ha vist tal dignitat a vn peccador do
nada/ qui may semblant gracia ha hoit a ningu esser co
municada que aquell que ha creat al sacerdot: si es per
mes diro ha donat a ell que crehe a ell: coes que per ell
sia ystiga en lo sant sagrament del altar. **De** ho dien los
doctos rheolechs que no y hague dona ni aura q̄ tanta
dignitat haja tengut com la verge gloriosa: perque ha

Bernar.

pogut tenir y ha tengut Jesucrist en son ventre virginal
p hon canta sent Bernar. Virgo maria virginitate pla
cuit humilitate concepit. Ella dites huyt paraules. Ecce
ancilla domini fiat mihi scdm verbum tuum. Conces
be sols vna vegada Jesucrist en son ventre virginal.

Vos reuerent sacerdot dites sinch paraules. Hoc est
enim corpus meum. Tenint intencio debita de consa
grar: y la hostia/o hostias present cada dia teniu deu en
vostres mans: la verge nostra senyora estant verge / lo
verb diuinal creador del cel y dela terra dona al mon p
saluador. Vos reuerent sacerdot per la consecraco di
uina lo mateix verb diuinal creador del cel y dela terra
immortal y impasible lo tractau. La verge nostra sen
yora les lahos dela qual lengua humana no pot expli
car: nat lo fill ab la let virginal lo letaua/ab les mans
lo tractaua: ab los braços virginals lo portaua. E final
ment la gloria dels benauenturats criaua. **V**os Re
uerent sacerdot lo menjar celestial en lo forn del arbre de
la creu cuyt ab foc de amor. Quia maiorem charitate
nemo habet. Ab la boca lo preneu y sumiu e no sols a so
empero a vos es donat lo poder de donarlo als altres
E perço de vos puch dir lo questa prima Petri secun
do. Vos estis genus electum regale sacerdotium gens
santa. Et basilicus diu en fauor vostre. **M**iraculū/o
mira dei beniuolentia qui sursum sedet ad dei patris dex
teram in manibus hominis continetur in sacramento
altaris. E perço es mester que mirant vostra dignitat
vos dispongau pera tan alt sacrament.

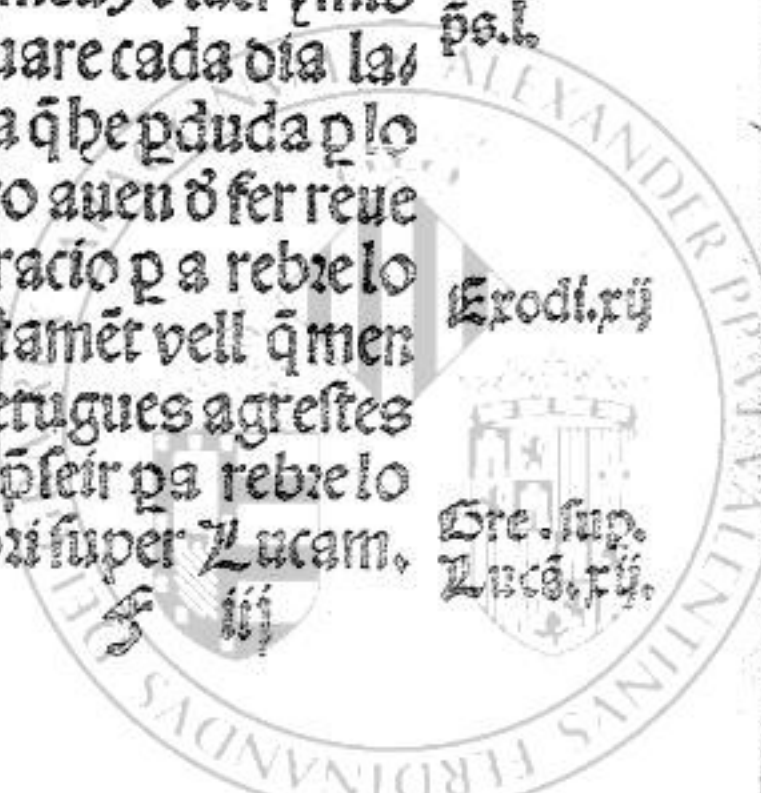
i. petri. ij.

Basilicus

E capitol tercer com sea de preparar lo re
uerent sacerdot pera cōsegrar y lo penidat
pera rebre lo cos de Jesucrist.

Reuerent sacerdot ans de rebre lo cos p̄cios p̄ma pre-
 de Iesuxp̄st es necessari tingau primer cōtri paratio.
 cio: çoes queus dolgau dels peccats q̄ auen
 fet: en ofença dela diuina magestar: axi esta
 escrit Job. iiii. q̄ dia job. Anteq̄ comedo suspiro: Ans q̄ Job. iiii.
 menge sospire cōsiderant los peccats que he fets y per-
 petrats cōtra nostre senyor deu: axi diu Dauid salmo. l. p̄s. l.
 Cor contritum ⁊ humiliatū deus nō despicias. Sēyor lo
 cor cōtrit y humiliat molt li plau a vostra magestar a ço
 fareu ab molta rabo: perque si vos demane i Reuerent
 sacerdot com entra lo peccat en la nima vostra dirmeu q̄
 ab complacencia: donchs necessari es pera que vos for-
 ra giteu lo peccat y estigau en gracia que tingau displi-
 cencia del peccat: Esta displiscēcia es queus pese del que
 mal haueu fet contra deu y es la cōtricio que auen de te-
 nir. A esta cōtricio cōuida la seruēta d̄ la muller de nabā
 anabā. iiii. regū. v. que anas al flum jorda e trobaria lo 4. regū. v.
 profeta Eliseu que estaua en samaria: e de precepte de a-
 quell ques lauas en lo riu jorda. E axi ho feu y fonch ne-
 tejat dela lepra. Esta seruenta reuerent sacerdot es v̄ra
 cōsciēcia queus cōsella la q̄ auen als peus d̄l confessor: y
 allí ab la ygua de cōtricio queus laueu cō diu Dauid sal-
 mo. l. Lauabo p̄ singulas noctes lectū meuz ⁊ lacrymis
 meis stratū meū rigabo. Diu dauid lauare cada dia la p̄s. l.
 nima mia d̄ lagrimes cōsiderant la gr̄a q̄ he pduda p̄ lo
 peccat p̄ la cōtricio la tinch d̄ cobrar a ço auen d̄ fer reue-
 rēt sacerdot p̄ q̄ tingau la primera p̄paracio p̄ a rebre lo
 cos d̄ Iesuxp̄st axi manaua deu en lo testamēt vell q̄ men-
 jat lo anyell pasqual quel mējasen a o letugues agrestes
 q̄ signifiquē la dolor h̄i cōtricio q̄ ha de p̄seir pa rebre lo
 cos de Iesuxp̄st: axi ho diu sent Gregori super Lucam. Gre. sup.
 Lucā. xij. Lucā. xij.

xij. Carnes cum lectucis a grestibus sunt edēde vt cū cor
 pus redemptoris accipimus nos pro peccatis nostris in
 fletibus affligamus. Sabeu que vol dir sent Gregori
 que lo anyell que ab letugues a grestes sea de menjar fi
 gura: que quant hauē a rebre lo cos dī redēptor nostre
 h. ppara. Jesu xps̄t ploze p nostres peccats coes tingam de aq̄lls
 dolor y cōtricio. ¶ La segona cosa q̄ auen de fer cō esta
 Exodi. xij scriu en lo testamēt vol Exodi. xij. que porteu los renys
 Luce. xij senyits coes q̄ vīgau senyit de castedat. Lu. xij. Sint lū
 bī vestri presincti. Sien los loms vostres senyits dī la sin
 pma co. 7. ta dela castedat. Et. j. ad corin. vij. Emūdemus nos ab
 Corin. v omni inquinamēto carnis. Et. ca. v. Idem paulus espur
 gate vetus fermētum vt sitis noua consptio. Et augusti
 nus in lib. de hbis dñi. Puritas sic est substantia gr̄e si
 Aug. in li. cut aīa est substātia corporis. Vol dir sēt augusti q̄ axicō
 de verbis la anima es sustācia dī cos: axi la puritat es sustācia de
 domini la gracia q̄ auen de rebre rebēt lo sant sacramēt ergo pu
 ra debet esse conscientia. Cōsiderau que si veniu ab pec
 cat. mortal: vos dira lo que esta escrit. Mat. xxij. Amice
 quomodo intrasti non habes vestē nuptialem. Digau
 peccador vos dira deu ab peccat mortal tenui p̄sumpcio
 de acostar vos a tāt alt sacrament. No sabeu q̄ Adam
 p menjar del fruit vedat estigue sinch milia anys ell y na
 tura humana en cabrituitat. Eofies per tocar larca que
 volia caure fonch ben castigat p la nit abans auia estat
 ab sa muller q̄ merexereu vos q̄ ab lanima enfuturada dī
 peccat y vici mundanal presumiu venir atan alt sagra
 mēt. Diu sent bernat: Eodē ore obsecularis filiū hginis
 Bernat. quo obsecularis meretricem: pura pura cōsciētia q̄ purū
 Aug. i ser. est sacramētū. E p̄cous consella lo glories sent agusti in
 de dedica. sermōe de dedicatiōe ecclie dīet vnusquisq̄ cōcideret cō
 ecclesie

sciētia ⁊ quando aliquo crimine vulneratū se esse cognos-
 uerit prius orationib⁹ ieiunijs ⁊ elemosinis studeat mū-
 dare conscientiam suam. ⁊ sic eucharistiam p̄sumat acci-
 pere. ⁊ sent Leo papa in sermone aduentus dñi. **D**iu
 scdm vnum quēq; ornatū bonis moribus viderit: ita il-
 li gr̄am sue misericordie dispēsabit. ⁊ sent Ambrosio i quo-
 dam sermone diu. **S**i mulieres solent aliquas ferias su-
 cepturas: maculas vestiū suarum aqua diluere: cur nō
 magis dominū sucepturi maculas: animarū nostrarū
 abluemus. **T**otes estes auctoritatis dien q̄ si vos pecca-
 do: volem rebre lo cos de Jesuxp̄st en saluacio v̄ra que
 lanima v̄ra stiga pura sens peccat: y mayorment portau
 la senyida d̄la cinta d̄la castedat. **¶** La terçera prepara-
 cio q̄ ha de fer lo penident es considerar la noblea de a-
 quest sacrament sobre los altres. **D**e conse. dist. 3. ca. ni-
 quil maius pōt esse: q; inter cetera populo xp̄iano exhibi-
 ta beneficia potissimū est cōicatio corporis xp̄i. **G**ra co-
 sa trobe yo crear los cels/la terra/crear los quatre ele-
 mēts gran cosa traure aygua dela pedra: gran cosa diui-
 dir la mar: empo maior cosa es donar lo cos y la sanch
 sua Jesuxp̄st daual los accidents avn peccador. **D**e cō.
 distin. ij. ca. **N**ihil in sacrificijs maius esse cepit quā cor-
 pus ⁊ sanguis xp̄i. ⁊ perço loa volgut donar n̄re senyoz
 deu a quest sacramēt en la sglefia com vol innocēt papa
 per tres rahōs. **¶** La primera q̄ hiaja memoria d̄la sua
 passio **D**e. cō. dist. ij. ca. iterať hoc misterium ob cōmu-
 nē memoriā passionis xp̄i. **D**onas en sacramēt perq̄
 tingam memoria dela passio de Jesuxp̄st: ari ho diu Je-
 sup̄st. **H**oc quotiēscūq; agitis in mei memoriā facite.
¶ La segona pque tingā la medicina aparellada cōtra
 los peccats cotidians. ⁊ perço diu sent Jobanen perso-

Papa in
 sermo. ad
 uen. dñi
 Ambro. i
 quodā s.

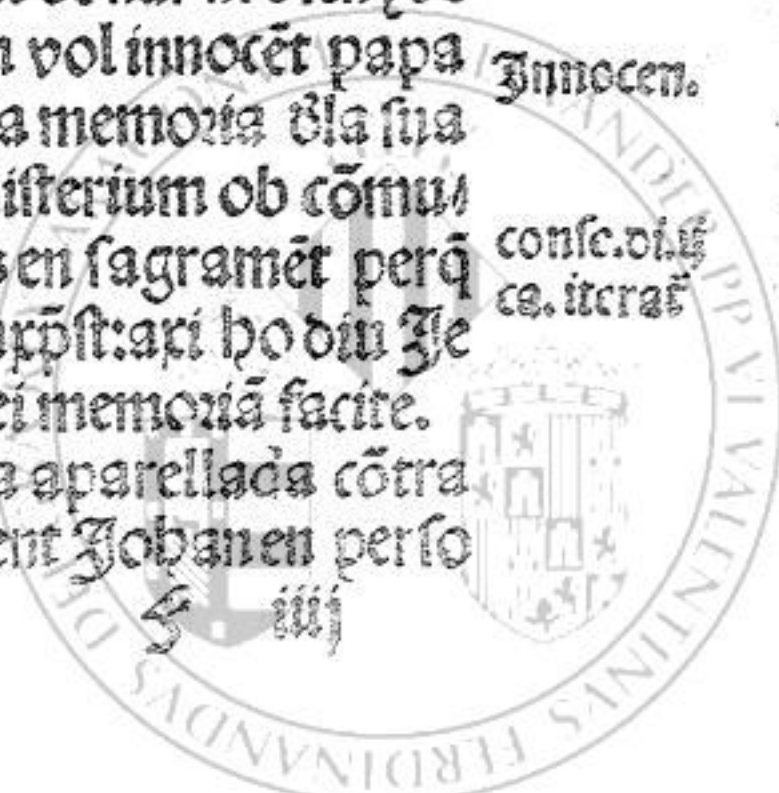
ij. ppara.

De cō. d. 3
ca. nihil.

De cōf. di.
ij. ca. nihil.

Innocen.

conse. di. ij
ca. iterať

Johan. v. na de Jhesu xpi Johannis. v. Qui manducat meam car-
nem viuet in eternum. Lo qui reb lo cos de Jhesu xpi y
ab preparacio verdadera viura en gracia de Jhesu xpi.
¶ La tercera per q̄ la nima sia recreada del menjar spiri-
tual cada dia p̄ ço se consagra cada dia en la sgleſia: p̄ ço
diu **Dauit.** Ad memoriam fecit mirabiliū suorū misericors
z misator dñs escam dedit timētibus se. E per ço en aq̄st
sagramēt se dona gracia y vida eterna. Quia nulla est
tam grādis nacio que habeat deos ap̄opiquātes sibi si-
cut adest nobis de⁹ noster. **¶** La quarta preparacio es q̄
vos peccador vos reputeu indigne pa rebre tā alt sagra-
ment recordau vos q̄ senturio trobant se indigne dia.
Domine nō sum dignus: vt intres sub tectū meum. Sen-
yor diu senthurio no so digne q̄ vos entreu en la mia ca-
sa. Donchs si ell temia d̄ rebrel mortal quāt mes vos pe-
cador deueu cōsiderar q̄ sou indigne de rebrel imortal y
glorios. Sent march glorios p̄ yspiracio dl spit sanct se
talla lo polse considerant se indigne de atansarse al sa-
grament: y sent Johā bap̄tista tremolāt e tocar a Jhesu
xpi bap̄tista lo quāt mes peccador vos q̄ auen desp̄es lo
temps en sinquāta peccats mortals. Donchs ab exa cō-
sideracio dieuli. **Cor mūdum crea in me de⁹ z spm̄ rectū
in noua i visceribus meis.** Sēyor creau en mi vn cor net
y yo p̄parantme donau me grā pera rebre tan alt sagra-
mēt. **¶** Recordau vos q̄ diu sent **Ambros** in quodam ser-
mone. Si deberitis recipe aliquā honorabilem p̄sonam
in domo v̄ra puta regem vestrū qui ad vos vesitandos
veniret p̄fecto bene iduri z festiui occurreret: gratias a-
gentes: q̄ ad vos veniret: s̄ prius mūdaretis domū ve-
stram: ab oib⁹ immūdicis ne maiestas: ei⁹ ab eis offende-
retur. Diu sent **ambros:** q̄ si vos peccador a queieu de re

La. iij. p̄-
paratio

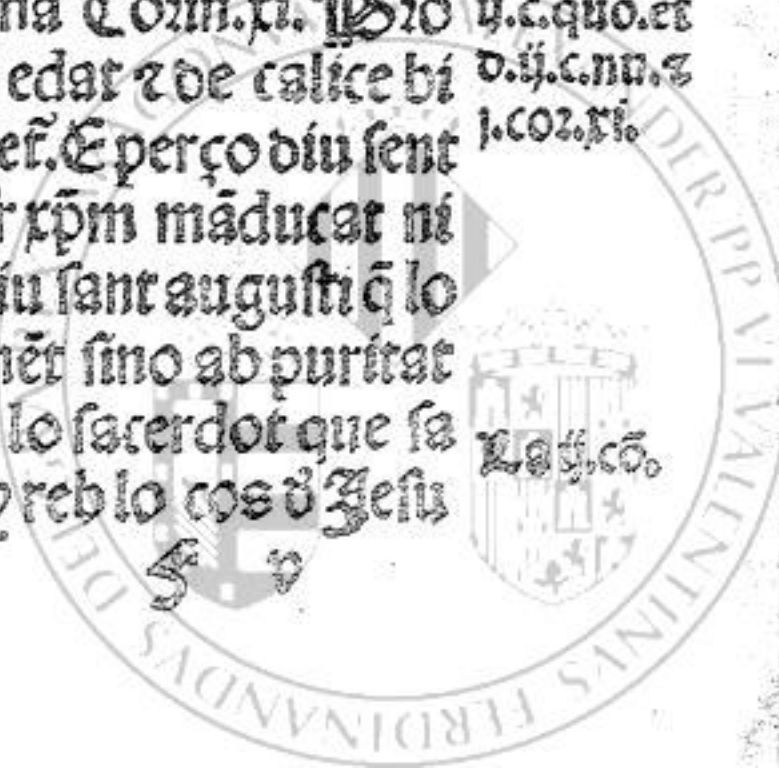
ps. l.

Ambro. i.
quodā s̄.

bre lo Rey vostre senyor q̄ vingues a vestirarvos vos a
 legre estariu hius vesterieu de bones vestidures: y axi
 vestit lo rebreu: empo primer netegiarieu la vostra cas
 sa: p̄que sa altesa no fos ensutiat/ni fos/offesa en vostra
 casa: dich vos peccador: que molt millor vestit y mes ale
 gre haueu de anar a rebel al rey diuinal Jesu x̄p̄st. Em
 pero es mester q̄ primer netegeu la v̄ra consciencia per
 que no sia en res ofesa la magestat diuina: dieuli. **Dñe** lvij
 non sum dignus: vt intres subtectū meū: s̄z tātum dic v̄
 bo z sanabit̄ aīa mea. Senyor no so digne q̄ vos entreu
 en la anima mia: mas senyor digau v̄ra magestat de pa
 raula: y la mia aīa tindra saluacio: dieuli. **Dñe** lxv
 dignus vocari fili⁹ tu⁹. Senyor no so digne de nomenar
 me fill v̄re pa rebel lo sacrament si ja per vostra mage
 stat no son perdonats mos peccats y no mes donada la
 gracia. E de aquí feta esta p̄paracio y sabēt quāta es la
 dignitat d̄l sacramēt del altar sabreu la grauedat d̄l pec
 cat q̄ cometreu vos Reuerēt sacerdot y lo penidēt en a
 costar vos indignamēt a tal sacramēt. E notareu estes
 conclusions: enles quals vos dire la grauedat d̄l peccat
 que cometreu. ¶ La primera cōclusio lo reuerent sacer
 dot q̄ celebra en peccat mortal scientmēt peca mortalmēt vi. d. c. te. z
 vj. d. c. testui. z prima. q. i. c. Sacerdotes. Et de conse. d. ij. i. q. i. c. sc̄.
 ca. quotidie z. d. 3. ca. Immunis z prima Corin. xi. **Dio** De cōs. d.
 bet aut̄ seipm̄ homo z sic de pane illo edat z de calice bi ij. c. quo. et
 bat vbi glosa. Ac si x̄pm̄ occidat puniet̄. E perço diu sent d. ij. c. n̄p. z
 Augusti sup̄ Johānem. **Nō** spiritalr̄ x̄pm̄ māducat nē i. cor. xi.
 si qui innocentia ad altare portat. **Diu** sant augusti q̄ lo
 sacerdot no reb a Jesu x̄p̄st spiritalmēt sino ab puritat
 de consciēcia. ¶ La segona conclusio lo sacerdot que sa
 bēt questāt en peccat mortal celebra y reb lo cos d̄ Jesu

vi. d. c. te. z
 i. q. i. c. sc̄.
 De cōs. d.
 ij. c. quo. et
 d. ij. c. n̄p. z
 i. cor. xi.

La q̄. cō.

críst peccados peccats dístíns la hu d'altre: la hu que in
digne celebra: lo segon que indigne reb lo cos d'iesuxp̄st.
La terçera cōclusio lo penident q̄ sabēt questa en pec
cat mortal reb lo cos de iesuxp̄st pecca mortalmēt. Au
gustinus. Sacramētū pietatis in iudiciū sibi sumit in dí
gn^o. Diu lo glorios sanct augusti q̄ lo qui reb lo cos d'ie
suxp̄st ab peccat mortal lo reb en iuhy desimateix e con
dēpnacio sua: sabēt questa en peccat mortal: Lo mateix
diu sent Leo papa in f̄mōe cene dñi. Nullus fict^o acce
dat: nullus fuscato aīo audeat primare misterijs ne cō
dempnet^r z sentētiam mereat. Ningu no p̄sumisca diu
sent Leo papa/ sabēt que lanima sua esta de peccat mor
tal ensutziada a tā alt sacrament venir: pque no sia con
dempnat e la eterna sentēcia mereixca. Dō semou a dir
Ricart in. iiii. d. ix. ar. 3. q. 1. 3. ar. In respōsione eiusdem:
q̄ si graūter peccaret qui corpus xp̄i scienter in terram
piseret multo graui^o peccat qui xp̄m suscipit cū mortali
peccato. Reuerēt sacerdot molt be sabeu q̄ aquell q̄ lan
çaria lo corpus sciētment en terra: q̄ greument peccaris:
dich vos que mes greumēt pecca aq̄ll questāt en peccat
mortal sciētment reb lo cos de Jesuxp̄st. E axi trobe que
ab tres maneres d' pena punira deu aq̄lls que en peccat
mortal rebzan lo cos d'iesuxp̄st. **L**a primera pena tē
poral pque esta escrit in lib. qui dī pasquale. Quicumqz
indigne cōicat nisi bonitas dei gladiū suspēderet statim
ab angelis ad hoc positus suspenderet. Quisvulla q̄ reb
lo cos de iesuxp̄st indignamēt si la diuina bōdat ho per
metes tātoft seria mort p los angels. Dreneu exēple d'
aquells que indignes menjarē lo manna tots moriren:
Donchs que sera del peccador q̄ ab peccat mortal presu
m̄ix acostarse a rebre lo cos d'iesuxp̄st. **L**a segona pe

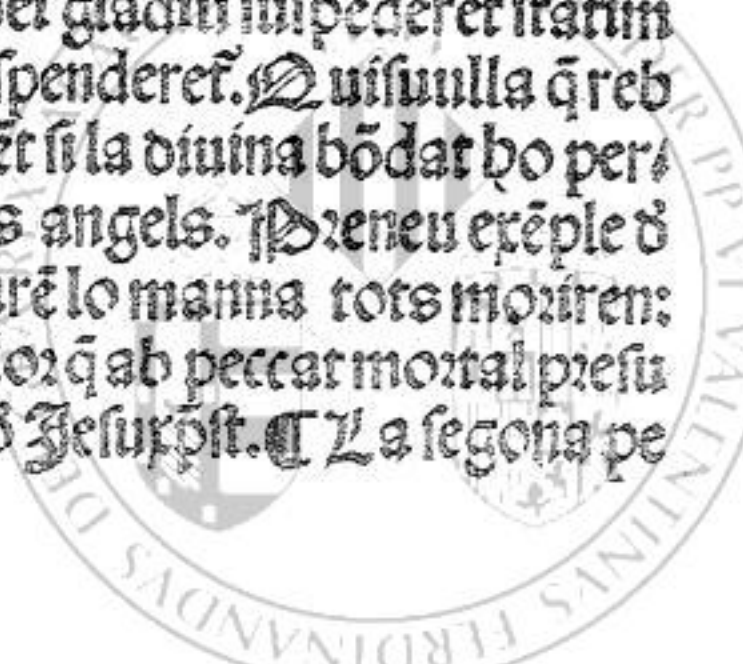
L. a. iij.

Aug. d' ve
ra ino. ca.
lxviiij.

Leo ps. i
ser. dñi

Ricar. l. 4
d. ix. ar. 3. q.
1. 3. ar. in re
spōsione

In lib. pas
quali.

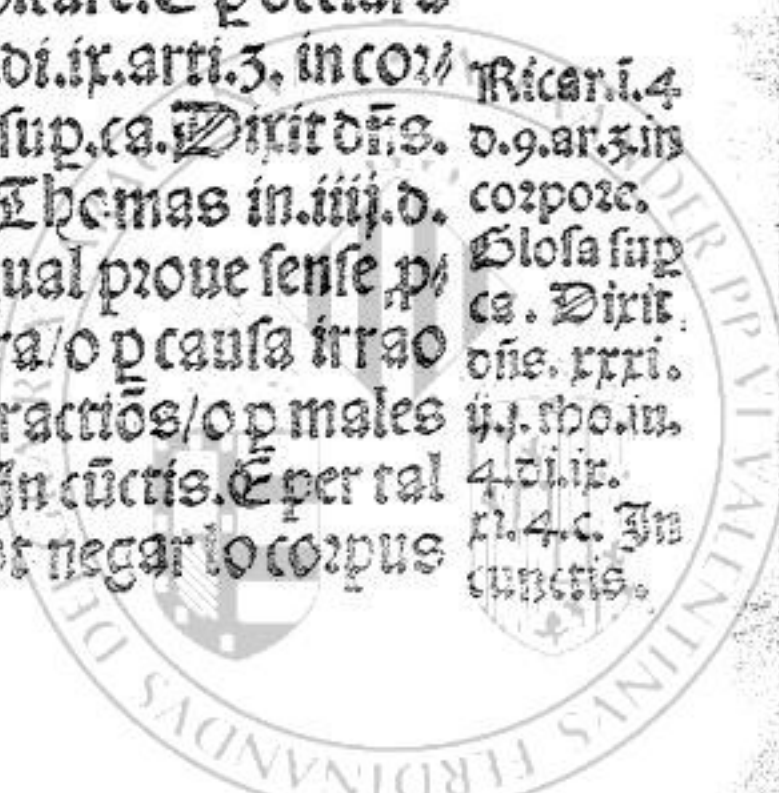
na es que aquells fals que reben indignament lo cos de
 Jesuxp̄st reben ensi lo diable lo qual se enells major po
 restat q̄ abans tenia. Exemple de iudes: q̄ tātost q̄ hage
 presa la lesca del patātost lo diable entra enell. E perço
 diu sanct agusti. Nullus malignus ad corpus xp̄i acce
 dar: nullus stultus: aut fuscato aīo a proximare audeat
 ne qd̄ iudas sustinuit pasciat. Diu lo glorios sant agusti
 ningu maligne al cos de iesuxp̄st vinga pa combregar:
 perque no done a ricom Judes loch al diable tinga ma
 jor senyoria enell q̄ abans tenia. Beneu exemple del
 benaueturat sent Adarch: e altres sants q̄ ans q̄ venien
 a tā alt sacramēt treballauē de venir ab puritat de con
 sciencia com en molts ses trobat rebre lo cos de iesuxp̄st
 en peccat mortal y morir en aquell e esser condempnats
 en la pena eterna.

Augu.

Capitol quart en lo qual se mostra aquines
 psones lo Reuerent sacerdot ha deliurar lo
 cos de iesuxp̄st saluador nostre.

A Ra reuerēt sacerdot en esta materia procei
 re: ab conclusions y dubtes. E primerament
 notau esta cōclusio. q̄ corpus xp̄i nō debent
 sumere illi qui de aliquo crimine: sunt tota tr
 suspecti. Et sacerdos nō debet illos cōicare. E p declara
 cio de esta cōclusio. Diu ricart in. iiii. di. ix. arti. 3. in cor
 pore questionis e respon ab la glosa sup. ca. Dixit dñs.
 xxxi. q. i. q̄ triplex est suspectio: y sent Thomas in. iiii. d.
 ix. q̄ p̄ma est suspectio temeraria la qual proue sense p
 bacio ninguna/ o per laugera cōiectura/ o p causa irra
 nable: a ricom aquella q̄ proue de derractiōs/ o p males
 volūtats de mals homēs. xi. q. iiii. c. In cūctis. E per tal
 suspicio no deu lo Reuerent sacerdot negar lo corpus

Ricart. i. 4
 d. 9. ar. 3. in
 corpore.
 Glosa sup
 ca. Dixit
 dñs. xxxi.
 ij. q. mo. in
 4. di. ix.
 xi. 4. c. In
 cūctis.

ij. q. i. c. de
nō om̄ps

De cō. d. ij
c. de dile.

Alex. in 4
p. 2 in sū. 2
feci. xxiii.
que. lxxx

L. nō inf.
z c. in acti.
de. pe. di. i.
z ricard^o
vbi supra.

al penident que loy demana. ¶ Otra manera de suspi
cio hía hí es prouable esta proue de senyals prouables:
axicō si yo ves vn home sols ab vna dona sola: en tēps
hí loch no molt suspecte. E per esta suspita no deu negar
lo sacerdot lo sacramēt al penident q̄ loy demana. La
raho es: la pena nos ha d donar ala hō se ignora la cul
pa. ij. q. i. cap. Deus n̄r op̄s. Hō trobareu q̄ nullū ante
veram aut iustā probationē dāpnare aut iudicare debe
m^o. ¶ La terçera manera de suspita se diu violēta: esta
pue de p̄sumpsiōs violents/ o al cōtrari dela qual no es
admesa pbacio axicom si yo trobas vn home suspitos
ab vna dona suspitosa sols en vn loch iūspecte/ o en vn
lit. E perço diu Ricart q̄ en tal cas no es de donar lo coz
pus al penidēt quel demana. E si tal suspita es comuna
al is denegar axi en publich com en segret la raho als in
fames no es raho se done lo cos d iesurp̄st. De conse. d.
ij. ca. p̄ dilectiōe. Empo si tal suspita es singular: coes dī
Reuerent sacerdot. Lauos nol ha de negar en publich
mas al denegar en segret. Esta opinio es de Alexander
de ales in. iij. pte. sūme z in summa conse. l. 3. ti. xxiii. q
lxxx. E encaraus dich mes fort q̄ posar q̄ aquel tal q̄ gene
ralment es suspecte del crim fos contrit y cōfessat y a ço
sabes lo confesso: no lia de donar lauos lo sacrament si
no ha dediferir fins atant q̄ lo poble scandalisar de aqll
se mostre la sua penitēcia y cōuersio. ca. non sufficit z. ca.
in actiōe de pe. d. i. Et hoc Ricardus vbi supra.
¶ E mes notareu Reuerent sacerdot com vos haureu
en donar lo corpus al q̄ sabreu que esta en peccat mortal
que no pequen mortalment.

¶ Nota. Com sea de auer lo sacerdot en donar
lo corpus al que sab que es en peccat.

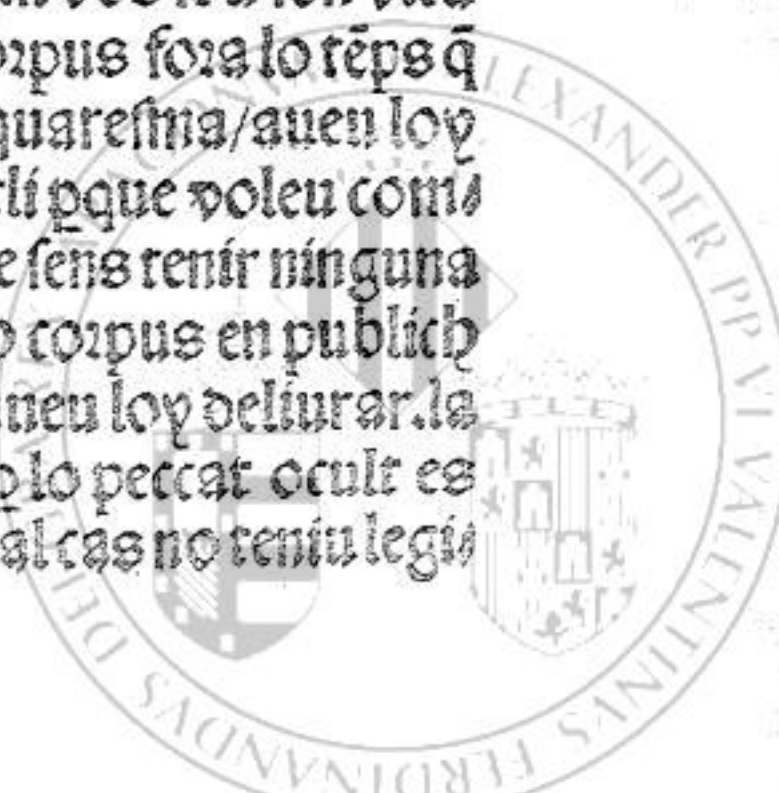
Alexander de Ales parte. iiii. questio. xxxix
 Thomas in quarto distin. ix. Ricardus in
 quarto distin. ix. ar. 3. que. 1. Sanctus bona
 uentura eadem distinctione ar. scdo que. iiii.

Alex. pte.
 4. que. 49
 tho. in. iiii.
 dist. ix. Ri
 car. in 4. d
 ar. 3. que. 1.
 san. bona.
 eadē. d. ar.
 ij. q. iiii.

Vos donen vn bon consell com vos haueu de regir ab
 esta distincio que destingau del peccador ço es del que
 vos Reuerent sacerdot sabeu questa en peccat mortal/
 o ell vos demana lo sacrament ho no sino dich vos que
 pecau mortalment donant li lo sacrament. La raho a
 quell q cõsentix ab altri en lo peccat mortal pecca mortal
 ment. Vos reuerent sacerdot donant li lo sacrament con
 sentiu ab ell en lo peccat mortal p cõseguet peccau mor
 talment: aço diu sent Pau. Ad romanos. j. Qui talia
 agunt digni sunt morte. Empero si lo peccador vos de
 manara lo corpus auen de mirar lo peccat del peccador
 si es segret/ o manifest: si es segret mirau sius demana lo
 corpus en segret/ o en publich/ sil demana en segret: diēt
 vos que noli doneu lo corpus perque si loy donau pec
 careu mortalment. La raho pq teniu cõtra ell legitima
 escusacio: e podeu lo amonestar que en publich nol vos
 demane vt habeat. de cõse. dist. ij. ca. non pibeat. Empero
 sil vos demanara en publich diu Durando y molt be/ o
 vos sacerdot sou vicari de aqll/ o no: si vos sou sou vica
 ri e lo peccador vos demanara lo corpus fora lo tēps q
 es acostumat de combregar ço es d quaresma/ auen loy
 de negar ab paraules psuasives diēt li pque voleu com
 bregar en tal tēps sens estar malalt: e sens tenir ninguna
 necessitat. Empero sius demanara lo corpus en publich
 en lo tēps q es costum de cõbregar: auen loy deliurar. la
 raho pque lo q dona pena publica p lo peccat ocult es
 revelado: vela cõfessio: y tambe en tal cas no teniu legi

Ad ro. j.

De col. d.
 ij. c. nō p
 hibeat.
 Durā. i. 4.

Ex d. off. i
or. c. si sac.
et. c. nō p=
hibeat z. c.
A pecca. ij
q. j. et. xij.
di. j. q. j. ca.
xps et. q. j.
c. aduersa.

Enric^o de
gādano.
De cōf. d.
ij. c. tribus
gradibus

arti. in. c. s
illō. xxxv
z in. c. si pe
caue. ij. q.

xi. q. 3. c. eo
rum.
Ricard. in.
4. d. 9. q. ij
arti. pmo.
ij. q. j. c. ce.

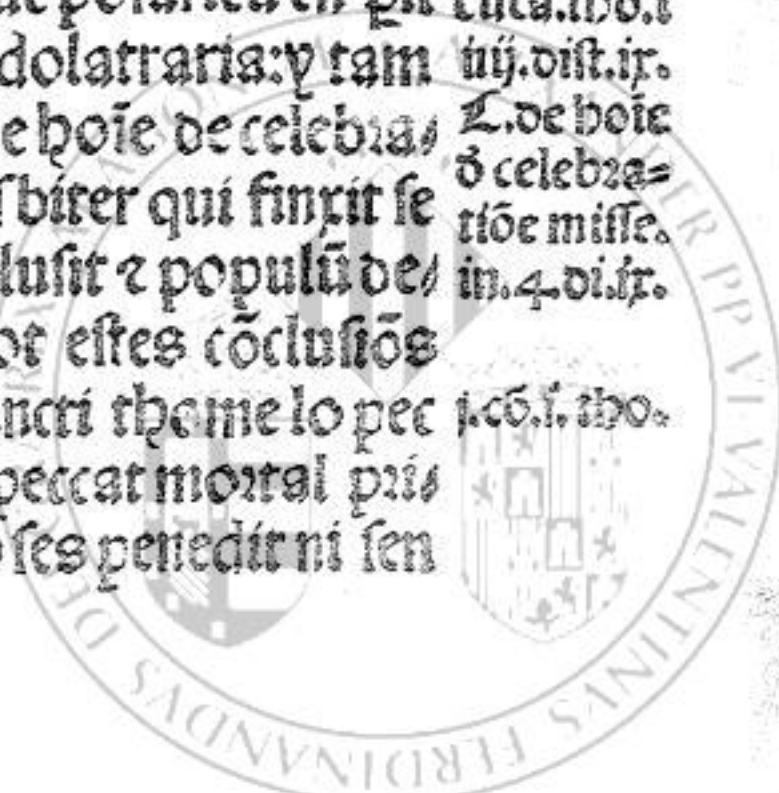
ma escusacio per negar loy. Et facit ad hoc. Ex. deo. ff. in
or. ca. si sacerdos z. c. Non phibeat z. c. si peccauerit. ij.
que. j. vbi dī. si nosti q peccauerit z vis coram oibus ar
guere nō eris corrector sed proditor. Et facit ad hoc. Ex
xij. dist. j. q. j. c. xps z vij. quest. j. c. Aduersaritas in fine
vbi dī. Quāuis xps sciret iudam esse furē. tñ ei eucha
ristiā dedit docens in ecclesia tollerari malos ne scanda
licent in publico deo cultis. Hō se diu q iesuxps scabent q
Judes era ladre e peccador no li nega lo sacrament do
nant exemple a vos sacerdot q los mals haueu de tolle
rar en la sglesia p que no sia scandalisats manifestāt pub
licamēt lo que es segret. ¶ Empero sino sereu son vicari
Diu enrico de Gandano molt be poden no donarlo
De conse. dist. ij. c. Tribus gradibus vbi precipit q eu
charistia non dī extraneo de cuius cōsciētia nihil cōstat.
¶ Empero si lo peccat de aquell que demana lo corpus es
publich ¶ Reuerēt sacerdot vos peccau en donarli lo cor
pus/ara en segret/ara en publich: per que quāt lo peccat
es publich deueu lo rependre dela sua temeritat en pub
lich e no donarlo ar. in. c. sed illud. xxxv. di. z i. ca. si pec
cauerit. ij. q. j. E asi prech manifest no p lo peccat que
pot prouar p dos/ o tres testimonis solamēt p que p axo
no deuriu vos ¶ Reuerent sacerdot negar lo corpus al
quel vos demanas en publich/ Ara fos parroquia/ ara
no: p que donauit la pena ans dila probacio del peccat lo
que no deuen fer. xi. q. 3. c. eoz. z ¶ Ricardus in. iij. d. ix. q.
3. ar. j. Empero prech lo peccat manifest p notori coes
per aqll que es p sentēcia dī iudge/ o p confessio fera en diet
o per euidēcia del fer: que nō potest terigi aliqua vstioe
celeris scda que. j. c. Celus aut iuris interpretatione: vt cū
quis sepe scitāre no compareit y nos purga dī peccat. q

lia iposat. iij. que. 3. c. Decernimus talibus nõ debet da-
 ri eucharistia vllomodo. Et hoc in sentēcia habet in sū-
 ma cōfessionum vbi supra ti. lxxviiij. Empto dato q̄ atals
 se donas lo sacramēt deu faria gran vējança enest mon
 contra aq̄lls que rebrien lo sacramēt. Exemplum lig se
 de vn cōfessat p̄ sent bernat q̄ cō hagues cōfessat vna ve-
 gada vn peccat mortal molt gran a sent Bernat le dix
 sent bernat: ves apartat del peccat: e com no volgues a
 parrarse p̄sumi de anar ab lo peccat a combregar. lo glo-
 rios sent bernat mirāt lo teme d̄ negar li lo corp⁹. Aço p̄
 que no fos manifest lo peccat de aq̄ll als altres p̄ negar
 li lo corpus: e donant loy dix jutge deu entre mi y tu. E
 auēt lo rebut se partit lo cos dauāt tots y lo corpus exi
 del cos e sen portarē lanima los diables puix tanta pre-
 sumpcio auia tēguda de venir ab peccat a rebre lo cos d̄
 Jesuxp̄st. ¶ Empto reuerēt sacerdot estau atēt: q̄ encara
 que algu amonestāt lo no vulla apartarse d̄ combregar:
 sino que totalmēt vulla cōbregar cōtra vostre cōsell no
 lí donen la hostia no consagrada en loch dela consagra-
 da: p̄que mal farieu cō vol Alexandre de ales. iij. pte sū-
 me in tractatu de eucharistia ⁊ tho. in. iij. d. ix. La raho
 p̄que en lo sacramēt de veritat no es raho hiaja alguna
 mentira/ o fictio. La segona raho p̄que posarien en pil-
 que lo q̄ rebria la ostia no cōsagrada adolatraria: y tam-
 be los quel veurien cōbregar. vt in. c. de hoie de celebra-
 tiōe missē. Dāpnatus est quidam presbiter qui finxit se
 celebrare ⁊ non celebrauit: quia deo illusit ⁊ populū de-
 sepit. Empto notau Reuerent sacerdot estes cōclusiōs
 de sent thomas. ¶ Prima cōclusio sancti thome lo pec-
 cador pot saber ab certitut questa en peccat mortal p̄
 mo quant ha peccat mortalment y no ses penedit ni sen

3. q. 3. c. de-
 cernimus
 In sū. p̄fe.
 vbi supra.
 ti. lxxviiij
 Exē. sc̄ti.
 bernardi

Et si es p̄-
 mes al. S.
 donar a el
 gu hostia
 no cōse. p̄
 cōsagrada.
 Alex. in 4
 pte sine i
 tractatu d̄
 cuca. tho. i
 iij. dist. ix.
 L. de hoie
 d̄ celebra-
 tiōe missē.
 in. 4. di. ix.

1. c. 1. tho.

penit. Secundo quant actualment esta en lo peccat: e no sen penit. Tertio quant esta ab preposit de peccar.

ij. cōclusio
sancti tho
Augusti

La segona cōclusio no pot saber lo peccador ab ferti-
tut questa en gracia Augustinus. Nemo sit an odio vel
amore dignus sit. La raho la volūtat se pot mudar en
vn instāt: e p cōsequent de grā venir en peccat y d' peccat

3. cōclusio
sci thome

en gracia. **L**a terçera cōclusio p reuelacio pot saber lo
viador questa en grā: axi se mostra d' sent Pau que diu-
ter dominū rogauit dixit mihi sufficit tibi paule grā mea

ij. cor. xij.

Axi cone Abra questaua en gracia quant volēt sacrifi-
car son fill li aparegue l'angel y li dix. Non extēdas ma-
num sup puerū qz nūc cognoui qz timeas dñm. Aquest

Thomas
Luce.

temor est cast lo qual nostra sens grā segons sent Tho-
mas gratūfaciēs: axi mateix conegue sent Johā bap-
ta quant fonch sanctificat. E tābe la vge gloriosa dient

iiij. conclō
sci thome.

li l'angel Que. **Q**uarta cōclusio ab cōjectures proba-
bles pot saber l'ome questa en grā: e aço ab quatre sen-
yals. Lo primer quāt hou la paraula d' deu ab deuocio

Jo. viij.

Quia qui ex deo est vba dei audit. Lo segō quant esta
prōpte aguardar los pceptes de santa mare sgleia. Lo
terçer quant se proposit de no peccar. Lo quart com se

Gregori.
In. c. d' pe.
dist. ij.

ra penitēcia segons sent Gregori. vt in. c. de penitē. d. 3.
De hon deuen notar Reuerēt sacerdot q' si algu peccat
senyals sobredits q' son quatre feta diligēt examinacio

Tho. vbi
supra sū. 2
feli. l. 5. ti.
xxij. que.
lxix. scot.
2 ricar. l. 4
d. 9 ar. 2. q. 1

pus restant algū peccat enel mortal: del qual feta la dilu-
gent examinacio no sen recorde no peccat: ans Ex vi sacra-
menti ob te remissio di peccat: aço vol sent Thomas vbi

supra 2 habet in sūma cōfessio. in. lib. 3. ti. xxij. q. lxx. E
de aqui diu Ricart y lo doctor subtil. in. iij. dist. lxx. ar.

ij. q. i. Que quant algu es en peccat mortal en lo qual no
 sab que sia ni creu quey sia: que si aço proue perq̄ no ha
 fet examinacio debita en la sua consciencia aconselant se
 ab doctes a peccat mortalmēt: empero no tan greumēt
 com aquell que sabent quel esta en peccat mortal se acos
 sta al sant sagrament. Empero sino proue perque ha de
 par de fer diligencia debita: ans aben examinat sa cōsciē
 cia hia demanat consell a homens doctes: lauos no pec
 ca: encara que vingu a ab peccat al sant sagrament: ans
 diu escot y Ricart que per virtut del sagrament merix
 remissio del peccat que li es oblidat. E de aqui se mostra
 que lome que te algū peccat y creu que essent mortel no
 es mortal per la consciencia que te scropulosa: tal com a
 quest deu deposar la cōsciencia ad arbitrium boni viri.
 Empero si creu que no pora deposar la consciencia sino
 que creu que tostemp si acostara al sagrament ab pec
 cat mortal. Deu lauos cesar de combregar fins atāt sia
 descarregat de aquell peccat: perque no es raho fasa cō
 tra consciencia: pque peccaria mortalment fet cōtra con
 sciencia. E esta distincio trobareu reuerent sacerdot in
 summa cōfessio. l. ij. que. j. E diu ricart in quarto d. ix. ar.
 ij. que. j. Que quant lome tem que es en peccat mortal:
 e reb lo sagramēt pecca mortalmēt e mes diu q̄ encara q̄
 no fos en peccat mortal: empo creu quey es si ab tal cō
 sciencia reb lo sagramēt tābe pecca mortalment

¶ Reuerēt sacerdot si algu vindra cōtrit e no cōfessat y
 volra cōbregar es mester mireu en lo q̄ diu Ricart z pe
 trus de taranta in quarto distin. ix. ar. ij. q. j. Que auen
 de negar lo combregar al q̄ es cōtrit de fos peccats y no
 confessat dels mortals. E per aço notau esta distincio:
 la qual porta Ricart in quarto distin. ix. Et scotus es dē

Ricar. Et
 Scot? vbi
 supra.

Sū. de of.
 l. ij. q. j. Ri.
 in. 4. di. ix.
 ar. ij. q. j.

Nota de
 cōtri. z nō
 Confesso
 quēnit ad
 sacramē.
 Ricar. pe.
 de tarā. in
 4. di. ix. ar.
 ij. que. j.

dístin. **Q**uè aquell tal contrit y no confessat te temps de confessar sufficient y copia de confessor y doneu y sufficient e loquela manifesta/que lauos pecca mortalmèt sens confessar venint al sant sacrament:perque es messter la reconciliació dela sglefia:ques reb ab la confecio.

Algo de. l.
victore.

E per ço diu **A**go de santo victore in libro primo de potestate ligandi z soluendi. ca. xxi. **Q**ue si sens sacerdotal absolucio lo questa en peccat mortal se atansa al sant sacrament rebra juhi y condemnació pera si encara que tinga dolor de aquell puix no les confessat tenint copia de confessor: y temps sufficient y loquela manifesta. **E**mpero si lo peccador contrit y no cōfessat no tindra copia de confessor y doneu y sufficient y temps sufficient el o quela manifesta haueu de mirar **R**euerent sacerdot/ o tindran necessitat de combregar/ o celebrar tenint escand del dela propia persona/ o del poble sino combreguen/ o ja ha comēcat la missa/ o ha p dnt la paraula/ lauos diu **R**icart no pecca combregant y contrit y no confessat ab preposit de cōfessar. **E**mpo sino ay necessitat de combregar pecca mortalmèt combregant: p que es obligat desparar fins tinga copia de confessor. **E** de aqui se segueix segons escot que algu estant ab altres pera combregar: y volēt li donar lo corpus lo sacerdot li recordas vn peccat pot be cōbregar tenint voluntat de confessarlo puix hi ha escandel del poble.

Nota. Si creureu s vfe parroquia diēt q es cōfes. **Thomas** in quolibet.

Reuerent sacerdot. **Nota**u que sius vindra vostre parroquia: hius dira pare yo ja so confessat: perque licet tament li doneu lo corpus. **Nota**u esta doctrina de sent **Thomas** in quolibetis. **Q**ue diu q in foro iudiciali creditur homini contra se non tamen pro se in foro tamen penitentiali: creditur z pro se z contra se. **E** per a ço **Nota**

tsu estes conclusions. ¶ La primera conclusio si vos re- pms con
 uerent sacerdot sabeu que vostre parroquia esta scomu-
 nicat y vindra a dir vos que es absolt dela escomunica-
 cio nol cregau fins a tant que conste a vos dela scomu-
 nicacio q̄ es ja absolt. ¶ La segona cōclusio si vēdra lo q̄. conclus.
 penidēt hius dira ja so ofessat: mirau si es home quel pu-
 gau creure y no acostuma dir mentira: lauos lo podeu
 creure. ar. xi. que. 3. ca. Qui omnipotētem y injustamēt
 li negau lo sacrament. ¶ La terçera conclusio si vostre
 parroquia vos sera suspecte probabiliter nol haueu de
 creure: sius dira que es absolt dela comunicacio / y con-
 fessat fins vos conste ab albara / o altra manera iegiti-
 ma. Esta opinio te Ricart: y habetur in summa confes-
 sionum. L. iij. ti. xxxiiij. questione. xxxviiij. La raho en
 cara que los peccats amagats sien de foro penitencia-
 li. Empero no confessarse vna veguada en lany pertany
 al for judicial. Cum non confitentes debeat artari ab
 ecclesia: et tunc sacerdos licite potest negare cōmunionē
 ¶ Als orats / o foriosos quatro Alexā. in quarta parte
 summe in tractatu de eucaristia. Et Thomas in quarto
 distin. ix. ar. v. quest. iij. Ricardus in quarto di. ix. ar. ij.
 que. 3. in corpore q̄stionis. Lots dien que y ha des mane-
 res de orats vns que encara q̄ sien debils de pēsa son em-
 pero doctes de aquelles coses que son dela fe / y pertan-
 yen a deuocio e atals nos deu negar lo corpus. Ad si or-
 ment en lo temps de quaresma. Altres son totalment
 foriosos / o frenetichs / o q̄ totalinēt afretureguē dl iubi
 y raho atals no deu donar lo reuerēt p̄r dot lo corp^o
 nisi habeāt lucida itervalla: p̄q̄ en lo tēps que stan bē dis-
 post los podeu dar lo corp^o: de hō se segueix q̄ si algu bē
 dispst viques a rebre lo corp^o hū dmanas apies p̄ algu

ar. xi. q. iij
 c. q̄ omipo-
 tentem
 3. cōclusio

Ricar. sū.
 cofes. L. 3. tē
 34. q. 48

Alex. in 4
 pre sum. i
 trac. de eu-
 charistia
 tho. in. iij.
 d. 9. ar. v. q
 iij. Ricar
 in. 4. di. ix.
 ar. ij. q. 3. in
 corpore.

temps/o cas vñdra en folia lauos loy podeu donar lo
sagramēt puix quāt lous demana estaua ab son seny A
ço vol Petrus de Saluda: z habetur in summa conf
fessionum vbi supra z Ricardus distin. ix. questione. Et
hoc intellige nisi timeat periculum de vomitu vel huius
modi. xxvi. que. vi. ca. his qui.

De. de pa.
lū. cōf. s.
Ricard. d. 9
q. ar. xxvi.
q. 6. c. his.

Reuerent sacerdot als que son de edat pueril nols
deueu donar lo sagrament aço segons Alexander
vbi supra. lo qual diu que enlo depueril edat auen de mi
rar tres coses edat discrecio e deuocio. La primera es
la edat: la qual es comunamēt. x. o. xi. anys cō diu sent
thomas in quarto. d. ix. z petrus de tarāta eadē dist. z in
summa confessionum vbi supra quest. lxxxiii. La sego
na cosa se ha de mirar enlo dela edat pueril discrecio ço
es que tinga discrecio per possar differēcia entre lo sagra
ment e lo pa cotidia: e si aço no tindra noli auen de dar
lo sagrament: vt Alexander vbi supra. La terçera cosa
que sea de mirar enlo de edat pueril es la deuocio De
hon dien q̄ sinos mostra la deuocio: ab la qual ha de re
bre lo corpus no loy han de dar esta es la opiniō dels do
ctos que sia dexat tot al juhi del cōfessor quant tindran
deuocio e descrecio necessaria.

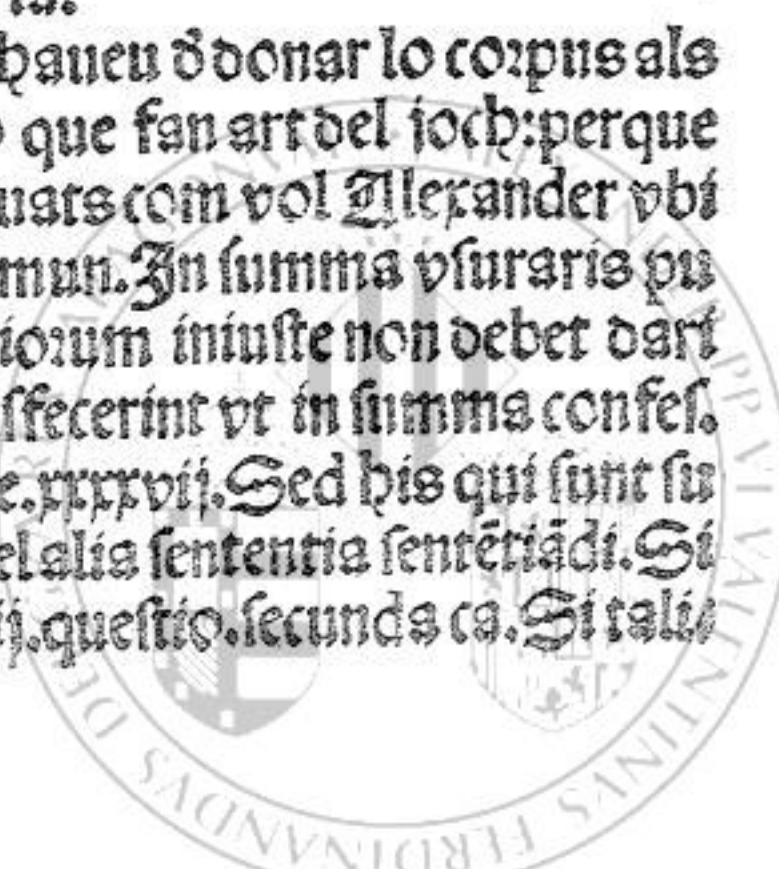
Tho. in 4
d. ix. pe. de
tarā. in sū.
cōf. vbi s̄
q. lxxxiii.

Alexā. de
eles.

Nota de
Inforib?
Alex. Ri.
Raymū.
Ho. d̄ vsu
ris.

In sū. 2f. l
ij. ti. vj. q.
xxxvij

Reuerent sacerdot no haueu d donar lo corpus als
jugados anaquells empo que fan art del ioch: perque
no son enlestament dls saluats com vol Alexander vbi
supra z Ricardus z Raymun. In summa vsuraris pu
blicis qui retinent. bona aliorum iniuste non debet dari
corpus cristi nisi prius satisfecerint vt in summa confes.
L. secunda ti. vij. questione. xxxvij. Sed his qui sunt sus
spēdēdi vel de capitandī vel alia sententia sentētiādī. Si
sunt confessi z penitent. iij. questio. secunda ca. Si talis

bus enim ecclesiastica sepultura non est deneganda et missa pro illis debet celebrari et oblationes fieri. xxvi. que. septima. ca. j. et ultimum et l. d. c. penitentes et. xiiij. quest. secunda. c. pro obeunitibus imo in clemē. j. de peni. et remis. p̄cipitur officialibus q̄ eis administrari permittat corp̄ xp̄i si petunt. ¶ Meretrices seu concubine concubinari. No deuen combregar encara que dignen que se apartaran si primerament no saparten e se mostre la conuersio de aquells. Arg. ad hoc. ca. meretrices. xxxij. questione. iij. Et thomas in. iij. distin. ix. arti. 3. quest. v. Et luce. xij. Sint lumbi vestri presinti.

¶ De habentibus pollucionem nocturnam sancto Tho. in quarto distin. ix. arti. iij. questio. ij. Et Ricardus dist. ix. ar. secundo questio. iij. Que la pollucio pot venir en moltes maneres. Primerament dela sola disposicio d̄ naturalea: no p̄seint ninguna cogitacio: e laus no y ha senyal de peccat algu. Empero encara que per tal pollucio que no prouede de molt beure/o menjar/o de mala cogitacio/o de algun consentiment: nos empeditca lo penident del combregar majorment quant hagues necessitat: o tingues deuocio. Empero segons los pre allegats doctos. Mes loable cosa es apartarse de combregar majorment quant ve de alguna mala ymaginacio en sonis. ¶ La segona manera que pot venir la pollucio es d̄ cogitacio presedent/o de molt menjar/o beure: si tal cogitacio/o menjar e beure fonch tal que fonch peccat mortal: no deu en ninguna manera lo penident combregar com se pot prouar. ca. Non est. vi. distin. et ar. in c. Quisquis xiiij. quest. j. Et tambe quant lo penident apres dela pollucio hia cōsentit en la delectacio: no deu combregar encara que aquella pollucio en altra manera no fos pec

26. q. 7. e. f. et ultio et l. d. c. peni. et xiiij. q. ij. c. p obe. et i clemē. j. de peni. et remis.

Arg. c. meretrices et 52. q. mis. et tho. in 4. d. 9. ar. 3. q. v. et luce. xiiij. Tho. in 4. d. 9. ar. 4. q. ij. Ricard. d. 9. ar. ij. q. 3.

No. de habent. pollucioez nocturnam.

L. non est 6. d. et ar. i c. quisqs. xiiij. q. j.

cat mortal. Empero si aquell menjar/o veure demesiat
o a quella sobredita cogitacio no sera sino peccat venial
no es obligat de necessitat lo penident a apartarse de com
bregar. Empero los doctos lo en al penidēt que se apar
te de combregar per la honra del sacrament. Et tot aço
se pot prouar per lo que diu sent Gregori. in ca. testium.
vi. dist. 2 Alexander in quarta parte sume in tractatu de
eucaristia: e dien que alla hon noy ha necessitat de com
bregar/o escandel per no combregar millor es no cōbre
gar: perque nos pot be saber per quina causa ve la pol
lucio e perço se ha de triar la part mes segura y elegir a
quella. Et in ca. illud de clerico ministrante scomunicato
Empero lo angelich doctor sanct Thomas diu que si lo
penidēt sabes que la tal pollucio no ve per ninguna cau
sa mala: sino sols per illusio dels diables com comunas
mēt proue en los dies en los quals lo penident se prepara
ra ab gran diligencia pera combregar senyal es que lo
diable vol impedir que lo penident no reba lo fruyt del
sagrament deucaristia. E atal cas diu sanct Thomas q̄
no poden esser ferts: que per ninguna temptacio diabo
lica/o per defecte de naturalea/hon scandal/o necessitat
noy ha: millor es no combregar que cōbregar: pque bo
na cosa es tembre allí la culpa hon culpa noy ha. Et ad
eius v. distin. Et debent abstinere tales per. xiiij. hores a
pres dela pollucio com esta scrit in suma confessionum.
ce. li. 2 ti. questio. lxxiiij.

Greg. c. te
stium 6. d. A
lex. in 4. p.
sū. in trac.
de eucha.

Et in. ca. il
lud de cle
rico scōica
to mini.

S. tho.

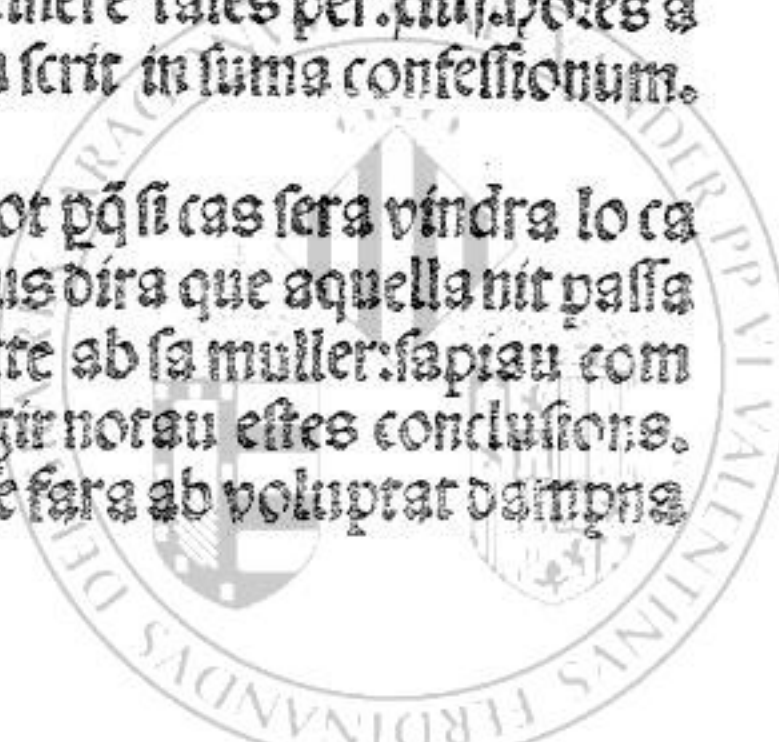
L. ad eius
v. distin.

L. li. 2 ti. q.
lxxiiij.

No. e si lo
acte matri
monial en
pedix lo
bregar.

Dixerent sacerdot p̄q̄ si cas sera vinda lo ca
sat o casada hius dira que aquella nit passa
da ha tengu. acte ab sa muller: sapiau com
vos aueu de regir notau estes conclusions.
Si lo acte matrimonial se fara ab voluptat dampna

da: ço es ab delectacio venerea ço es q̄ encara q̄ no fossa
 sa muller vsaria ab ella deu apartarse lo penidēt de cō
 bregar p̄ q̄ ha peccat vsant ab ella. xxxiiij. q̄ quest. iiii. c. vir
 cum propria. ¶ La segona conclusio: si lo acte matrimo
 nial sera fet sols per causa de gendrar / o de donar la de
 bit lo marit ala muller: o la muller al marit no empedit
 al penident de combregar: sino per la immundicia corpo
 ral illa distracio dela pensa: com vol sent thomas in. iij.
 parte questio. lxxx. Et in quarto distin. ix. ar. ij. quest. iiii.
 E diu sent Gregori en lo sobredit capitol. vir cum ppria
 que lo cōfessor ha de dexar lo penident a juhi del. Em po
 diu Ricart in quarto. distin. ix. ar. ij. quest. 3. Que lo ma
 rit y la muller deuē abstenirse rāt quāt poden en donar
 lo debit la hu ab altre en lo vs del matrimoni per que no
 es empotestat dl qui dona lo debit de necessitat no tenir
 carnal cogitaciōs. E sent hieroni in ca. sciatis. xxxiiij: que.
 quarta. Sciatis fratres charissimi quicumqz vxori debi
 tū reddit nō potest vacare orationi: nec de carnib⁹ agni
 comedere debet: quia si panes propositionis ab his qui
 suas vxores tetigerant comedi non poterat: quanto ma
 gis ille panis qui de celo descendit nō potest ab his qui
 coniugalibus paulo ante adessent in amplexibus viola
 ri adqz contingit nō q̄ nupcias contempnamus: eo tēpe
 quo carnes agni. i. xpi manducaturi sumus vacare a car
 nalibus opibus debemus. Item de cōsecre. d. ij. c. Om
 nis homo ante sacram communionem a propriis debet
 abstinere vxore tribus aut quattuor: aut quinqz: aut vj
 diebus. De hon traurem esta conclusio de mente alani
 in quarta dist. xxxiiij. Que quant lo marit aura vsat del
 acte matrimonial etiam in reddendo ex necessitate / deu
 diferir lo combregar per reuerencia del sacrament encas

xxxiiij. q. 4
 c. vir cū p.

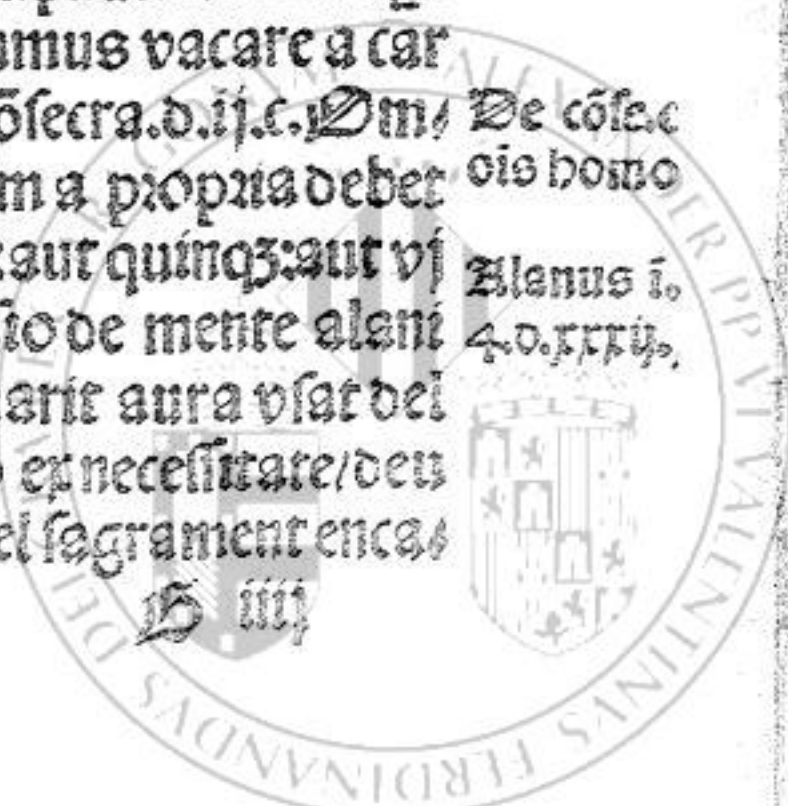
Tho. in. 3.
 pte. q. lxxx
 τ in. 4. d. 9
 ar. ij. q. iiii.
 gre. vbi s.
 c. vir cum
 propria.

Ricart. l. 4
 dl. 9. ar. ij.
 quest. ij.

lhiero. ca.
 sciatis ffes
 charissimi

De cōse. c
 ois homo

Alanus i.
 4. d. xxxiiij.

Alanus i.
4. d. xiiij. et
in sum. cō
fess. l. 3. tit.
2. q. lxxv

ra que nō sia de condempnar de peccat mortal si combre
ga: La raho aquell tal ha vsat del matrimoni: axí com
es estat instituit per la esglesia e sens que la voluntat lo
senyorejas. La segona conclusio de mente alani que lo
marit/o la muller q̄ ve a combregar no deu aquell dia q̄
combrega: vsar del acte matrimonial/ní demanāt/ní do
nant lacte matrimonial sino ab deficultat. E axí Reue
rent sacerdot vostra Reuerencia mirara en la sobredita
obra encara que es poca: empo en ella mirant pora ben
consellar primerament la consciēcia sua apres ales ouel
les que als seus peus vindran.

¶ Protestacio per quant lo Reuerent sacer
dot tindra lo corpus en la ma: la qual fara lo
penident volent combregar/ara sa/ara malat
la qual pora dir vent lo sant sacrament.

Doz vos senyor Jesuxp̄st qui per la mort
vostra fereu la redempcio de natura huma
na: lo qual crech que sou contengut verda
derament dauall estes especies les quals ab
los vlls corporals veig. ¶ Adoz vos saluador de tot lo
mon: per fe Jesuxp̄st contengut en aquest sant sacramēt
cōfessant vos ver deu hi home fill vnigenit del eternal
pare per nosaltres peccados fet home hius sou volgut
donar dauall estes especies: per que siau hostia p̄ nostres
peccats: axí com foreu hostia vniuersal en lo arbre dela
creu: en les mans de vostra magestat com an la mia aní
ma y lo meu cos: pux me haueu creat: y maueu remut
en larbre dela vera creu: ab la vostra preciosissima y ver
dadera sanc̄.

Rebut lo corpus/o combregat que aura lo
penident dira esta oracio.

O Immensa magestat no puch yo peccador:
fer gracias a vos mon deu/senyor/ y creador:
dela senyalada gracia que en ves mi creatu
ra vostra haueu obiat: ço es que essent deu
infenit e creador immortal impassible: sou vengut en mi
creatura vostra: e de senyor vos sou humiliat al seruent:
e me auen vostre preciosissim cos y sanch donada: e aço
no gens per merits meus. Adas per la acostumada bõ
dat: y misericordia vostra: perque pregue a vostra imen
sa bondat que aquest sant sacramet: que yo endigne he
rebut consolacio dela mia anima sia: y augment d deuo
cio: donau me senyor força pera daquí auat refestir ales
tēptacions del mon del diable: y d la carn: y sia en mi pau
y repos: en qualseuol tribulacio y aduersitat: sia la vos
stra preciosa sanch en la ora dela mia mort guarda y def
ensio: y laue tots los meus pecats y vicis y sia augmēt
de virtuts: pque senyor nom puga apartar dels vostres
manamēts: e axi viure sens temor d mos enemichs e ad
uersaris y pseuerare en obres tals q mereixca posseir ass
en aquest mon gracia y en la eterna cort celestial gloria
infinida. Amen.

Oracio ala hge gloriosa nra senyora mare
y aduocada dels peccados.

Verge sagratissima mare y aduocada dels
peccados: molta raho es que apres de auer
fetes gracias a iesu xps fill vre: pque lo seu p
cios cos ami peccador ha volgut comunicar
e donar: a vos reyna celestial fer gracias p ço q la huma
nitar de vra magestat ha pfa aquell verb diuinal fill vo

ftre:deu meu y senyor:e suplicar ala clemencia vostra co
 sia reyna del cel:e mare de misericordia que puix dila sua
 plenitut de gracia prenē los catius redempcio:lo trist co
 solacio.lo peccador venia de sos peccats:lo just gracia:
 lo malalt sanitar:los angels gracia y gloria ami pecca
 dor vulla dila sua gra comunicar puix sou senyora esca
 la del cel:estela dela mar:porta de parahis/sposa del pa
 re:mare del fill:tabernacle del spitsant:sagellada p lo pa
 re ab la potencia:per lo fill ab la sautesa:p lo espit sant:
 ab la bondat/o gracia:puix tot quant senyora es en vo
 stra magestat es gracia:puritat:caritat:innocensia:vaja
 yo sots la protectio vostra pseuerant enestament d gra
 cia.Enla ora delamia mort no sia deseparat dela ma
 gestat vra:pq mu yra en verdadera contricio.E perq per
 vos senyora sia yo presentat ala sua magestat enla eter
 na gloria.Amen.

Taula declaratoria de les materies q̄ enesta
 obra se tractē.

Primera ment enla introduccio se tractē estes difficultats çoes en
 lo primer cap. q̄ a de saber lo. Sa. pa be cōfessar. Quina cosa es
 peccat. E quina cosa peccar omessive: y quina cosa pecar comessi
 ue. E cō lo peccat se diu peccat pq̄ es volūtari. E q̄ lo acte exterior
 ajusta malicia sobre lo acte interior. E cō lome es enestament de
 meritar y de meritar

En lo cap. segon **P**rimera ment
 cō se aura lo sacerdot encomēçar a enterrogar lo penidēt cō nol
 deu absolve al q̄ a hoit (si sta scomunicat) dels peccats q̄ li ha cō
 fessat q̄ primer no sia absolt dila scomunicacio. E quina diligēcia
 fara lo penidēt pq̄ los pecats li recordē segōs scot hō se donē set
 maneres pa q̄ los pecats li recordē. cō deu cōsiderar lo penidēte
 tres coses pa be cōfessarse. E quina cosa es cōtricio del peccat ab
 dos clusios subtils. E cō se aura lo Sacer. quāt lo penidēt diu q̄

no ha cōplir la penitēcia si fera necessari cōfessar los pecats/o no

¶ Enlo primer manamēt Eō se deu amar deu d tot cor d tot ta laia d tota la pensa. E enlo crim de heretgia cō se aura lo cōfessor hō se donē tres cōsells. E quina cosa es vot: e quina cosa vot simple. E quina cosa vot solēne cō se aura lo cōfessor enlos vots de Jerusalē roma sent jaume. E quins vots pot trēcar la muller manāt loy lo marit. E si algu ha fet vot d religio e a ps ses casat quin cōsell li donara lo confessor. E si ha fet vot de no mējar carn en extrema necessitat sin pora mējar

Enlo.ij.manamēt

¶ Quines cōdiciōs ha d tenir lo jurament q sia licit. E com iterrogara lo. sa. al justicia/ y jurats. **¶** Enlo.3.manamēt Sies obligat ha oir missa lo diumēge: y sies obligat a oir sermo. y oferir a son vicari. **¶** Enlo.iiij.manamēt. Quātes maneres hia de pare. E si ab ferra sciēcia a batut/ o ferit son pare es cas reservat. E cō lo marit ha de tractar la muller/ y la muller al marit. E cō se deuen guardar d diffamar/ y mal tractar los capellans.

¶ Enlo.v.manamēt. Quina cosa es omecidi. E cō es p:oebit lacte del omecidi: e la volūtat d matar. E cō a qll q dānifica al p:ysme enlo cos es obligat a tot lo dany q dali sen segueix. E cō se hā de iterrogar los apotecaris/ y metges y los q miren justes e bous tomeys cāyes si pequē. **¶** Enlo.vj.manamēt Cō iterrogarā la donzella. E cō la casada. E cō es obligat lo pare y la mare a restitucio del cōcebut en adulteri: e cō lay farà la restitucio al pare. e com lo cōcebut p adulteri no pot succeir en la herēcia d l pare. E quina cosa es tenir pposit d no tomar a pecar e es molt pfitos y d notar. Es obligat lo q coneix carnalmēt d o zella casar se ab ella/ o casarla segōs sa d dicio. lo q te part ab mōja quin peccat comet: y sies cas refuat al papa. Si coneix cosina germana parēta/ moza/ o juhia comare/ o fillolla quin peccat comet. En quātes maneres se atāsa la muller a son marit ab lo acre del matrimoni q merite: y en quantes pecca. Lo frare no pot distribuir

nninguna cosa sens licē. d'l prior. Lo capella si pot distribuir los
bēs d'la sglefia: y en quels pot distribuir tractas ab dos cōclu.

¶ En lo. vii. manamēt. Quina cosa es furt y quina cosa rapina.
E com se hā de interrogar los Rey/s/duchs/cōtes/caualles. En
quāts casos pot posar taxa lo senyor als vasals. E cō interroga
rā los jurats/y notaris/los mestres studiās e altres. E cō enter
rogarā los mercades: y moltes coses subtils enles quals es ra
ho mirar: de batalla de joch del ques guanya ab luxuria

¶ En lo huyte manamēt. Del q̄ leua la fama a q̄ es obligat: E
cō a de tomār la fama huyt cōclusiōs subtils. ¶ En lo. ix. mana.
Les iterrogaciōs cōdesents. ¶ En lo dee manamēt. Sos enter
rogaciōs. ¶ En lo cap. iij. De supbia ab ses branqs. Del. ij. peccat
mortal auaricia ab ses branqs. E de tots los altres peccats mor
tals ab ses branqs. ¶ En lo cap. iiii. Dels sinchsenys corpals.
¶ En lo cap. vi. Deles vtuts teologals: y cardí. ¶ En lo cap. vii.
Deles potē. d'laia. ¶ En lo viij. cap. Cō se ha d' dar la penitēcia: e
quātes son les pts d' aq̄lla: ab los casos papals y epis. En lo. ix.
d'l sacramēt d'l altar. Primo vna oñ o ans q̄ obregue: e quina co
sa es eucaristia: y d'la dignitat sacer. y cō sea d' dispōdre lo. sacer.
pa cōsegrar y lo penidēt a rebre lo corp⁹: y aquines psones se ha
de donar: y aps vna prestacio al corpus: y aps de cōbregar vna
oñ o a iesurp̄st: y altra ala verge maris aduocada dels pecados

Deo gratias.

A. A. de luna vi. gñalis r̄ offi. Et mādam⁹ sub pena excōis vt
nullus imprimat huiusmodi opus nisi de volūtate. R. D. Bar.
Cucala in sacra theologia magistri.

¶ Acabose lo p̄sent tractat en valēcia a. viij.
de febrer per Johā vinyau. AD. D. xxiiij